

**Boldog Gizella Katolikus
Általános Iskola és Óvoda**

Pedagógiai Programja

Intézményi OM azonosítója: 027212

Készült: Mohács, 2016. július 1.

Tartalom

1	Az intézmény adatai	9
2	Intézmény bemutatása	10
3	Bevezetés	10
4	A katolikus köznevelési intézményünk küldetése	12
4.1	A katolikus intézmények küldetése a pedagógus felé	14
4.2	A katolikus intézmény küldetéstudata a gyermek felé	16
5	Az Egyház, nevelésre irányuló alapelvei	17
6	Katolikus gyermekkép, katolikus intézménykép	18
6.1	Katolikus gyermekkép	18
6.2	Katolikus intézménykép	20
7	Pedagógiai hitvallásunk	21
8	Az iskola, óvoda helyi nevelési alapelveinek, értékeinek, célkitűzéseinek megfogalmazása ..	21
8.1	Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei:	21
8.2	Az intézményi nevelő-oktató munka célja	24
8.3	Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai	27
8.3.1	Intézményünk feladatait a következőkben foglalmaztuk meg	27
8.3.2	A módszerek kiválasztásának szempontjai	29
9	A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító intézkedések	32
9.1	A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk	34
9.1.1	Céljaink	34
9.1.2	Feladataink	34
9.2	Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása	36
9.2.1	Céljaink	37
10	Intézményünk kapcsolatai	39
10.1.1	Céljaink	40
10.1.2	Feladataink	40
10.1.3	A kapcsolat kialakítása és kapcsolattartás formái	40
10.1.4	A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak	41
10.1.5	Kapcsolatfelvétel társintézményekkel	44
10.1.6	Az intézmény egyéb kapcsolatai	45
10.1.7	Civil szervezetekkel	45
10.1.8	Szakmai szolgáltatókkal	45
10.1.9	Közművelődési intézményekkel	46
10.1.10	Szakszolgálatokkal	46
10.1.11	Sport	47
10.1.12	Egyéb	47
	☐ Máltai Szeretetszolgálat	47
11	Az iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai	48

11.1	Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink	48
11.1.1	A személyiségfejlesztés területei	49
11.2	Az intézményi közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	51
11.2.1	A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:	51
11.2.2	Az egyéni szükségletek felismerése és az érvényesítést szolgáló megegyezések stratégiájának elsajátítása	52
11.2.3	Felelősrendszer kialakítása, a csoport életének megszervezése	53
11.2.4	A közösség életét meghatározó szabályok, „törvények” megfogalmazása, azokhoz alkalmazkodás illetve módosításuk:	53
11.3	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	53
11.3.1	A pedagógusok alapvető feladatai	53
11.3.2	A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás	54
11.3.3	A tehetséges tanulók gondozása	54
11.3.4	A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása	55
12	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	56
12.1	Az osztályfőnök feladatai	56
12.2	Az osztályfőnöki munka tervezése	58
12.2.1	Az osztályfőnöki órák témái	59
13	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	59
14	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	60
15	Az intézménybe jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei	62
16	Egészségnevelés és környezeti nevelés programja	63
16.1.1	Céljaink	63
16.1.2	Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani	64
16.1.3	Tanulásszervezési és tartalmi keretek	64
16.1.4	Szűkebb környezetünkben megvalósítandó legfontosabb feladataink	65
16.1.5	Osztályfőnöki munkatervben meghatározott feladatok:	65
16.2	Egészségnevelési és környezeti nevelési lehetőségek a tanórán kívüli nevelésben	65
17	Minőségfejlesztés	66
18	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos intézményi terv	66
18.1.1	Céljaink	66
18.1.2	Feladataink	67
19	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	67
19.1	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	67
19.1.1	Megjelenési formák	67
19.2	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	68
19.3	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása segítése	68
19.3.1	A teendők a következők	69
19.3.2	Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	69

20	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	70
20.1.1	Céljaink	70
20.1.2	Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki	70
20.1.3	Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén	71
	□ A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes	71
	□ Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:	71
21	A katolikus óvodai nevelés feladatai	72
21.1	Az óvodai nevelés általános feladatai	72
21.2	A hitre nevelés erősítése	72
21.2.1	Céljaink	73
21.2.2	Feladataink	73
21.2.3	A katolikus vallási életünk eszközei	74
21.3	Az egészséges életmód alakítása	75
21.3.1	Céljaink	75
21.3.2	Feladataink	75
21.4	Egészségvédelem, edzés	77
21.4.1	Feladataink	78
21.5	Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés	79
21.5.1	Céljaink	80
21.5.2	Feladataink	81
21.5.3	Keresztényi erkölcs	82
21.6	Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítás	83
21.6.1	Céljaink	83
21.6.2	Feladataink	84
21.6.3	Az óvodapedagógus sajátos fejlesztési feladatai	85
21.7	Sajátos nevelési feladataink – az iskola potenciális tanulási zavarok megelőzésére	85
21.7.1	Céljaink	86
21.7.2	Az óvodapedagógusok feladatai	86
21.7.3	A fejlesztőpedagógus kompetenciaköre és feladata	87
21.7.4	A logopédus, gyógypedagógus munkatárs feladata	87
21.7.5	Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok	88
21.8	A tehetség kibontakozás	88
21.8.1	Céljaink	88
21.8.2	Feladataink	89
22	A program tevékenységi keretei	89
22.1	A nemzetiségi óvodai nevelés	89
22.1.1	Feladataink	89
23	Az óvodai élet tevékenységi formái és óvodapedagógusi feladatai	91

23.1	Hitre nevelés – A hit Isten ajándéka	91
23.1.1	Céljaink	91
23.1.2	Feladatunk	91
23.2	Játék	92
23.2.1	Céljaink	93
23.2.2	Feladataink	93
23.2.3	Az óvodában megjelenő játékfajták	95
	☐ Szimbolikus szerepjáték	95
	☐ Építő konstruáló játék.....	95
	☐ Szabályjáték	95
	☐ Barkácsolás	96
	☐ Szabadban történő játék.....	96
23.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	96
23.3.1	Céljaink	96
23.3.2	Feladataink	96
23.3.3	A zenei nevelés anyagkiválasztásának elvei, tartalma	97
23.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	97
23.4.1	Céljaink	98
23.4.2	Feladataink	98
23.5	Verselés, mesélés	99
23.5.1	Céljaink	100
23.5.2	Feladataink	101
23.6	Mozgás	102
23.6.1	Céljaink	102
23.6.2	A mozgásfejlesztés területei	102
23.6.3	Feladataink	105
23.6.4	A gyermekmozgás fejlesztésének lehetőségei	106
23.7	A környező világ tevékeny megismerése	107
23.7.1	Céljaink	107
23.7.2	Feladataink	108
23.7.3	A környező világ tevékeny megismerésének témakörei, tartalmai (mindkét nyelven)	109
23.8	A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése	110
23.8.1	Céljaink	110
23.8.2	Feladataink	110
23.8.3	Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek	111
24	Munka jellegű tevékenység	111
24.1.1	Céljaink	112
24.1.2	Feladataink	112
25	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	113

25.1	Az óvodai tanulás	113
25.1.1	Céljaink	113
25.1.2	Feladataink	113
26	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	114
26.1	Az iskolakezdésnek testi, lelki és szociális kritériumai	114
26.1.1	A pedagógiai programunkban megfogalmazott általános jellemzők	115
	☐ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére	116
	☐ Pszichikus működés feltételei (figyelem képzelet emlékezet érdeklődés)	118
	☐ Érzékszervi terület	118
	☐ Beszéd	118
	☐ Érzelmi életet	119
26.2	Dokumentáció	121
26.2.1	Céljaink	122
27	A Szent Ferenc Katolikus Óvoda bemutatása	123
27.1	Az óvodai élet megszervezésének elvei	123
27.1.1	A Szent Ferenc Katolikus Óvoda személyi feltételei	123
28	Az óvodai élet megszervezése	128
28.1	Az óvodai élet időbeni keretei	128
28.2	Az óvoda hagyományai, ünnepei időkeretben	130
28.2.1	Feladatunk	131
28.3	A csoportoknak ajánlott heti rendje	131
28.3.1	A csoportok ajánlott napirendje	133
29.	Érvényességi határozat	135
30.	Legitimációs záradék..... Hiba! A könyvjelző nem létezik.	

Jogszabályok jegyzéke

Törvények

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény [MK 2012/164. (2012. XII. 7.)]
- Magyarország 2013. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCVI. törvény [MK 2012/170. (XII. 15.)]
- Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]
- Az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXV. törvény [MK 2012/180. (XII. 27.)]

Rendeletek

- Az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez – Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai
- 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet – a Gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet – a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet – a Nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet – A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet – a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet – a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet – az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésnek és iskolai oktatásának irányelveiről
- 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendeletet a kerettantervekről

Kormányhatározat

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/2011. (X. 28.)
- Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Székhely: Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola

Címe: 7700 Mohács, Szabadság utca 2.

Telephely: Szent Ferenc Katolikus Óvoda

Címe: 7700 Mohács, Szent Ferenc tér 1.

Az intézmény alapítója és fenntartója: Magyar Katolikus Egyház

Pécsi Egyházmegye

Címe: 7621 Pécs, Dóm tér 2.

Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám, összesen **367 fő**

Óvodában: **137 fő**

Általános iskolában: **230 fő**

Működési engedély:

Ügyiratszám: **BA-04/40/3868-3/2017**

Működési engedély kelte: **Pécs, 2017.07.01.**

Működési engedélyt kiadta: Baranya Megyei Kormányhivatal

7621 Pécs, József Attila utca 10.

Intézményi OM azonosító: 027217

2 Intézmény bemutatása

Több, mint 900 éves múltú, négy nemzetiségű város Mohács. A várost körülölelő Duna a természet kegyes ajándéka, adománya az itt élőknek.

A mezővárosokból fokozatosan ipari kisvárossá alakuló település köznevelési intézményei között a Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda jelentős szerepet tölt be a város életében.

1976-ban az akkori ferences előjárók és a mohácsi keresztény egyesület és a városvezetés egyetértésével létrehozta a Park Utcai Általános Iskola keresztény tagozatából Mohács első katolikus intézményét, melyet 2012-ig a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány tartott fenn.

A német nemzetiségi nyelvoktatás 1996. óta működik.

A szűkebb értelemben vett nyelvoktatáshoz a nemzetiségi önanonosságtudat alakításának és a hagyományápolásnak különböző formái járulnak: tanítjuk a kisebbség történelmét és kultúráját, ünnepi és népi hagyományokat, néptánc- és népdalkincset.

A nyelvoktatás emelt óraszámú és első osztálytól csoportbontásban történik, melynek célja, hogy a tanulók alapos nyelvtudás birtokában képesek legyenek a középiskolában a nyelvi tagozatokon vagy az emelt óraszámú osztályokban helytállni és rövid időn belül nyelvvizsgát szerezni.

Ismerjék meg, őrizték és ápolják a német nemzetiségi hagyományokat.

A csoportokban, az osztályokban folyó nevelő-oktató munkánk alapja a bizalom, a szeretet, a barátságos-tevékeny légkör, melyben a gyermekeink, diákjaink cselekvő, érző, gondolkodó képességei összehangolva működnek és fejlődnek.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de a szakmaiságot, a gyermekek – mindenk felett álló – érdekét szolgáló szempontokat előtérbe helyezzük.

A keresztényi értékeket, az ének-zenei nevelést, valamint a német nyelvi oktatást – kultúra megismerését, annak ápolását – a szülők nagyon fontosnak tartják, ezért is választják gyermekeik számára intézményeinket, melyekben az átjárhatóság, az automatizmus óvodáskortól biztosított.

3 Bevezetés

A korunkban lejátszódó gyors változások, melyek a politika, kultúra, művészet és nevelés terén egyaránt megfigyelhetőek, komoly kihívást jelentenek a katolikus intézményeink számára, miközben jelentős nyomást gyakorolnak a családokra. A

bizonytalan társadalmi helyzet, a sok esetben hiányzó családi támogatás és háttér kiteszi a gyermekeket, fiatalokat annak a veszélynek, hogy

„a megtévesztő emberi tanítás és a tévedésbe ejtő álnokság minden szele magával sodorja őket” **(Ef. 4,14).**

Katolikus intézményeink ezért olyan missziós feladatot látnak el, ahol a katolikus nevelésnek át kell fognia az egész intézményt, egységbe kell foglalnia dolgozóit, az odajáró gyerekeket és szülőket. Közös alapokon álló közösségben valósulhat meg a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, az evangélium örömhírének megismerése, életük Istenbe való belegyökereztetése.

A Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda elsősorban nevelőintézmény. Ennek megfelelően előtérbe helyezzük az ONAP, NAT és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 6. § és 7.§-inak irányelveit, a 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésnek és iskolai oktatásának irányelveit és azokkal harmonizáltan a gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatására törekszünk. Nevelésünk, oktatásunk gyermekközpontú, ami magába foglalja azt is, hogy a nevelési központba járó valamennyi gyermeket, tanulót megillető jogokat, a mindennapjaikban tiszteletben tartjuk. Ezt úgy kívánjuk biztosítani, hogy a gyermekek, tanulók egyenlő esélyben részesülnek. Őket, mint fejlődő személyiségeket, a szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem megillessen.

A személyiség kialakulásának és a nevelésnek elsődleges helye a család. A szülők joga és kötelessége, hogy szeretetteljes közegben, lehetőségükhöz mértén biztosítsák gyermekük számára az egészséges személyiséggé fejlődéshez szükséges fizikai, szellem és lelki feltételeket. E másokra át nem ruházható tevékenységében nyújtanak segítséget a különböző oktatási-nevelési intézmények, így a szülők joga, hogy lehetőségükkel élve a hitüknek megfelelő óvodába, iskolába járassák gyermeküket. A szülők az intézménybe való beíratással kifejezik egyetértésüket az ott folyó oktatási és nevelési tevékenység céljaival. Intézményeink egyházi szelleme igazán csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak és együttműködnek az adott intézmény oktatóiból, nevelőiből és egyéb munkatársaikból álló közösséggel, hiszen

„a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik.” **(Kat. Isk. 53.)**

A szülőktől is elvárható, hogy elfogadják az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az intézmény ellen, hanem megnyilvánulásaikkal erkölcsileg is támogassák azt. Intézményeink igyekeznek a szülőkkel minél jobba megismertetni szellemiségüket, nevelési alapelveiket, segítséget nyújtanak a katolikus értékrend megismerésében és elmélyítésében. Ezen törekvésük azonban csak a szülőkkel való

folyamatos kapcsolattartáson keresztül valósítható meg. Intézményink így elvárják, hogy a szülők ebben aktívan részt vegyenek.

A családi nevelést kiegészítve intézményeink kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevéssé ismerik. Evangelizációs munkánk során azt szeretnénk elérni, hogy minden szülő számára világos legyen, hogy az első és az egyik legfontosabb érték az életben: a gyermek.

Gyermekeink, diákjaink nagy része a katolikus intézményeinkben szerzik első vallásos ismereteiket. Életkori sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őket körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok, dadusok, plébános atya, majd pedagógusok, hittanárok, egyházi személyek és nem pedagógus munkatársak) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét.

Szeretnénk olyan óvodai, iskolai életet nyújtani, melynek melegében, biztonságában a bizalom, a tisztelet, a szeretet, az elfogadás, a megbocsátás mellett, érdeklődve, bátran, korosztályuknak megfelelően fedezzék fel és ismerjék meg a gyermekeink, diákjaink az őket körülvevő világot.

4 A katolikus köznevelési intézményünk küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,...

Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.”

(Mt. 28,19-20)

Intézményeink tudatosan arra kötelezik el magukat, hogy az egész ember formálásán munkálkodjanak, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Benne és a teremtés rendjének felismerésében gyökerezik a kötelesség az emberi értékek tisztelete iránt, érvényre juttatva a tanulókat, a gyermekeket megillető autonómiát, közben betöltve a sajátos küldetést, amely minden ember szolgálatára kötelez.

Az intézmény dolgozói azért tanítanak, hogy neveljenek, vagyis belülről alakítsák az embert, s fölé emeljék azoknak a körülményeknek, amelyek meggátolják őt a teljes emberré válásban. Ezt szem előtt tartva olyan nevelési tervből indulunk ki, amely céltudatosan, Krisztusba ágyazottan a személyiség mindhárom aspektusának: lelki, szellemi, érzelmi világának teljes kimunkálására irányul.

Elsődleges cél a hit ébresztése, a gyermekek, diákok személyes istenkapcsolatra vezetése Isten Igéje által, az Egyház Tanítóhivatalának dokumentumaival összhangban. A hitre

nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább a pedagógusaink, intézményi dolgozóink életpéldáján, a hétköznapi élethez köthető Krisztus központi viselkedésén és gondolkodásán keresztül. A gyermek, tanuló azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát.

„Az iskola éppen azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

(Kat. Isk. 34.)

Fontos, hogy a hitre nevelés szöjje át az intézményeink mindennapi életét, de személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek, a tanuló hitéleti múltjához.

Keresztény nevelésünknek abban kell segíteni a gyermekeket és a fiatalokat, hogy felismerjék a Krisztusban kapott szabadság jelentését, felismerjék a benne rejlő lehetőséget. Megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, törekedjenek a folytonos önképzésre és önnevelésre. Mindeközben biztosítani kell az esztétikus, biztonságos környezetet, a szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias, bizalmat árasztó, elfogadáson alapuló légkört. Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló közösségi (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban.

Egyházmegyénk köznevelési intézményeinek, mint nevelő intézményeknek kifejezett feladata, hogy feltárják a műveltség erkölcsi és vallási dimenzióit, megmozgatva ezzel az egyén lelki működését, és segítve őt abban, hogy az erkölcsi szabadságához eljusson. Felismerje és kamatoztatni tudja a kapott képességeket, támogató segítséget kapjon hivatása felismerésére, hogy élete során alkalmassá váljon a közösségi tevékenységre és a másokkal – családban, társadalomban – való eredményes együttműködésre.

Ugyanígy fontos a személyes meggyőződés, a keresztény világszemlélet és világgép kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősödésének előmozdítása, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

A gyerekeink, tanulóink hit felé vezetése, az erkölcsös, hiteles, becsületes életre nevelése elsődleges feladatunk, melyek mellett kinyilvánítjuk mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Már kétezer éve az Egyház legfőbb feladata a hit, a keresztény tanítás továbbadása, melyet minden embernél újra és újra kell kezdenie.

Ebben az újakezdésben látjuk mi is a katolikus intézményeink küldetését

- intézményeinkben szakmai kiválóságra és sokoldalú személyiségfejlesztésre törekszünk,

- odafigyelő, ösztönző környezet megteremtésén munkálkodunk, ahol valamennyi gyermek, diák a képességeinek megfelelő szinten teljesíthet,
- intézményeink társadalmi felelősségével tisztában vagyunk, ezért minden pedagógustól, nem pedagógus munkatárstól elvárjuk, hogy törekedjék a fejlődésre,
- óvodánk, iskolánk belső világa gyermek és emberközpontú, egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére, a keresztény értékrend elfogadására épüljön,
- a ránk bízott valamennyi gyermek, tanuló megkaphassa a megfelelő gondoskodást,
- számukra biztosítjuk a megalapozott erkölcsi nevelést, amelyre azután ráépülhet a hit
- az egészséges személyiséget, a hit alapjait és a gyermekeket, tanulókat megillető jogok alapjait egyszerre kívánjuk megteremteni,
- biztosítjuk számukra a különleges védelmet,
- az óvodától az iskola kimenő szakaszának végéig, az emberi személyiség formálásán tevékenykedünk,
- intézményünk nyitott a családok felé, ezért igyekszünk minél több gyermeket, diákot, szülőt az igaz értékek megtalálásához segíteni,
- számunkra fontos, hogy a szülők tiszteletben tartsák az intézmény szellemiségét,
- más felekezettől érkező családoknál tiszteletben tartjuk a felekezet saját vallási szokásait.

4.1 A katolikus intézmények küldetése a pedagógus felé

Intézményeinkben a sajátos keresztény légkör megteremtéséért elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak a felelősek:

- a nevelőtestület,
- a pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak,
- minden technikai munkatárs,

Mindig tudatában kell lenni annak a ténynek, hogy a pedagógus és nem pedagógus munkatársak sajátos keresztény hivatást élnek meg, és tevékeny részesei az Egyház missziós tevékenységének. Tőlük függ, hogy a katolikus köznevelési intézményünk valóra tudja-e váltani céljait és feladatait.

Keresztény pedagógusaink és közvetlen a nevelést segítő nevelőink abban a tudatban végzik munkájukat, hogy Isten a nevelői feladatra őket kiválasztotta és meghívta. A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz Isten kezében, üdvösségre nevel. A nevelő-oktatómunkát szolgálatként tekintjük.

A gyermekek, diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Minden más ezután következik.

„a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.” (Kat. Isk. 78.)

Pedagógusainknak nyitottnak kell lennie a katolikus értékekre, amelyet beépíthetnek saját életükbe és nevelő-oktató munkájukba. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek felfedezése, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a gyermekek, diákok előtt teljes személyiségét, annak korlátaival együtt is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, amelyből erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereikért, és hordozhatja a reá bízottakat.

A gyerekek, diákok nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik gyermeknek, diáknak van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre és melyiknek a szeretet szigorára.

Ezt a munkát csak a gyermek, a tanuló és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

Pedagógusaink értéket kell, hogy közvetítsenek

- törekedniük kell arra, hogy szavaik és tetteik összhangban legyenek, s a keresztény értékrendet hitelesen közvetítsék a gyermekek, a diákok és kollégák felé a keresztényi élet megvalósításának szándékával,
- az érték közvetítés igazodjon a gyerekek, tanulók jogos igényeihez, életkori sajátosságaihoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon,
- minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen,
- ígéreteit megtartsa a gyerekek, a diákok és a kollégák felé is,
- konfliktusait emberi módon kezelje,
- tudjon megbocsátani

Intézményeink valamennyi dolgozója példaként áll a gyermekek, a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával.

A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban felfedi Isten irgalmas szeretetét. Ezáltal szilárd alapot teremt a múlt tiszteletéhez és kialakítja az értékes pedagógiát. Jövőképet az a pedagógus tud adni, aki hisz a kereszténység abszolút jövőjében.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus intézményünk is pedagógusfüggő. Különösen nagy a felelősségünk, mert a keresztény közösség nevében

neveljük a gyermekeinket, tanulóinkat. Céljainkat csak akkor érhetjük el, ha a nevelőtestületeink tagjait, sőt a nem pedagógus munkatársainkat is áthatja a katolikus küldetéstudat. Minden pedagógus munkatársnak ismernie kell azokat a módszereket, eljárásokat, amelyekkel úgy vezetik el a gyerekeket, diákokat az óvoda-iskola, az iskola – középiskola átmenet küszöbéig, hogy ők az új feladatokra felkészültek legyenek, és az általános – és középfokú intézmények közösségébe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonásokkal és megfelelő tudással rendelkezzenek.

Hangsúlyoznunk kell, hogy a Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda nem csupán keresztény intézmény, hanem azon belül katolikus lelkiességgel is rendelkezik. Valljuk, hogy van, és kell, hogy legyen katolikus pedagógia.

Nevelőtestületnek úgy kell közvetíteni az egyetemes értékeket, hogy ez által gyermekeink, diákjaink érzelmileg, szociálisan, értelmileg gazdagodjanak, zenei- és nyelvi képességeik kibontakozzanak.

Nyújtunk erkölcsi mintát és példát gyermekeinknek, tanulóinknak és szüleiknek

- lelkiismeretes nevelő – oktató munkával,
- tiszteletteljes beszéddel,
- „okos” szeretettel,
- igazságossággal,
- önfegyelemmel és igazmondással,
- szolgáljuk hűséggel a nemzeti értékeket, - cél, hogy magyarságunk gyökereit megismerjék, magyarságtudatuk erősödjön, nemzeti identitásukat megszilárdítsák. A hagyományokat, állami ünnepeket és az egyházi év ünnepkörét megtartsák, az azokon való részvételt belső igénnyé fejlesszék,
- vállaljunk szerepet a német nemzeti hagyományok átörökítésében,
- az ének-zenei nevelés személyiségfejlesztésben betöltött szerepét hangsúlyozva, vállaljuk a zenei nevelés rangjának, elismertségének visszaállítását.

4.2 A katolikus intézmény küldetéstudata a gyermek felé

Kiemelt törekvés, hogy érzékük legyen a transzcendencia és a valódi értékek iránt. Egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára. A legkisebb embert, mint az Isten képmását, megilleti az emberi méltóságnak kijáró tisztelet. Intézményeink a keresztény család modelljét értéknek és ideálnak tekintik, és ezt a szemléletet szeretnék vonzóvá tenni. Az ide járó gyermekek, tanulók tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagycsalád.

Ennek a közösségnek, amelybe mindannyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák.

A Mennyei atya szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el minden gyermekben, tanulóban, amelyeket nekünk a nevelésünkkel kell a felszínre hoznunk. Ezt nagy alázattal, türelemmel és szeretettel kell, hogy végezzük.

A gyermeket sem szülő, sem az intézmény nevelőtestülete nem formálhatja „*saját képére és hasonlóságára*”, hanem meg kell keresnünk gyermekeinkben, diákjainkban azokat az értékeket, erősségeket, melyek kibontakoztatásával elősegíthetjük a személyiségük sokoldalú fejlesztését.

Ezek a következők

- tudjon szeretni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg,
- tudjon másokért élni,
- legyen olyan belső lelkiismerete, mely szabaddá teszi, hogy szolgáló módon ne azt tegye, ami nincs összhangban önmagával,
- tudja megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről, az értékest az értéktelenről,
- tudjon és merjen csodálni és rácsodálkozni az őt körülvevő világra,
- nevelésünk során a gyermekek, tanulók váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik viszonyuk önmagukhoz és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtett világhoz.

A teremtett világot Isten Igéje által hívta életre. A világmindenség rendjét és harmóniáját a létező dolgok közti különbségek és azok egymás közötti kapcsolatai adják. A teremtés szépsége a Teremtő végtelen szépségének visszatükröződése. Az ember a világot ajándékba kapta Istentől, ezért felelősséggel tartozik a világban folytatott tevékenységéért (pl. nem élheti fel a jövőt a jelenben). Az ember feladata, hogy a létező dolgok közötti kapcsolatokat – természeti törvényeként – megismerje és művelje a rábízott értékeket, végső soron pedig ezen keresztül is felismerje és tisztelje annak Teremtőjét, akaratával és értelmével pedig alárendelje magát üdvözítő tervének.

5 Az Egyház, nevelésre irányuló alapelvei

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a *Gravissimum Educationis* Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja:

„Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljesedésére eljussanak.”

(II V. Zs. G. E. 3.)

Minden gyermeknek, tanulónak joga van a keresztény neveléshez. A gyermekek, diákok nevelése, hitoktatása ma már elsősorban az egyházi fenntartású intézmények feladata, mely szavakkal, személyes életünkkel történik. A gyermekek, tanulók azt az életstílust sajátítják el, amit a közvetlen környezetükben látnak (otthon a szülőktől, az óvodában, az iskolában a pedagógus és nem pedagógus munkatársaktól).

Hisszük és valljuk

A katolikus nevelési központunk is része az egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, amikor, katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést,
- az Egyházi törvénykönyv rendelkezéseit,
- a Zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat,

6 Katolikus gyermekkép, katolikus intézménykép

6.1 Katolikus gyermekkép

„A gyermek érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.

Tele van élményekkel, erősen kötődik a kisebbség nyelvéhez, kultúrkincséhez.

Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.”

(Kodály Zoltán)

A többcélú köznevelési intézményünk gyermekközpontú, befogadó. Ezért alapvető követelmény emberi méltóságuknak, jogaiknak biztosítása, a testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése a nevelés-oktatás valamennyi eszközével.

Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek, tanuló számára azt, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben, oktatásban részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

A személyiség kibontakozása olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon kívánunk megadni növendékeinknek.

Kiemelt helyen kezeljük, azt, hogy keresztény szemlélet hatja át az intézményi nevelésünket, oktatásunkat, pedagógiai alapelveinket.

Nevelésünk legyen gyermekközpontú, az egész személyiséget fejlessze, ehhez biztosítjuk

- a megfelelő személyi és tárgyi környezetet minden intézményben,
- az esztétikus, biztonságos, szeretetteljes, elfogadó, családias, bizalmat árasztó, elfogadáson alapuló, gyermekközpontú légkört,
- humanista szemlélettel a pozitív én-kép megerősödését.

A hitre neveléssel, keresztényi értékek hordozásával és azok megismertetésével szeretnénk jóra való embereket nevelni, akik tudnak játszani, tevékenykedni, tanulni, szeretni, örülni, nevetni, rácsodálkozni, egymást elfogadni, tisztelni és megbocsátani is.

Az empátia és az elfogadás nem más, mint a másik ember érzéseivel, élethelyzetével való azonosulás képessége. Ez a beleélő képesség teszi lehetővé, hogy megértsük embertársunk véleményét, cselekedeteit – még ha adott esetben különbözik is a miénktől – és ez segíti a kölcsönösen elfogadható közös értékek mentén való együttműködés kialakulását.

- számukra legyen fontos az óvodai, iskolai, közösség, a társak megbecsülése, segítése, a nevelők tisztelete
- merjenek bátran nevelőik felé fordulni kéréseikkel, problémáikkal, gondjaikkal
- szívesen járjanak óvodába és iskolába, óvják környezetüket, megfelelő ismeretek birtokában hagyják el intézményeinket hat- illetve tizennégy évesen
- gyermekeink, tanulóink rendelkezzenek egészséges önbizalommal, kommunikáljanak jól és udvariasan
- ügyesen mozogjanak, szeressék a sportot, a teremtett világot, a természetet és a művészeteket
- az egyetemes emberi értékeket ismerjék és éljék meg
- érezzék át az aktív éneklés, zenélés örömét, hogy ezáltal zeneszerető, zeneértő felnőttekké váljanak

- a német nemzetiségi önzonosság tudat alakításának és a hagyományápolásnak különböző formái segítségével, őrizték és ápolják a német nemzetiségi hagyományokat és a nyelvet

6.2 Katolikus intézménykép

„A katolikus iskola, óvoda épp azzal válik katolikussá, hogy a gyermek közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelenti. Így ebben az intézményben az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és ezáltal végső céllá...”

(Kat. Isk. 34.)

A Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda a katolikus köznevelési rendszerben szakmailag önálló köznevelési intézmények, melyek kiegészítói a családi nevelésnek a gyermek harmadik életévétől az általános iskola befejezéséig. Intézményeinkben biztosítjuk a 3-16 éves korú gyermekek fejlődésének, nevelésének, oktatásának legmegfelelőbb feltételeit.

Az intézményeinkben használt nevelési és pedagógiai hatásokat, módszereket a gyermekek, diákok személyiségéhez igazítjuk. A közös igazgatású köznevelési intézményünk pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez:

- a katolikus intézményünk a köznevelési rendszerünk meghatározója, hiszen olyan értékeket közvetít, amelyek városunkban más intézményben nem, vagy csak részben találhatóak, ez által a teljes emberi személy kialakulásán munkálkodunk
- az intézmény minden tagja osztozik a keresztény világszemlélettel
- tiszteljük a családokat, a gyermekek érdekeit, a tagintézmények hagyományait ezek figyelembe vételével alakítjuk ki belső életünket
- építünk a német nemzetiség kultúrájára, hagyományaira, nyelvének értékeire és azok átörökítésére, a gyermeki önzonosság megőrzése mellett
- az ének, a zene segítségével szélesebb látókörű, érzékenyebb, a világ dolgaira fogékonyabb embereket nevelünk.

Isten, teremtő művének csúcsa az ember. Az élet szerzője és forrása Isten, ezért az emberi élet önmagában érték és megelőzi a teljesítményt. Isten gondviselő szeretete minden teremtményére kiárad. A teremtés rendje által közöttük hierarchiát állított fel, majd minden élőlényt megáldott, ezért az élet minden formáját tisztelni kell a teremtés rendje szerint.

7 Pedagógiai hitvallásunk

„Mi a máért vagyunk felelősek. A jövő Isten kezében van.”

(Elisabeth Elliot)

Tiszteletben tartjuk az egyház általános értékeit. Az ember nem önmaga alkotója, vagy véletlen és céltalan folyamatos eredménye, hanem a mindeneget alkotó, végtelenül és visszavonhatatlanul szerető Isten teremtménye, aki saját képmására és lényének hasonlóságára alkotta őt férfinek és nőnek. Természete szerint két világ határán helyezkedik el: halandó teste és szükségletei alapján az anyagi világhoz, célját és létének értelmét tekintve pedig az anyagi világon túli létezőkhöz tartozik.

Az ember küldetése, hogy elérje élete célját, az üdvösséget, és megélve az Istentől – bűn által – való elválasztottság megszűnését, visszajusson Isten jelenlétébe Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadás által. Földi élete során törekedjen a tökéletes szeretetre embertársai iránt és Istennel együttműködve, a természet rendje szerint művelje a teremtett világot.

A jövő nemzedéke egy mindenre fogékony, kreatív ember, aki bátran és szabadon asszimilálódhat más nemzet és nemzetisége kultúrájához, nyelvéhez, zenéjéhez, mivel minden ember testvéreként fog szeretni és tisztelni, így segíteni majd a nemzeti és nemzetiségi önazonosság érvényesülését, erősödését.

8 Az iskola, óvoda helyi nevelési alapelveinek, értékeinek, célkitűzéseinek megfogalmazása

*„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”*

(Péld. 22.6)

8.1 Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei:

Az alapelveink, melyeknek a nevelő-oktató tevékenységünk valamennyi területén érvényesülniük kell.

- **A gyermekközpontúság elve**
 - valljuk, hogy a gyermek, a tanuló egyedi, megismételhetetlen érték és ezért megilleti őt a maximális gondosság, tisztelet, az emberi jogok és az elvárható legnagyobb gyermek centrikus pedagógiai gondviselés

- a módszertani sokszínűség érvényesítésével, változatos munkaformák és tanulásszervezési eljárások alkalmazásával, segítő, támogató attitűddel neveljük, oktatjuk gyermekeinket, diákjainkat
- arra törekszünk, hogy a dicséretet, a buzdítást, a megfelelő elismerést előtérbe helyezzük gyermekeink, diákjaink nevelésében, értékelésében
- **A komplex személyiségfejlesztés elve**
 - nevelő – oktató tevékenységünk gyermekeink, tanítványaink teljes személyiségének komplex fejlesztését, értékrendjük megalapozását, normakövető magatartásuk, ismereteik, képességeik, készségeik kialakítását, bővítését, kompetenciáik egyenértékű fejlesztését szolgálja
- **Gyermeki szükségletekhez való alkalmazkodás elve**
 - természetesnek tartjuk az egyéni képességek különbözőségét, ezért a gyermekek, tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének megfelelő, differenciált fejlesztésére törekszünk
- **Ismeretbe ágyazott képességfejlesztés elve**
 - életszerű, élet közeli, tapasztalatszerzésre, tudás közvetítésére épülő, a szabad játékban, valamint a játékkal párhuzamos tevékenységeken keresztül megvalósuló ismeretek közvetítésére törekszünk
 - a nevelési – oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk
- **Tevékenységek központúság elve**
 - az ismeretszerzést, a képesség- és készségfejlesztést, az attitűdfejlesztést, a gyermeki, tanulói aktivitásra épülő pedagógiai módszerekkel, korszerű infokommunikációs eszközök használatával előtérbe helyezzük
 - a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére
- **Nyitottság és tolerancia elve**
 - elfogadjuk az egyéniségekből, az eltérő kultúrákból és vallási hovatartozásból eredő különbözőségeket
 - nevelésünket jellemzi az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása, gyermekeink, diákjaink egészséges fejlődésének érdekében

- nevelésünkben kiemelt helyen kezeljük a megfelelő szokások és szabályok kialakítását
- **Esélyegyenlőség elve**
 - a tudáshoz való egyenlő hozzáférés érdekében együtt neveljük a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyermekeket, tanulókat
 - minden munkatársunk tiszteletben tartja a hátrányos megkülönböztetés tilalmának szabályát
- **Együttműködés és partnerség elve**
 - partnerként kezeljük a családot, a gyermeket és az intézmény társadalmi környezetét
 - a szülőkkel olyan szemléletben kívánunk együttműködni, hogy a szülő és az intézmény egyaránt érezze: közösek a céljaink és közösek az érdekeink
 - gyermekeinkkel, tanítványainkkal való közös munkánkat egymás tiszteletére, a kölcsönös megbecsülésre építjük
 - számítunk partnereink együttműködésére és segítő támogatására az intézményt, a munkánkat érintő kérdésekben
- **Magas szintű szakmaiság és eredményesség elve**
 - nyitottak vagyunk az önképzésre, a horizontális tanulásra, a szakmailag megalapozott, új és eredményes pedagógiai eljárások és módszerek megtanulására, alkalmazására
 - kompetencia alapú oktatást, személyiségpedagógiát, integrációt, készség-képességfejlesztést alkalmazva az eltérő adottságú, és sajátos helyzetű gyermekeket, tanulókat a képességeik legfelső határáig igyekszünk fejleszteni
 - minden támogatást megadunk ahhoz, hogy gyermekeink, tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai - logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat
 - továbbra is törekszünk a már kialakult nevelési és pedagógiai értékeink megőrzésére, valamint számítunk a munkatársi közösség innovatív ötleteire
- **Példamutatás elve**
 - személyes példamutatással neveljük gyermekeinket, tanítványainkat toleranciára, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására

- az intézmény valamennyi dolgozójától és gyermekétől elvárjuk, hogy kölcsönösen tartsa tiszteletben egymás emberi méltóságát
- **Fenntartható fejlődés elve**
 - mindennapi munkánk során biztosítjuk a fokozatosságot, folyamatosságot és a folytonosságot, számolunk a gyerekek, diákok különböző ütemű mentális- és képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával
 - arra törekszünk, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény az egész életen át tartó tanulásra
 - kialakítjuk gyermekeinkben, tanulóinkban a környezettudatos magatartásformát, a teremtett világhoz való érzékenyebb és tudatosabb felelősségvállalás érdekében
- **A katolikus iskola nevelő-oktatómunkájára vonatkozó alapelvek**
 - érvényesítjük az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogokat
 - erősítjük az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat érzését
 - jellemezzük gyermekeinket, tanulóinkat az intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében
 - egyensúlyba tartjuk az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekeket
 - minden területen figyelembe vesszük az egyéni és életkori sajátosságokat
 - fejlesztjük a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudatukat és azok tiszteletben tartását
 - építünk a gyermekek, tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére
 - konstruktív együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a kapcsolódó óvodákkal, iskolákkal és egyházi közösségekkel
 - megtanítjuk valamennyi gyermekünk, diákunk számára a teremtett világra való rácsodálkozás képességét: az örömet, a hálát, a megbecsülést és a védelmet

8.2 Az intézményi nevelő-oktató munka célja

Nevelő-oktató tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása gyermekeinkben, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja:

- fejlesszük az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot
- vezessük át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- teret adunk a gyermekeknek a gyermekjáték és mozgás iránti vágyuknak
- neveljük tudásunkhoz, elhivatottságunkhoz mértén keresztény állampolgárt gyermekeinkből
- alapozzuk meg a keresztény hitélet gyakorlásának feltételeit
- éljük meg együtt (óvodás, iskolás, felnőtt) a liturgikus ünnepeinket
- alapozzuk meg a nevelés minden területén a nemzet iránti kötődés, a hagyománytisztelet, a magyarságtudat és a felelős állampolgári viselkedést, hiszen ez identitásunk fontos része
- vállaljuk a keresztény erkölcsi értékek elmélyítését
- váljanak ezáltal műveltebb emberekké, gazdagabb (szépre, jóra fogékony) személyiségű, Istent és embertársait szerető, felelős, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré
- nyomon követjük a szeretetteljes, gondoskodó, befogadó, védelmező, gyermekközpontú légkörben az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, az eltérő ütemű fejlődésüket segítjük őket az óvodába lépéstől az általános iskola végéig

Ez alatt azt értjük, hogy intézményeinkben az oktatás során nem csupán a tudás átadásához és a továbbhaladáshoz szükséges teljesítménynek tulajdonítunk fontos szerepet, hanem legalább ilyen fontosnak tartjuk az egymásra figyelést, gondot fordítunk a feladatot végző ember – diák, tanár vagy bármilyen munkatárs – személyes igényeire és – a lehetőségekhez képest – tekintettel vagyunk a különböző életállapotokból adódó különleges helyzetekre.

A személyes kapcsolatok által erősítjük a szociális érzékenységet, az érzelmi intelligenciát, az értékesség tudatát és a közösség élményét.

- törekszünk a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez, szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítására
- törekszünk a test és a lélek harmonikus fejlesztése, az egészséges életmód, az egyéni- és környezeti higiénia iránti igény kialakítására

- neveljük önálló, felelős állásfoglalásra képes, a cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit elsajátító gyerekeket, diákokat
- törekszünk a tanítási tartalmak feldolgozásakor az ismereteket folyamatukban közvetíteni, alapvető képességeiket és alapkészségeiket fejleszteni
- gyermekeink, diákjaink számára legyen a tudás érték, a játékos ismeretszerzés, a tanulás szívesen végzett tevékenység
- legyenek gyakorlatiasak, nyitott gondolkodásúak, akik a saját lehetőségeik szerint a legtöbbet akarják és tudják önmagukból kihozni
- legyenek képesek az önálló tanuláshoz szükséges készségek és képességek birtokában az önálló ismeretszerzésre, a kitartó munkavégzésre
- biztosítjuk intézményünkben a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, és ezzel együtt az esélyegyenlőségüknek is szabad teret adunk
- az óvodai élet valamennyi területén, valamint a tanórai és tanórán kívüli lehetőségeket kihasználva biztosítjuk az eredményes tehetséggondozást
- törekszünk az óvoda, az iskola és a család sokoldalú, hatékony együttműködésére a szülőkkel való jó kapcsolattartás kiépítésére
- felkészítjük őket a felnőtt lét szerepeire, a pályaorientáció, a további iskola- és pályaválasztást segítjük, valamint hangsúlyozzuk a tovább tanulásra való felkészítést
- fejlesztjük a diákjaink, a gyerekeink morális és esztétikai szemléletét, kognitív és kommunikációs képességeit, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényüket, a kudarc és sikertűrés készségét
- a jól képzett, sokrétű ismereteket közlő, hatékony szakmai munkát végző munkatársainkat támogatjuk. Ők azok, akik igazán képesek a tanulóinkban, gyermekeinkben az önálló, problémamegoldó, kreatív gondolkodást elősegíteni, fejleszteni
- biztosítjuk a kulturált szórakozást diákjainknak

Ehhez a munkához elengedhetetlen az érzelmi biztonság, az érzelmi biztonság, az érzelemvezérelt megismerés, és az átélt élmények vonalán történő gondolkodás. Nem feledhetjük el, hogy a testi-lelki szükségletek kielégítése minden gyermek, tanuló alapvető joga, melyre programunkban és a mindennapjainkban is törekszünk.

8.3 Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus köznevelési intézményünknek kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását, kiegészítve a családtól, társadalomtól kapott értékeket. Ezt a feladatot ma különösen fontosnak tartjuk, hiszen látjuk és érezzük, hogy a család és a társadalom ezen a területen nem minden esetben teszi, teheti meg azt, amit neki kellene biztosítania.

8.3.1 Intézményünk feladatait a következőkben foglalmaztuk meg

- szeretetteljes, gondoskodó, befogadó, védelmező, gyermekközpontú légkörben az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével az eltérő ütemű fejlődést segítjük és nyomán követjük
- keresztény nevelésünk alapja a Biblia, ami segíti a gyermekeinket, tanulóinkat abban, hogy megismerjék önmagukat és az őket körülvevő csodálatos világot, egyre jobban elkötelezzék magukat ennek védelmére, óvására
- támogatjuk az egyéni képességeik kibontakozását, megalapozzuk a hitélet gyakorlásának feltételeit (lelkigyakorlat, zarándoklat, ovis- és iskolai szentmisék)
- kiemelten kezeljük a teljes emberi személy kialakítását a keresztény világszemlélet alapján
- vállaljuk az intézmény sajátosságainak megfelelően a nemzetiségi önanonosság alapjainak lerakását. A népcsoport kultúrájának, hagyományainak ápolását, átörökítését
- a jeles napoknak, a nemzeti, intézményi ünnepeknek, a liturgikus év kiemelt eseményeinek, időszakainak megünneplése fontos feladat
- feladatunk az intézményekben kialakult jó gyakorlatok beépítése a mindennapi tevékenységekbe
- buzdítjuk gyermekeinket, diákjainkat arra, hogy aktívan vegyenek részt az órai munkában, a játékkal párhuzamosan szervezett és tervezett tevékenységekben, a szabad játékban és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, sportversenyek, mozgásos játékok, séták
- fejlesztjük a tanulóink, gyerekeink problémamegoldó képességét, az összefüggések felismerését
- bátran alkossanak véleményt a morális kérdések megítélésében osztályfőnöki órán, tanórákon, diákokat érintő kérdésekben

- a különböző tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatjuk, segítjük az egyéni képességek kibontakozását
- gyermekeink, diákjaink számára életkoruknak megfelelő formában döntési helyzeteket teremtünk
- elősegítjük a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján
- törekszünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekeink, diákjaink szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak
- fejleszteni kívánjuk önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, segítőkészségüket, szolidaritásérzésüket, empátiás készségüket
- létrehozunk konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó közösségeket, csoportokat, osztályokat, melyeknek célja, hogy:
 - ezekben a csoportokban, osztályokban a tanulók, a gyerekek a közösségekben való élet során fejlődjenek, önismeretük erősödjön, együttműködési készségük, akaratuk, segítőkészségük, szolidaritásérzésük, empátiájuk megalapozódjon,
 - biztosítjuk a gyermekközpontú óvodai, iskolai nevelést, melyben a gyermeki szabadság, önmegvalósítás, az iskolai életmódra nevelés és a játék mindenek feletti elsőbbségének megőrzése a feladatunk
 - törekszünk a gyermekek, diákok viselkedési formáinak és felelősségtudatuknak kialakítására, megerősítésére
 - gyakoroltatjuk a gyermekeinkkel, tanulóinkkal a pontosság, a fegyelem, és az önfegyelem belső igénnyé válását. Ez természetesen a nevelésben, oktatásban résztvevő valamennyi munkatársra egyaránt vonatkozik
- pedagógus és a nem pedagógus munkatársaink is azonosulási mintául szolgálnak gyermekeink, tanulóink számára – az intézmény minden tagja osztozik a keresztény világszemlélettel
- pedagógusaink a gyermekek közösségi – szociális életének irányítói, akik maguk is aktívan benne élnek a gyermeki, tanulói közösségekben, biztosítják azok sokoldalú és harmonikus fejlődését
- tudásunkhoz, elhivatottságunkhoz mértén keresztény állampolgárt nevelünk gyermekeinkből, tanulóinkból

- feladatunknak tartjuk a gyermekek, tanulók életkori sajátosságainak és fejlettségének figyelembevételével a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismertetését, ezzel
- törekszünk a hagyományok, szokások átörökítésére, segítjük a nemzetiségi identitástudat kialakulását
- folyamatosan biztosítjuk számukra az aktív német nyelvi környezetet, felkészítjük őket a nemzetiségi nyelv, iskolai tanulására
- kitűzött célunk, hogy tanulóinkat zeneszerető és zeneértő emberekké neveljük
- a Kodály elveire épülő ének-zene tanítása mellett az anyanyelv, a természet- és társadalomismeretek, a vizuális kultúra és a művészeti nevelés megvalósításán fáradozunk
- megértetjük gyermekeinkkel, tanulóinkkal, hogy az alapfokú művészeti nevelés feltárja bennük a művészet megörökítő szerepét és hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. Ez a személyiség legbelsőbb rétegeit, az érzelmeket éri el, vagyis a tudattalan összekötő elemeit érinti meg,
- az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai
- a módszer, eszköz és eljárás kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy a gyerekeket, tanulókat pozitív tevékenykedésre készítsük, és kiküszöböljük a negatív hatásokat

8.3.2 A módszerek kiválasztásának szempontjai

- a módszerek mindig igazodjanak a gyermekek, tanulók életkori sajátosságaikhoz, egyéni képességeikhez, értelmi fejlettségükhöz, a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához
 - biztosítsák a felfedezés lehetőségét, a kreativitás fejlesztését, növelje a gyermekek, tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módokat
 - építsenek a gyermekek, tanuló személyes tapasztalataira, előzetes tudására
 - segítsék az írásbeliség és szóbeliség egyensúlyának megteremtését
 - adjanak lehetőséget az egészséges, egyenletes terhelésre, a fejlesztő hatású értékelésre
 - a módszerek legyenek ösztönzőek, pozitív megerősítést szolgálók
 - segítsék elő a szocializációs folyamatokat hasznos ismeretek nyújtásával
- **Az ismeretszerzés, tanulás módszerei**
 - a problémamegoldás elvére épülő, a probléma-szituáció megteremtésén alapuló bemutatás, magyarázat, megbeszélés, vita

- önálló ismeretszerzés, tapasztalás során a pontos feladat-meghatározás, a megfelelő eszközök biztosítása után a feladat megoldását mindig megbeszélés, ellenőrzés, hibajavítás követi
- kutató-, felfedező módszer, amely a megfigyelést, tanulmányozást, modellezést és a kísérletezést helyezi előtérbe
- adaptív tanulásszervezési technikák az egyéni bánásmódot igénylő, SNI – s gyermekek, tanulók megsegítése érdekében
- infokommunikációs eszközök felhasználása az ismeretszerzésben
- **Az ismeretközvetítés, játékos tanulás és a tanítás módszerei**
 - megbeszélés, beszélgetések, párbeszéd, viták, megbeszélés, ismétlés, megragadás, visszakérdezés, kivárás, mintaadás, szemléltetés, demonstráció, kísérletek
 - bemutatás, szemléltetés valós dolgok, tapasztalatszerzések, modellek és kísérletek megfigyeltetésével
 - egyénre szabott, differenciáló módszerek alkalmazása
 - interaktív, a gyermekek, tanulók érdeklődését és motivációját fenntartó tanulásszervezési eljárások
 - kooperatív ismeretszerzési technikák – munkamegosztás, ismeretszerzés, rendszerezés, ellenőrzés, értékelés, önértékelés, differenciálás, csoportmegbeszélés, ötletbörze
 - digitális technikák széleskörű alkalmazása
 - a gyermekek, tanulók tapasztalataira, előzetes ismereteire építő, belső motivációt fejlesztő technikák alkalmazása
 - a vázlatkészítés elsajátíttatása
- **Az ismeretközvetítés, a tanítási-tanulási folyamat ellenőrzése, értékelése során alkalmazott módszerek**
 - megfigyelések, tapasztalatok
 - eredményvizsgálatok (felmérések, tesztek, feladatlapok)
 - országos kompetenciamérés eredményeinek értékelése
 - versenyeredmények értékelése
 - a különböző köznevelési intézményfokozatból érkező és elmenő gyermekekről és diákokról visszajelzések
 - szöveges értékelések a törvényben meghatározott időben
 - az SNI gyermekek, tanulók esetében az integrált nevelést segítő egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása

- **A célok, feladatok megvalósítása érdekében alkalmazott eljárások, tanulászervezési stratégiák**

- kooperatív technikák, drámapedagógiai módszerek, differenciálás homogén és heterogén csoportban
- interaktív tanulászervezés (pl. problémamegoldás, értő olvasás, gondolkodó megbeszélések)
- tevékenységekben megvalósuló, tanórai differenciálás homogén és heterogén csoportban
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei (játék)
- egyéni és csoportos projektmunka
- projektmódszerek
- átfogó ismeretszerzési szakaszok (témahetek) beillesztése a nevelési-tanulási folyamatba
- prezentációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- hatékony gyermekek, diákok megismerését segítő technikák, - mérésre, megfigyelésre alapuló pedagógiai diagnózisok
- az inkluzív nevelés szempontjainak megismertetése, helyzetelemzés és stratégiatervezés, valamint programadaptáció
- emberséges rend és fegyelem: példaadás, következetesség, segítségadás, bátorítás, dicséret, buzdítás, szeretet
- „Tartsd meg a rendet, a rend is megtart téged” – mottó alapján, szokás- és szabályrendszer kialakítása, belsővé tétele, betartása és betartatása
- óvoda-iskola átmenet támogatása
- módszerek a korai iskolaelhagyás megelőzésére

- **Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei**

Megfelelő programok, tevékenységi formák biztosítása a gyerekek képességeihez, érdeklődéséhez, céljaihoz igazodva.

- személyes példamutatás a pozitív személyiségjegyek kialakításához
- önálló ismeretszerzés, tanulás és önművelés színterének megteremtése
- a gyermekek, tanulók mérésére szolgáló eszközök, eljárások, a mérési stratégiák körültekintő megválasztása
- szabályok, szokások közös kialakítása, betartásuk rendszeres elemzése
- közös célok kitűzése, elfogadtatása, ellenőrzése, értékelése
- gyakoroltatás, segítségadás, ösztönzés az ismeretszerzésben, a tanulásban

- következetes ellenőrzés, értékelés
- intézményi hagyományok kialakítása, közös ápolás
- verbális és non verbális eszköztár alkalmazása
- szociális készségfejlesztő technikák alkalmazása, magatartási modellek nyújtása
- a követendő minták kiemelése
- közös beszélgetés, elemzés, vita

9 A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító intézkedések

- fontos helyen kezeljük az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés elvének biztosítását mind az óvodában, mind az iskolában
- az intézményben, hasonlóan az önkormányzati, illetve állami köznevelési intézményekhez, felvállaljuk a HH és HHH-s gyermekek nevelését, oktatását
- az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különösen nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a HH és a HHH-s gyermekeink, tanulóink diszkrimináció mentességet élvezzenek, valamint csökkentjük azon hátrányaikat, melyek a sikeresebb tanulásban, a játékkal párhuzamos tevékenységekben, egymáshoz való viszonyban akadályozhatják
- arra törekszünk, hogy valamennyi érintett gyermekünknek, tanulóknak biztosítsuk a rendszeres óvodában, illetve iskolába járást
- feladatunk felkutatni azokat a három éves gyermekeket, akik még nem részesültek óvodai nevelésben, hiszen a sikeres iskolakezdés szempontjából, valamint a tankötelezettség biztosítása érdekében ez fontos számukra
- a HH-s és HHH-s gyermekeinknél, tanulóknál rendszeresen végezzük a családok szociális életének nyomon követését, a családlátogatásokkal, a környezettanulmányokkal, hogy magunk is tisztában legyünk az óvodáztatást, iskoláztatást akadályozó tényezőkkel
- a rendszeres óvoda illetve iskolalátogatás alóli felmentésre, illetve magántanulóvá nyilvánításra vonatkozó kérelmek elbírálását az intézményvezetés véleményének kikérésével az igazgató, valamint a tagintézmény vezetők hozzák meg
- segítjük és kérjük a gondviselők partneri hozzáállását gyermekük haladásában.
- intézményünkben is biztosított a rászoruló gyermekeink, tanulóink számára az étkezési támogatás, az óvodáztatási támogatás (ezt a város népjóléti osztálynál igényelheti a szülő)

- a köznevelési törvényben megfogalmazott közzethatárok érvényesítése intézményünkre nem vonatkozik, hiszen az egész térségben a vallásos neveléssel egyedi feladatot látunk el
- kiegészítő egészségügyi szűrés lehetőségét mindkét intézményünkben biztosítani tudjuk, valamint a Nevelési Tanácsadóval a Családsegítő Szolgálattal összehangoltan, a gyermekeinknél, diákjainknál a célzott beavatkozást is kezdeményezni tudunk
- a szakszolgálatok segítségével meg tudjuk valósítani a rászoruló gyermekeinknél, tanulóinknál a komplex egyéni és mikro-csoportos fejlesztéseket
- az SNI-s gyermekeink integrált nevelése mellett maximálisan kiállunk
- segítséget nyújtunk a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz való vizsgálatok elindításában
- a felülvizsgálatot követően, lehetőségeinknek megfelelően biztosítjuk a további nevelésüket, oktatásukat, gondozásukat
- nevelésükhöz, oktatásukhoz, fejlesztésükhöz szükséges eszközöket, lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk
- preventív célú óvodai, iskolai fejlesztéseinket (mozgás, tartásjavítás, lábtorna, gyógytestnevelés, DPT teszt, DIFER, PREFER iskolaérettségi vizsgálatok) továbbra is alkalmazzuk, a hiányosságok időbeni kiszűrése érdekében
- továbbra is fontos számunkra, hogy tanulóink az országos kompetencia mérés eredményeiben alulteljesítést ne mutassanak
- a kompetencia mérés eredményeinek kiértékelése, a tapasztalatok megfogalmazása tantestületi és munkaközösségi feladatunk
- a szükséges fejlesztésekhez, szakmai-módszertani feladatok elvégzése céljából intézkedési tervet készítünk
- az évenkénti vizsgálatok közötti fejlődésvizsgálatokat elvégezzük és dokumentáljuk azokat
- támogatjuk az intézmény humán erőforrásának fejlődését – megfelelő szakirányok, modern oktatástechnikai technikák elsajátítását
- törekszünk a megfelelő eszközök és felszerelések mind mennyiségi, mind pedig minőségi biztosítására
- a feladatellátás érdekében igénybe vesszük azokat a normatív támogatásokat, kiegészítő forrásokat, melyek ezen tevékenységünk hatékonyságában segítségünkre vannak

9.1 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógia tevékenységünk

9.1.1 Céljaink

- a prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekeink, tanulóink fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik
- legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeink, diákjaink biztonságban érezzék magukat
- olyan lehetőségeket biztosítunk, amelyben ez teljes mértékben érződik: a megértés, a tisztelet, az elfogadás, a gyöngédség, a feltétel nélküli szeretet

9.1.2 Feladataink

- felmérjük a gyermekeink, tanulóink helyzetét, szociális háttérét – ezt évenként
 - segítjük a rászoruló családokat és gyermekeinket lehetőségeinknek megfelelően
 - a legújabb gyermekvédelmi törvény értelmében elsődleges feladatunk, hogy minden gyerek, diák számára biztosítsuk a megfelelő feltételeket a tanuláshoz, a fejlődéshez
 - támogatjuk azt, hogy gyermekeink, tanulóink elsősorban a saját családjukban nevelődjenek
- **Hátrányos helyzetű gyerekek**
 - akit a jegyző védelembe vett
 - rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
 - aki állami gondozott
 - munkanélküli szülők gyermekei
 - nagyszülők által nevelt gyermekek
 - rokkantnyugdíjasok gyermekei
 - a család egy főre eső jövedelme nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj 80 %-át
 - válófélben lévő, vagy elvált szülők gyermekei
 - **Halmozottan hátrányos helyzetű gyerek**
 - az előbbieken felsorol okok közül egy valamint a szülei közül legalább az egyik iskolai végzettsége nem magasabb az általános iskolai végzettségénél
 - tartós nevelésbe kerülő gyermek
 - **Veszélyeztetett gyermekek**
 - a gyermek egészséges fejlődése zavart szenved

- elhanyagoló, vagy brutális bánásmód
- a szülők erkölcstelen életmódja
- bűnöző családi körülménye, környezet
- állami gondozott gyermek

A veszélyeztetett gyermekek számára óvodai, iskolai ellátást minden esetben biztosítunk, számontartásuk kötelező feladat.

Az intézményben különös figyelmet fordítanak a pedagógus munkatársak arra, hogy

- a gyermekek, a harmadik életévük betöltésétől rendszeresen járjanak óvodába
- az étkezési támogatások igénylése a rászorulóknak a hatályban lévő jogszabályoknak megfelelően történjen
- szülői értekezleteken, egyéni beszélgetéseken tájékoztatást adunk különböző problémák megoldására. (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat)
- a gyermekvédelmi felelős folyamatosan kapcsolatban áll ezen intézményekkel
- havi, negyedévi esetmegbeszéléseken is részt vesz

- **Gyermek- és Ifjúságvédelmi felelős feladata**

- a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek számontartása
- munkaterv készítése
- segítő szervekkel fokozott kapcsolattartás
- családi környezet tanulmányozása (Nevelési hiányosságok, rossz lakásviszonyok, egészségügyi okok, anyagi okok, a gyermek személyiségében rejlő okok, megromlott családi kapcsolatok, munkanélküliség, italozás, váltakozó párkapcsolat)
- az óvoda/iskola orvosa és védőnője negyedévenkénti szűrővizsgálatának megszervezése
- rendszeresen látogatja, dokumentálja a tapasztaltakat, látottakat
- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele
- balesetvédelem
- támogatások megszervezése, lebonyolítása
- a gyermekvédelmi felelős segíti a pedagógusok, nevelők körültekintő gyermekvédelmi munkáját, a baleset-megelőzését. Tájékoztatja az igazgatókat, és a tagintézmény-vezetőket. Tanév végén értékelést készít.

- **Kapcsolattartás a családdal**

- aktív kapcsolatok kialakítására törekszünk a problémás helyzetekben lévő gyermekek szüleivel, hiszen a Gyermekvédelmi Törvény célja: a gyermekek a családban nevelkedjenek
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és a tanulók intézményi nevelése, a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek
- az integrált nevelésünk azt jelenti, hogy segítséget nyújtunk a speciális nevelési igényű gyermekeknek, tanulóinknak, az ép gyerekek közösségébe való beilleszkedéshez
- **Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló, különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló**
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

- **Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló**

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulás esetén halmozottan fogyatékos egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló**

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

9.2 Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

- a sajátos nevelési igényű gyermekeinknek, tanulóinknak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotuknak megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították

- a különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk a Nevelési Tanácsadó segítségével
- a szülők választották ki a sajátos nevelési igényű gyermekeik számára a mi nevelési-oktatási intézményünket, az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

9.2.1 Céljaink

- a sajátos nevelési igényből következő hátrányokat csökkentjük
- az ép és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink, tanulóink közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása
- az inkluzív oktatásunk, nevelésünk szoros összefüggésben áll az esélyegyenlőség biztosításával, mivel az átlagostól eltérő fejlődésű gyermekeink, tanulóink számára nyitottá tettük intézményeinket
- ezáltal is biztosítjuk az oktatási, nevelési méltányosságot, a közneveléshez való egyenlő hozzáférést
- a társadalmi integrációnak egyik legfontosabb eszköze, tanulóink, gyermekeink ép társaikkal való együttnevelése, oktatása
- az inkluzív nevelésünkkel lehetőséget nyújtunk a hátránnyal élőknek, és intézményeinkbe érkező gyermekeknek a felzárkóztatásra, a kibontakozásra.
- a befogadó társak a következőket tanulják meg:
 - elfogadó attitűd
 - empátia
 - tolerancia
- **Intézményünk a következő formáit választotta az integrációnak**
 - a funkcionális integrációt alkalmazzuk intézményeinkben, mely szerint minden tanórán, minden foglalkozáson – tevékenységen együtt neveljük, fejlesztjük a gyermekeinket, tanulóinkat
 - az inkluzív – befogadó attitűddel azt kívánjuk elérni, hogy a tanulási, tevékenykedési folyamatokban minden tanuló, gyerek egyéni képességének és fejlődési ütemének megfelelően tudjon részt venni
 - azért is fontos számunkra ez a fajta oktatási-nevelési rendszer, mert így az átlagtól eltérő (tehetséges, szorongó, lemaradó, újrakezdő) gyermekeink, tanulóink együttnevelése jobban biztosított
- **A sikeres inkluzív nevelés feltételei**

- az igazgatók, pedagógus és nem pedagógus munkatársak elkötelezettsége. – Ehhez nélkülözhetetlen a megújulni akarásunk, a másoknak nyújtott segítségadásunk, és egy jól motiválható csapatmunka
- az elkötelezettséget a szülők részéről is elvárjuk, hogy ők maguk is támogató attitűddel forduljanak hozzánk és gyermekeikhez
- a szaktudás megléte
- együttműködés a fejlesztésben segítő szakemberekkel, a szülők érzelmi támogatása, részletes eligazításuk az otthoni fejlesztéshez
- szaktudás – a pedagógusaink sokoldalú továbbképzése, esetmegbeszélések, konzultációk
- korszerű nevelési, oktatási módszerek alkalmazása, jó problémamegoldó képességgel rendelkező munkatársak
- egyéni fejlesztéseket szervezünk intézményeinkben, melyeket fejlesztőpedagógusaink koordinálnak
- fontos és elengedhetetlen az intézményünkben történő teljes szemléletváltás
- **A kiemelt figyelme igénylő gyermekeink, tanulóink fejlesztésének alapelvei**
Gyermekre szabott egyéni fejlesztési terv készítése, kidolgozása. (kiindulópont – megfigyelések, szakemberekkel való konzultáció, szerves része kell, hogy legyen intézményeink profiljának)
- **Az egyéni fejlesztési tervnek ki kell térnie**
 - az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére
 - a szociális készségek fejlesztésére
 - a kognitív funkciók fejlesztésére
 - az önállóság fejlesztésére
- **A fejlesztések során a következő szempontokat vesszük alapul**
 - a fejlesztést csak szakemberek által végzett komplex kivizsgálások után kezdjük el
 - ha a gyermek, tanuló részesült korai fejlesztésben, akkor arra a fejlesztésre kell építenünk
 - a fejlesztéseknek, folyamatosaknak és kiszámíthatóknak kell lenniük
 - alapkövetelmény a pedagógusaink érzelmi támaszt nyújtó habitusa (nyugodt, türelmes, kedves)
 - tevékenykedésbe ágyazott gondolkodtatást helyezünk előtérbe
 - változatosságot, differenciált fejlesztést biztosítunk

10 Intézményünk kapcsolatai

Intézményeink működését olyan tudatos partnerközpontú tevékenység kell, hogy jellemezze, amely az érintettek igényeinek kielégítésére összpontosít. Emellett kellő időben és hatékonyan reagál a változásokra, erőforrásait ezek szolgálatába tudja állítani, valamint a partnereket pontosan be tudja azonosítani és képes rendszeres méréseket végezni.

A partneri viszonyok kialakításának minden esetben a helyi sajátosságok figyelembevételével kell történnie. A partnerek tulajdonságainak folyamatos figyelése, az elvárások megfogalmazása, az igények folyamatos mérése, a visszacsatolás, rövid és hosszú távú tervek készítése az intézményi sajátosságokat kell, hogy kövesse.

Az intézmények partneri rendszerét meghatározzák az intézményi hagyományok, a gyökerek. Ebből kiindulva határozható meg a jövő kapcsolatrendszere. Ennek döntő elemét képezik az egymásra épülő oktatási intézmények rendszere, a gyermekek, a tanulók speciális neveléséhez segítséget nyújtó szakmai intézmények, valamint a pedagógusok szakmai gazdagodását segítő szakmai szervezetek. Ugyancsak kiemelt feladat a folyamatos önértékelés elkészítése, a kommunikációs eszközök folyamatos fejlesztése, gazdagítása.

Az intézményvezető feladata a saját intézményének megfelelő koncepció kidolgozása, az intézményi marketing megvalósítása, a kapcsolattartás a partnerekkel, a kapcsolattartók kijelölése, a kapcsolattartás eredményességének ellenőrzése.

A Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda része a helyi társadalomnak, a nemzetiségi, egyházi közösségnek, ezért is fontos, hogy a családdal való együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

• **Család – óvoda/iskola**

A gyermekeink, tanulóink nevelése, oktatása csak szorosan a családdal együtt valósítható meg. Intézményünk nem pótolhatja, csak kiegészítheti a család által nyújtott érzelmi biztonságot, szokásokat, ismereteket. A legszorosabb és legfontosabb kapcsolatot a családdal építjük ki, mivel a nevelés színtere a család és a katolikus intézményünk.

Számunkra mit is jelent a család? Egy férfi és egy nő szabad akaratból meghozott életfogytig tartó elköteleződése egymás iránt a kölcsönös, fenntartás nélküli önátadás és feltétlen elfogadás jegyében. Célja a másik boldogságának munkálása, a szeretetkapcsolat megélése, valamint a következő generáció életre hívása és felnevelése.

10.1.1 Céljaink

- a legfontosabb keresztény erkölcsi értéke megalapozása a gyermekekben: őszinteség, megbocsátás, alázat, segítőkészség, szülők tisztelete, felebaráti szeretet
- a családról és házasságról alkotott pozitív kép kialakítása
- a másik ember elfogadási képességének kialakítása

10.1.2 Feladataink

- család és az intézmény nevelői tevékenységét összhangba hozni
- jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, aminek alapja a kölcsönös bizalom
- a szülők és a nevelők egyenlő partnerekké válnak a nevelésben, egyenrangú nevelőtársi viszony alakul ki közöttük
- fontos, hogy a családok fogadják el az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek az óvoda, az iskola ellen, hanem támogassák azokat
- fontosnak tartjuk, hogy mindig hiteles tájékoztatás kapjanak gyermekeikről a családok
- minél több területen, tevékenységbe szeretnénk bevonni a szülőket. Ilyenek a közös ünnepek, évszakokhoz kötődő játszó délelőttök és délutánok, sportnapok, kirándulások, családi napok, apa program. Anyák napja stb. szervezése az intézményekben
- a katolikus, nemzetiségi intézményünk mindig pozitív példát kell, hogy adjon a családoknak, a legnagyobb tapintattal
- a családdal kapcsolatos értékek a helyi tantervben hangsúlyosan jelenik meg, továbbá feladataink közé tartozik még a szülői katekézések szervezése az intézményekben

10.1.3 A kapcsolat kialakítása és kapcsolattartás formái

• A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az óvoda, az iskola egészének életéről, az óvodai - iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az óvoda vezetője, a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok, valamint az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer, a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein
- az óvodapedagógusok a csoportok szülői értekezletein

- **Szülői közösség**
 - a szülői munkaközösségek minél hatékonyabb működése az intézményekben
 - a szülői közösség képviselői részt vesznek az óvodai, iskolai eseményeken, közvetítő szerepet töltenek be a szülők, az óvodavezető, az igazgató és a nevelőtestület között

Joga és feladata

- él véleményezési jogával
- képviseli a szülők érdekeit, véleményét
- kapcsolatot tart az óvoda, iskola és szülők között
- biztosítja az információáramlást mindkét irányba
- segíti, támogatja az óvodai, iskolai programokat
- szervezi és lebonyolítja a szülői programokat

10.1.4 A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak

- **Egyéni megbeszélések**

Feladata

- a szülők tájékoztatása gyermekük óvodai, iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről;
- segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez;
- az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között

- **Családtámogatás**

Feladata

- gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése
- tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében
- a gyermekek, diákok otthoni környezetének megismerése

- **Szülői értekezlet**

Feladata

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- a szülők tájékoztatása
- az óvoda és iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
- az óvodai nevelés országos alapprogramja és a helyi tanterv követelményeiről
- az óvodapedagógusok és a szaktanárok értékelő munkájáról
- saját gyermekének fejlődéséről, tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról

- a gyermek csoportjának, osztályának, neveltségi szintjéről, tanulmányi munkájáról
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az óvoda és iskola igazgatósága felé

Szülői értekezleteken jelenléti ív és jegyzőkönyv vezetése kötelező.

- **Fogadó óra**

- **Feladata**

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása
 - egy-egy gyermek, tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (Otthoni tanulás, gyakorlás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)
 - megbeszélések a gyermek, tanulók fejlődéséről, tanulmányi előmeneteléről
 - a szülővel való együttes gondolkodás, tanácsadás, segítség

- **Nyílt tanítási nap**

- **Feladata**

- a szülő betekintést nyerjen az óvoda, iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba
 - ismerje meg személyesen a tevékenységek és tanítási órák lefolyását
 - tájékozódjon közvetlenül gyermeke fejlődéséről és az osztályközösség iskolai életéről

- **Írásbeli tájékoztató**

- **Feladata**

- a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai- vagy osztályszintű programokról.
 - a szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az óvodai és iskolai munkaterv évenként határozza meg
 - a szülők, gyerekek – a jogszabályokban, valamint az intézmény belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az intézmény vezetőjéhez fordulnak
 - az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak

- a szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az óvoda és iskola igazgatóságával, nevelőtestületével
- a szülők és más érdeklődők az intézmény pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az óvoda, iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást
- az intézmény pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (gyereknek, tanulónak, szülőnek, valamint az óvoda, iskola alkalmazottainak) joga van megismernie

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján
 - az intézmény fenntartójánál
 - az intézmény irattárában
 - az intézmény könyvtárában
 - az iskola nevelői szobájában
 - az iskola igazgatójánál
 - az iskola igazgatóhelyetteseinél
 - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél
- **Egyéb rendezvények**
 - iskola hívogató délutánok
 - családi sportdélután
 - kirándulások
 - hangversenyek
 - közös szentmisén való részvétel
 - az óvodát, iskolát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása
 - internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségeinek biztosítása
 - nemzeti, egyházi ünnepek közös ünneplése
 - közös kulturális programok – nemzetiségi napok, projekthetek, hagyományápoló munkák,
 - nyílt napok, délelőttök

10.1.5 Kapcsolatfelvétel társintézményekkel

- **Bölcsőde**

A gyermekek intézményváltásának megkönnyítése érdekében szükséges a kölcsönös látogatás, a gyermekek megismerése.

- **Óvodák**

- az egyházmegye fenntartásában lévő óvodákkal konstruktív szakmai kapcsolat kialakítása, egymás segítése
- a lehetőségekhez igazodva iskolánk a város minden óvodájával kapcsolatot tartanak, meghívják őket rendezvényeikre
- az egyházmegyénk katolikus intézményei közé belépő új intézmények számára a többi intézményünk aktív támogatást nyújt.
- az új intézmény pedagógusait intézménylátogatásra hívjuk, ahol a gyakorlatban tudjuk bemutatni a keresztény nevelés megvalósulását.
- intézményeink szakmai tapasztalatukkal, jó gyakorlataik megosztásával segítik az új intézmény integrálódását Egyházmegyénk katolikus köznevelési struktúrájába
- a belépők oldaláról a katolikus értékeke elfogadására és elmélyítésére való nyitottságnak kell megvalósulnia

- **Iskolák**

- az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességüknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére
- a katolikus iskolákkal aktív, hatékony a partnerkapcsolatunk, hiszen egy intézményt alkotunk
- gyermekeinket már „számukra” készítjük fel lelkileg, értelmileg, emberileg

- **Mohács város általános iskoláival**

Az állam által fenntartott iskolákkal való kapcsolat a régi hagyományoknak megfelelően zajlik.

- meghirdetünk a város iskoláinak versenyeket, részt veszünk a többi iskola versenyein, rendezvényein, meghívjuk őket saját programjainkra

- **Schneider Lajos Alapfokú Művészeti Iskolával**

A két intézményben tanuló diákok kölcsönösen részt vesznek intézményeink programjain.

- **Középiskolákkal**

A megfelelő továbbtanulás biztosítása érdekében több középiskolával van szoros kapcsolatunk: a mohácsi Kisfaludy Károly Gimnáziummal és a pécsi Leőwey Klára Gimnáziummal, a pécsi Nagy Lajos Ciszterci Rend Gimnáziumával és a Szent Mór Iskolaközponttal.

10.1.6 Az intézmény egyéb kapcsolatai

- **Kormányhivatalok**
 - az intézményalapító okiratának módosítása, korszerűsítése, működései engedélyének kérelme, kiadása
- **Intézmény fenntartójával**
 - a segítő, támogató munkakapcsolat fenntartása, melynek alapja a rendszeres információcsere, látogatás
- **Mohács Város Önkormányzata**
 - aktív részvétel a város kulturális életében, városi megemlékezések szervezése
- **Mohácsi Német Önkormányzat**
 - részvétel az önkormányzat programjain, műsorokban szereplők felkészítésével
 - az önkormányzattal közös területi német népdaléneklési verseny szervezése
 - anyagi támogatást kapunk nemzetiségi programjainkhoz

10.1.7 Civil szervezetekkel

- **Mohácsi Németek Egyesülete**
 - részt veszünk az egyesület programjain, műsorokkal színesítjük azokat
 - az egyesület tagjai is segítik nemzetiségi programjainkat

10.1.8 Szakmai szolgáltatókkal

- **Megyei Pedagógiai Intézet**
 - az intézet által felkínált képzéseken és továbbképzéseken részt vesznek a pedagógus munkatársak, mely szakmai fejlődésükhöz elengedhetetlen
- **Megyei POK**
 - a pedagógus előmeneteli rendszer, minősítési eljárások, tanfelügyeleti ellenőrzésekben bekövetkező változásokról tájékoztatás, segítségadás, állásfoglalás kérés

- **Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet**
 - rendszeres kapcsolat kialakítás elengedhetetlen a szakmai információk továbbképzések érdekében (Szakmai és gazdasági segítségnyújtás)
- **Magyarországi Németek Pedagógiai Intézete**
 - szakmai, módszertani, törvényességi segítségadás, továbbképzések, konferenciák

10.1.9 Közművelődési intézményekkel

- Ifjúsági Centrum
- Városi könyvtár
- Kanizsai Dorottya Múzeum
- MOZI
- Busó udvar
- Schneider Lajos Művészeti Iskola szolgáltatásait

10.1.10 Szakszolgálatokkal

- **Meixner Ildikó EGYMI**
 - rendszeres kapcsolattartásra törekszünk
 - korai fejlesztés, részképesség zavarral küzdő gyermekek, diákok felzárkóztatási, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek, diákokkal való foglalkozás
- **Szakértői és Rehabilitációs Bizottság – Nevelési Tanácsadó**
 - a településen működő nevelési tanácsadó vizsgálatát kérjük a kevert specifikus tüneteket, beszédmaradást mutató gyermekeink vizsgálatához
- **Szakértői és Rehabilitációs Bizottság**
 - segítségét igénybe vesszük a BTM-s, SNI-s gyermekek beiskolázásához, iskolai tanulási nehézséget mutató tanulók vizsgálatához
- **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**

A szociális problémákkal küzdő, nehéz helyzetbe kerülő családok és gyermekek érdekében a gyermekvédelmi felelős, és óvodai megbízott rendszeres munkakapcsolatban áll a szakszolgálat munkatársaival.

- beszámol intézményünkben eredményeiről, tapasztalatairól, feladatairól, kérésekről
- rendszeres kapcsolatot tart a gyermekvédelmi felelősökkel
- előadásokat, órákat tart különböző témákban tanulóknak
- szülői fórumot tart különböző témákban
- egyedi esetekben segítséget nyújt

- részt veszünk az általuk meghirdetett gyűjtésekben
- **Egészségügyi szervek**
 - az óvoda, iskola védőnője éves munkaterv szerint végzi munkáját az intézményekben
 - szervezi és koordinálja az orvos és a szakorvosok szűrővizsgálatait
 - az ÁNTSZ munkatársai rendszeresen vizsgálják az intézmény higiénias állapotát, az étkeztetéssel kapcsolatos egészségügyi szabályok pontos betartását
- **Munkaegészségügy**
 - felülvizsgálja és vezeti a munkavállalók egészségügyi könyveit
 - vizsgálja a munkavégzésre alkalmas egészségi állapotukat
- **Önkormányzat Népjóléti Osztály**
 - a HH és HHH gyerekek életkörülményeinek nyomon követése, rendszeres gyermekvédelmi támogatások koordinálása, óvodáztatási támogatások igazolása

10.1.11 Sport

- **MLSZ – Bozsik-program: Gyermek Intézményi Program**
 - a játék megszerettetése, az intézményi tömegbázis kialakítása és szélesítése, a tehetséges gyermekek sportszervezetekbe irányítása az 5-14 éves korosztályban
 - az iskolákban a tanórán kívüli labdarúgó foglalkozások és események támogatása
 - a heti 2 délutáni foglalkozáson a gyermekek számára biztosított a rendszeres képzés
 - játék – edzés – mérkőzés lehetőség
 - az MLSZ a programban résztvevőket egységes regisztrációs és nyilvántartási rendszer működtetésével kíséri figyelemmel
 - a program támogatja az intézmények közötti körzeti-, megyei-, és országos labdarúgó rendezvények (torna, fesztivál) lebonyolítását

10.1.12 Egyéb

- **Máltai Szeretetszolgálat**
 - gyűjtési munkák, rászorulóknak segítése (élelmiszer, játék, ruhagyűjtés)
 - Katolikus Caritas
 - a szolgáló szeretet, ami révén észrevesszük embertársunk szükségleteit, és a lehetőségeink szerint kipótoljuk mindazt, amiben hiányt szenved. Szolgáló szeretet az is, amellyel egymás- és tanítványaink felé fordulunk

11 Az iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze, a tanulók teljes személyiségének mozgósítása, az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése.

11.1 Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink

- **A gondolkodási képesség fejlesztése**

- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése (Pl.: az életből vett problémák lényegének megértése, a megoldás keresése szempontjából fontosnak tűnő tények és körülmények kiválasztása)
- a rendszerező képesség fejlesztése (pl. általánosítás, osztályozás, felosztás, definiálás)
- az induktív gondolkodás fejlesztése (pl. a konkrét megfigyelések adatain alapuló következtetések megfogalmazása és ellenőrzése);
- a deduktív gondolkodás fejlesztése (pl. a logikai képességek életkoronként változó módszerű fejlesztése)
- a kombinatív képesség fejlesztése
- a korrelatív gondolkodás fejlesztése (pl. a valószínűségeken alapuló természettudományi és társadalomtudományi törvényszerűségek felismerése és értelmezése)
- az analógiás gondolkodás fejlesztése (pl. az analógiák felismerésén alapuló problémamegoldások gyakorlása)
- a kritikai gondolkodás fejlesztése (pl. a rendelkezésre álló ellentmondásos információk értékelésén és kritikáján alapuló állítások megfogalmazása)
- ellentétes álláspontok egyenértékű megismerése, védelme és cáfolata a két oldalon egymást váltó szereplőkkel)

- **A megismerési képességek fejlesztésének területei**

- információszerző és a feldolgozó képesség
- az ismeretek új helyzetekben való alkalmazásának képessége
- kommunikációs képesség
- szövegalkotási képesség

- a mindennapi gyakorlati élethelyzetekben történő eligazodás
- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek
- **A személyes értékek tudatosítása, a tanulást segítő érzelmi és motivációs tényezők megerősítése**
 - a személyes képességekbe vetett hit kialakítása és megerősítése
 - az ismeretszerzés iránti belső motiváció kialakítása és megerősítése
 - belső értékrend és értékek felé való orientálódás megerősítése
 - együttműködési, döntési és életvezetési képesség fejlesztése
 - a megismerés konkrét tartalmának és módjának kiválasztásában való aktív közreműködés igényének kialakítása

11.1.1 A személyiségfejlesztés területei

- **A tanulók erkölcsi nevelése**
 - az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása
 - a tanulók hitéleti nevelése
 - a tanulók közösségi kapcsolatokra való nevelése
 - a szociális viselkedés alapvető szabályainak, a szociális értékrend megismertetése, a döntési szabadság és felelősség összhangjának kialakítása
 - a harmonikus emberi együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadása, követése
 - a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása
 - a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása
- **A tanulók érzelmi nevelése**
 - olyan iskolai légkör és életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat.
 - az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása
 - a cél annak elérése, hogy a tanulók tolerálják a másságot, tartsák tiszteletben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk
 - a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartás kialakítása

- **A tanulók akaratí nevelése**
 - pozitív tartalmú jellem és akaratí tulajdonságok beágyazása a személyiségbe
 - az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása
 - reális énképen alapuló önértékelés, önkontroll kialakítása
 - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása
 - a munkafegyelem és a derű biztosítása
- **A tanulók nemzeti nevelése**
 - a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése
 - a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése
 - hazánkban és szomszédágunkban élő más népek, népcsoportok hagyományainak megbecsülése
 - a nemzeti nevelés szerves része a hazaszeretet érzésének kialakítása
- **A tanulók aktív állampolgári létre nevelése**

A nemzet irántí kötődés, a hagyománytisztelet, a magyarságtudat és a felelős állampolgári viselkedés megalapozása a nevelés minden területén. Identitásunk fontos része.

 - az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése
 - az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és a problémák iránt
 - igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre
- **A tanulók munkára nevelése, gazdasági nevelés**
 - az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása
 - a tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása
 - a tanulók gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességeinek fejlesztése annak érdekében, hogy tudatos fogyasztókká váljanak
 - a gazdálkodás- és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok közötti eligazodás képességének fejlesztése
- **A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás irántí igény felkeltése**
 - egészséges, edzett személyiség kialakítása

- az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása

11.2 Az intézményi közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- a tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül
- a tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata
- olyan készségek fejlesztéséről, olyan ismeretek átadásáról kell sok esetben gondoskodnia az iskolának, amelyeknek meg kell jelenniük szinte minden pedagógus ismeretközlő tevékenységében, igazodva az éppen adott tanulói csoporthoz, az érintett tanulók életkorához, személyiségéhez, felkészültségéhez
- ezek az ellátandó feladatok az iskola pedagógiai érték közvetítő tevékenységének lényegét adják, amelyek célja elsősorban a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés

Ezek közé tartoznak

- az erkölcsi ismeretek
- a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatok, és azok részét képző ismeretek
- az előítéletek felismerésére, tudatosítására való képesség
- a testi és lelki egészség megőrzéséről történő felkészítés
- a bűnmegelőzés
- a drog prevenció,
- fogyasztóvédelmi nevelés

11.2.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A közösséggé szerveződést segítő szokások, hagyományok, alapvető erkölcsi normák kialakítása és továbbfejlesztése, a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi úton történő kialakítása központi feladatunk.

Ennek jellemzői

- bizalmon és megbecsülésen alapuló pozitív tanuló-nevelő kapcsolat

- egyéni, kiscsoportos és csoportos beszélgetések
- a társadalmi együttélés alapvető szabályainak megismertetése, közösségben való megtapasztaltatása, gyakoroltatása
- konfliktushelyzetek, problémaszituációk megoldási lehetőségeinek megismertetése, a tapasztalatok különböző helyzetekben történő alkalmazása
- gyermek és felnőtt példaképek bemutatása, követésre ösztönzés
- együttes kellemes élmények biztosítása, hangulatos csoportlétkör megteremtése – mozi – és színházlátogatások, séta, kirándulás stb.
- a közösség tagjainak együvé tartozását erősítő közös tevékenységek szervezése – pl.: az év ünnepeire – Veni Sancte, advent, karácsony, farsang-készülődés, húsvéti időszak, anyák napja, Te Deum, név- és születésnapok megünneplése
- baráti kapcsolatok kialakulásának támogatása, ösztönzése
- közös feladatok kis- és nagycsoportos végrehatása közösen elkészített terv alapján, közös ellenőrzés, értékelés

11.2.2 Az egyéni szükségletek felismerése és az érvényesítést szolgáló megegyezések stratégiájának elsajátítása

- kommunikációs játékok, gyakorlatok végzése
- a másokat toleráló magatartás, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti együttérzés és segítőkészség fejlesztése
- az áldozatvállalás értelmének tudatosítása
- vonzó családmockok bemutatása – a családi munkamegosztás szerepének tudatosítása
- különböző életmódok, szokások, kultúrák megismertetése
- formális, rokonszenvi kapcsolatokon alapuló kiscsoportok megalakítása, a vezetőegyénségek és kisugárzások, hatásuk megismerése, a peremhelyzetben lévő tanulók körülményeinek megfigyelése nevelő hatással lehet a közösségre:
- a kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése)
- az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése
- a tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése
- az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményező-készség fejlesztése

- a magányos gyermekek bevonás a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése
- a problémás társak értékeinek elismertetése
- a nemek közötti különbségek felismertetése, egymás kölcsönös tiszteletének, az egyenrangúságnak az elfogadtatása

11.2.3 Felelősrendszer kialakítása, a csoport életének megszervezése

- a csoport szokásrendjének kialakítása
- a tanulók felelősségtudatának, önállóságának fejlesztése
- az önismeret fejlesztése, a reális önértékelés megalapozása
- a tanulók önszabályozó képességének kialakítása, tapasztalatszerzés a csoportmegbízások vállalásában és teljesítésében
- a tanulók önrányító- és önkormányzó képességének megalapozása
- a felelősök megbízásának ellenőrzése, értékelése, kritikája
- a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók differenciált foglalkozás

11.2.4 A közösség életét meghatározó szabályok, „törvények” megfogalmazása, azokhoz alkalmazkodás illetve módosításuk:

- a tanulók jogainak megismertetése, érvényesítése, kötelességeik betartásának ellenőrzése
- a csoport kompetenciájába tartozó közös döntések meghozatala
- a viselkedéskultúra fejlesztése, a társas együttélés szabályainak – rend, fegyelem, megfelelő szervezettség – gyakorlása
- a szabályok betartásának illetve megszegésének következményei

11.3 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

11.3.1 A pedagógusok alapvető feladatai

- a magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása
- heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse
- heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson

- kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el
- a tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása
- aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában
- aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken
- a tudomására jutott hivatali titkot megőrizze
- a jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket
- az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt
- a pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése

11.3.2 A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása
- a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok)
- előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra
- a motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- a tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon
- a tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon
- a helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében

11.3.3 A tehetséges tanulók gondozása

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése.

11.3.4 A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- **Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel**
 - munkafegyelem, a munkához való viszony
 - a munkaköri kötelességek teljesítése
 - az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben
 - pontos adminisztrációs munka
 - formai követelmények, a határidők betartása
 - az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása
- **Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében**
 - feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban
 - részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban
 - oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása
 - belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása
- **Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés**
 - továbbképzéseken való részvétel
 - a továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak
- **Az iskolai munka feltételeinek javítása**
 - pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel
 - bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába
 - az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció)
 - az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása
- **Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában**
 - részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában
 - részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében
 - önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában
 - aktív részvétel a tantestület életében
 - a pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése
 - önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése

- részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényein
- **Az iskola képviselete**
 - a szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése
 - részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken
 - a település rendezvényein, eseményein való részvétel
- **Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal**

Az ember természetét tekintve társas lény. Feladata, hogy törekedjék a szeretet mind teljesebb megélésére Istennel, önmagával, embertársaival és a teremtett világgal egyaránt.

- a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása
- elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé
- pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek
- kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása)

12 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

12.1 Az osztályfőnök feladatai

- fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket
- elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását
- tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat, az elfogadott iskolai kirándulási tervnek megfelelően osztálykirándulást szervez
- az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra
- megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit
- rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel
- rendszeres kapcsolatot tart, együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel
- tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire
- figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket

- a bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti
- ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről
- figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek
- a szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra
- támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját
- a szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez
- fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal
- az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját. Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését
- tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről
- az iskolaorvosi szolgálat bevonásával, figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység)
- minden hó végén (felsőben kéthavonta) érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát. Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára
- az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére
- a házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti, súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására
- figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el
- a tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül

- segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel
- a nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat
- elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet)
- elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket
- elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről
- betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben
- kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról
- felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat
- tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások)
- figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét

12.2 Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a tanév elején összeállított munkaterv az iskolai munkatervben elfogadott célok, feladatok, tevékenységek osztályszintű lebontása
- tanév eleji statisztikai adatok az osztályról
- osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve)
- tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban
- tanulmányi kirándulás terve
- tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre
- az osztály diákközösségének vezetői
- az osztályban működő szülői szervezet vezetői
- szülőkkel való kapcsolat terve
- óralátogatási terv

- mérés-ellenőrzés-értékelés terve

12.2.1 Az osztályfőnöki órák témái

- **Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin**
 - a házirend szabályainak megbeszélése
 - az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése
 - balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése
 - az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása
 - az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése
 - az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése
 - a kerékpáros közlekedés szabályai
- **Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák**
 - egészségvédelmi témák (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével
 - elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja
 - az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén
 - megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 6-án, október 23-án és március 15-én
 - megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a költészet napjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról
 - osztálykirándulás előkészítése

13 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

- a tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik
- a diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon
- a diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed

- a diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőként túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
 - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
 - sportélet;
 - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap)
- a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé
- a magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
 - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 - a házirend elfogadása előtt
- a diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli

14 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

- iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga
 - javítóvizsga
 - különbözeti vizsga
- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet
- javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott

- a tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni
- a vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal
 - javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
- az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg. A követelmények elfogadásáról a nevelőtestület dönt
- különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki:

 - tanulói jogviszony átvétellel való létesítéshez nem nemzetiségi német iskolatípusból, illetve ének-zene tagozatos iskolából kéri felvételét
 - magasabb évfolyamra jelentkezik
- a tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölestan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

15 Az intézménybe jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

- iskolánkba a város egész területéről jelentkezhetnek a tanulók
- az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse
 - az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt
 - a szülő személyi igazolványát
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- a második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt

- a szülő személyi igazolványát
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot
- a tanulók másik iskolából történő átvételéről a tanulmányi eredmény, illetve magatartás és szorgalom érdemjegy, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt
 - ha a gyermek nem tanult valamely tárgyat hosszabb türelmi időt és egyéni segítséget kap a felzárkózáshoz
 - amennyiben iskolánk az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor életbe lépnek az előnyben részesítés szempontjai:
 - akinek a testvére más az iskola tanulója
 - aki katolikus óvodából jelentkezik
 - akinek a szülője is az iskola tanulója volt
 - az ének-zenei osztályba jelentkezők képesség vizsgálaton vesznek részt
 - az iskolába német nemzetiségi nyelvoktató és emelt óraszámú ének-zenei osztályba jelentkezhetnek a tanulók, mely osztályokban a követelmények teljesítése csak a szabadon választható tanítási órákon való részvétellel teljesíthető

16 Egészségnevelés és környezeti nevelés programja

A környezet- és egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet és a környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezet működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyerekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

16.1.1 Céljaink

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása testi szükségletek, mozgásigény kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, testi, mentális fejlődéshez szükséges biztonságos környezet megteremtése.

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés

- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az egészséges és a környezet összefüggéseink feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- szelektív hulladékgyűjtés
- lakóhelyünk megismerése-értékeink, gondjaink a megoldás módjai

16.1.2 Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt
- a környezet (természetes és mesterséges) értékeinek felismerését, megőrzését, gyarapítását, értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését-tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését

16.1.3 Tanulásszervezési és tartalmi keretek

- tantárgyba beépítve
- erdei iskola
- tanulmányi kirándulás
- osztályfőnöki órákon környezet- és egészségvédelmi témák
- iskolai átfogó projekt
- akciók
- tanulmányi kirándulás
- zöldesítés
- városismereti program
- kapcsolattartás külső segítő partnerekkel
- napközis szabadidős foglalkozások
- évente kétszer az iskola környékén szemétszedés és növényültetés
- előadások – szülők, szakemberek meghívása

16.1.4 Szűkebb környezetünkben megvalósítandó legfontosabb feladataink

- környezettudatosság, arculat alakítása
- az iskola belső és külső környezetének rendezettsége, tisztasága
- szelektív hulladékgyűjtés
- egészséges táplálkozás, egészséges iskolabüfé
- személyi higiénia
- energiatakarékosság

16.1.5 Osztályfőnöki munkatervben meghatározott feladatok:

Az osztályfőnöki órák helyi tantervét az alsós és az osztályfőnöki munkaközösség dolgozta ki, melynek témáiban minden évfolyamon kiemelt szerepe és témakörei vannak az egészségnevelésnek.

16.2 Egészségnevelési és környezeti nevelési lehetőségek a tanórán kívüli nevelésben

- **Akciók**

- Szelektív hulladékgyűjtés
- Akciós papírgyűjtés évente kétszer

- **Projekt nap**

- tanévenként egy napot konkrét környezetvédelmi, egészségnevelési feladatok elvégzésére fordítunk
- az éves munkaterv szerint ez a Föld napja, Egészségnevelési nap évente váltakozva
- a programot az alsós és a természetismeret munkaközösség állítja össze
- a programot a ráhangolás és a tudatosság fokozás érdekében az akciónap előtt egy héttel indítjuk és témahétté bővítjük

- **Erdei iskola**

Bebizonyosodott, hogy az erdei iskolában szerzett ismeretek a leghatékonyabban és a legtovább megmaradók a gyerekek emlékezetében.

Az Erdei iskolai programot minden tanévben a 7. osztályosok számára szervezzük. A nem kötelező jellegű program anyagi fedezetének biztosításához kikérjük a szülők véleményét, egyetértését.

Az erdei iskolában kiváló lehetőség nyílik a közösségi létforma gyakorlására, az önkiszolgálásra, az egymásra figyelésre, a kortársakkal és a felnőttekkel való együttműködésre.

Erdei iskola helyszíne: Püspökszentlászló

- **Céljaink a program során**

- Természetismeret terén**

- állatok élőhelyének bemutatása, megismerése
 - talajkutatások, kísérletek, mikroszkóp, távcső használata
 - természetvédelem, gondoskodás, óvás
 - a környezet komplex bemutatása
 - a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
 - a teremtett világ tapasztalat útján történő élményszerű megismertetése
 - a teremtett világ és benne maga az ember Isten ajándékának megértetése
 - a teremtett világot megillető megbecsülésnek, védelemnek és annak használatának megtanítása
 - a teremtett világért való felelősségteljes gondolkodás kialakítása
 - a teremtett világ egységének, harmóniájának, szépségének tisztelete

- Társadalomismeret terén**

- német nyelvi nap szervezése
 - a teremtett világ felfedezése során szerzett ismeretek, a különböző emberi kultúrák által létrehozott anyagi és szellemi alkotások, amikre a jelen társadalma épül
 - ezek ismerete nélkülözhetetlen a jelen megértése és a jövőre vonatkozó tervek kialakítása szempontjából

17 Minőségfejlesztés

Mely tartalmazza

- a tanórán kívül megvalósítható folyamatos és akciós feladatok, felelősök és határidők ütemezését, az ellenőrzés területeit és módszereit
- az egész éves feladatok végrehajtását évente a tanév végi értekezleten értékeljük
- a környezeti- és egészségnevelési programot négyévente értékeljük
- minden tanév elején elkészítjük a Diákönkormányzat éves munkatervet.

18 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos intézményi terv

18.1.1 Céljaink

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzetek
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni

18.1.2 Feladataink

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel
- **Az iskolai egészségnevelés szinterei**
 - osztályfőnöki órák
 - testnevelés órák
 - projektnapok
 - védőnői tevékenységként, a védőnői munkaterv alapján

19 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

19.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Tantestületünk fontos feladatának tekinti a tehetséggondozást és képességfejlesztést. A tehetségek fejlesztése minden műveltségi területén, a szakórákon és tanórákon kívüli foglalkozások keretében történik.

19.1.1 Megjelenési formák

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- nyelvi órák, matematika, magyar nyelv és irodalom adott évfolyamokon történő bontása a tehetséggondozó foglalkozások
- iskolai sportkör
- a szakkörök

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése

19.2 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

- **A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek a következők**
 - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
 - fejlesztés biztosítása
 - a tanulószoba
 - a felzárkóztató foglalkozás biztosítása
 - a nevelők és a szülők közötti szoros kapcsolattartás a tanuló fejlesztése érdekében
 - indokolt esetben a családlátogatások
 - a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, tanácsadás
 - nevelési tanácsadóval, pszichológussal és gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatfelvétel, probléma esetén segítség kérése

A megfelelő légkör kialakítása, a nyugodt, kiegyensúlyozott magatartás, a következetesség a szorongás megszűnését eredményezhetik. Ha súlyosabb gondról van szó, akkor eredményre vezethet a szülőkkel, tanuló- és nevelői közösséggel való együttműködés. Feltárandó, hogy a magatartás összefügg-e tanulási nehézségekkel; ha igen, akkor ezen a téren kell segítséget nyújtani a probléma feltárása, korrepetálás, egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésével. Olyan esetekben, amelyhez szakszerű segítségre van szükség, fel kell venni – a szülő hozzájárulásával – a szakszolgálattal a kapcsolatot és a vizsgálati eredménynek megfelelően kell eljárni.

19.3 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása segítése

A tanulási kudarc mögött nagyon gyakran tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, hiperaktivitás, valamint ezek kevert tünetei) húzódnak meg. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programban az iskolába lépéskor vagy a

nevelési-oktatási folyamat bármelyik szakaszában tanulási zavarra utaló tünetek észlelésétől kezdődően szükséges teendőket meg kell határozni.

19.3.1 A teendők a következők

- a tanulási zavar észlelésekor a pedagógus az igazgatónál kezdeményei, hogy keresse meg a szakértői és rehabilitációs bizottságot a tanulási nehézség megállapítása céljából
- a szülői beleegyezés megkérése a vizsgálathoz
- a tanulási nehézség megállapítása esetén egyéni fejlesztési terv kidolgozása a nevelési tanácsadóval együttműködve a szakértő és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak alapján
- a tanuló mentesítése igazgatói határozattal az értékelés és minősítés alól a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint
- tervszerű egyéni fejlesztés, amely a következő színtereken történik: tanórán, a napközi otthonban, tanulószobában, egyéni foglalkozások keretében, felzárkóztató foglalkozások keretében, az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatával
- a tanuló fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, a tanuló fejlődésének negyedévenkénti részletes értékelése
- a folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus rendszeresen ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez
- a tanulók portfóliói (határozatok, szakértői vélemények, fejlesztési naplók) az iskola titkárságán az érintettek rendelkezésére állnak

19.3.2 Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A szociális hátrány észlelése azokra a tanulókra vonatkozik, akiken észrevehető a család anyagi helyzetének romlása. Az észrevétel után a következő lépés az információk gyűjtése, beszélgetés, megfigyelés, a szülőkkel való kapcsolatfelvétel.

• Lehetséges intézkedések a hátrány tükrében

- napközi otthon és tanulószoba biztosítása a rászoruló diákoknak
- kedvezményes diákétkeztetés
- felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége tervezetten a tanulóra irányul
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek, ill. ingyenes tankönyv biztosítása
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek

20 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

20.1.1 Céljaink

- a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése
- minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladat, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját
- Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi

20.1.2 Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére

- a gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat

20.1.3 Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén

- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit
 - meg kell keresni a problémák okait
 - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához
 - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek
- **A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes**
 - nevelési tanácsadóval
 - gyermekjóléti szolgálattal
 - családsegítő szolgálattal
 - polgármesteri hivatallal
 - iskolaorvossal, védőnővel
 - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal
 - **Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:**
 - a felzárkóztató foglalkozások
 - a tehetséggondozó foglalkozások
 - az indulási hátrányok csökkentése
 - a differenciált oktatás és képességfejlesztés
 - a pályaválasztás segítése
 - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek)
 - a családi életre történő nevelés
 - a napközis és a tanulószobai foglalkozások
 - az iskolai étkezési lehetőségek
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok
 - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
 - a szülőkkel való együttműködés

- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

21 A katolikus óvodai nevelés feladatai

21.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

- **Ezen kívül**

- a hitre nevelés erősítése
- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az *értékorientált* közösségi nevelés biztosítása
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

21.2 A hitre nevelés erősítése

„A léleknek gyümölcse; szeretet, öröm, békesség, békességtűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség és mérsékletesség.”

(Gal. 5,22-23)

A hit a nem látott dolgokban való bizonyosság. Hitünk alapja a mindent alkotó és az étellel megajándékozó Isten szeretetének elfogadása és visszatükrözése. Célja az üdvösség, vagyis Isten állandó jelenlétébe való eljutás, ami teljességében csak a halálunk után, Krisztus érdemszerző áldozata révén valósul meg.

A remény azt sugallja számunkra, hogy az életnek van értelme, amelynek alapját Isten emberszerető gondviselése és az örök életre való meghívása adja. Ez a bizonyosság ad erőt a feladatok, a nehézségek elviseléséhez és a számunkra ismeretlen jövő felé fordulás derűjéhez.

A szeretet nem más, mint Isten maga. A szeretet így elköteleződés Isten mellett, az az Istentől kapott, Jézustól tanult érték, amely segít túllépni emberi korlátainkon, és az arra kötelez bennünket, hogy megismerjük a ránk bízott tanítványokat, és azt adjuk számunkra, amire személyesen szükségük van.

21.2.1 Céljaink

- a keresztényi nevelés támogatása – a gyerekek elindítása a keresztényi életre
- annak megértetése, hogy mi keresztények Isten nagy családjához tartozunk és ezáltal egymás testvérei vagyunk
- a valós élet adta lehetőségek kihasználása a keresztény nevelésre
- a vallásosság beépítése a teljes óvodai életbe
- az egyházi év ünnepeinek valódi tartalommal történő megünneplése

A hitre nevelés az egész napot átható folyamat, melyből kiemelkednek a mindennapi csendes percek során történő elmélkedések, az étkezés előtti és utáni imádságok, az óvodás szentmiséken való részvétel, a pihenés előtti imák és fohászok.

- **Étkezés előtti és utáni imák**

- naponta a tízórai
- ebéd és az uzsonna előtt és után
- közös imát, éneket mondunk mindkét nyelven, áldást kérve az ételre

- **A mindennapi csendes percek**

A délelőtt lezárásaként, egy égő gyertyát körbeülve 5-10-15 percre mindenki elcsendesedik, kisebb imádságokkal, fohászokkal, hálaadással, énekekkel a Mennyei Atya és egymás felé fordulunk. Olyan erkölcsi tulajdonságok erősítését segítjük a szervezett tevékenység által, mint a jóság, türelem, öröm, hála, csend, rácsodálkozás, megbocsátás, hit, remény, szeretet, odafigyelés, segítségadás és a barátság. A Szentírás a forrása és alapja a keresztény nevelésünknek. A Biblia Ó- és Újszövetségi történeteiből azokat dolgozzuk fel interaktív módon, melyek a 3-6 éves korú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelnek.

21.2.2 Feladataink

- neveljük a gyermekeket a keresztény közösség nevében
- vállaljuk a gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálását
- biztosítjuk a feltétel nélküli szeretetet a gyermekek optimális fejlődéséhez
- megláttatjuk a teremtés csodáját, annak védelmére, óvására neveljük gyermekeinket

A hit Isten ajándéka, ami a szívünkben kell, hogy eredjen, tehát elkötelezett kereszténnyé kell válnunk, tisztában kell lennünk a keresztény tanítás tartalmával.

Nélkülözhetetlen ebben a felnőttek pozitív erkölcsi példája, ezen belül

- megteremtjük az érzelmi biztonságot (lelkiismeretes nevelő munkával és jóakarátú, okos szeretettel)
- kialakítjuk a szeretetteljes, elfogadó légkört
- biztosítjuk a nevelés egységét, az összetartozás élményét
- örömteli, vallásos élmények, ünnepek közös megélését biztosítjuk
- tiszteletben tartjuk más felekezeti családok eltérő szokásait
- a keresztény családi nevelés folytatásaként megteremtjük a keresztényi értékek közvetítésének lehetőségeit. Bevonjuk a családokat is az egyházközösségi életbe Isten szeretetének megsejtetése, az ünnepek misztériumának átélésével
- az ünnepeket érzelmi tartalommal töltjük meg, azokat megfelelően előkészítjük és lezárjuk
- kialakítjuk a teremtett világra való rácsodálkozás képességét és fejlesztését, ami nem más, mint az öröm, a hála, a megbecsülés, az óvás és védelem
- megtapasztaltatjuk Jézus tanításain keresztül a keresztényi erényeket (felebaráti szeretet, megbocsátás, segítségadás, jóság, türelem, szerénység, tisztaság, becsületes munka, öröm, hála)

21.2.3 A katolikus vallási életünk eszközei

- **az egyház**, ami nem más, mint Jézus követőinek közössége, akik együttesen teszik láthatóvá – építik fel – a testet, amelynek feje Krisztus. Különböző ajándékaik és a Szentlélek kegyelmei révén általuk folytatja a világban Isten megváltó működését Krisztus második eljöveteleig,
- **az egyházi év hagyományai**, amelyek a katolikus egyháznak az egymást követő generációk által kétezer év alatt megfogalmazott, a különböző korok által felvetett új szempontok szerint újra értelmezett és megőrzött tanítása és kialakított szimbólumrendszere,
- **a liturgia** Krisztus üdvözítő tetteinek (kereszthalálának és feltámadásának) megjelenítése az Egyház szertartásaiban,
- szentek tisztelete
- **szentmise**
 - megtanítjuk gyermekeinkkel a templomban való viselkedést
 - megismerik a szentmise menetét
 - begyakorolnak apróbb ministráns feladatokat
 - megfogalmazznak kisebb könyörgéseket

- bemutatjuk az imádság és a szolgálat egységét

21.3 Az egészséges életmód alakítása

Az óvodai nevelésünk alapfeladata az óvodás gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. A gyermekeink már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek óvodánkba. Ezekre alapozva, ezeket továbbberősítve vállaljuk, hogy kialakítjuk a testápolás, az öltözködés, táplálkozás, mozgás, pihenés, szokásrendszerét.

Meghatározónak tartjuk a megfelelő napirend kialakítását, mely elegendő időt kell, hogy biztosítson az egyes tevékenységekre, így tudjuk megteremteni a stressz mentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt és gyermekeink számára kiszámítható óvodai légkört.

21.3.1 Céljaink

Az egészséges életmódra neveléssel, az egészséges életvitel igényének kialakítására törekszünk, melynek alapja a testi szükségletek, mozgásigény kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése, testi, mentális fejlődéshez szükséges biztonságos környezet megteremtése.

Egészséges környezetben, biztosítjuk az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket. Ezzel együtt azt valljuk, hogy e kettő terület kölcsönhatásban van egymással, egymásra épülnek, és egymást szorosan kiegészítik. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, kiemelten kezeljük a szülők ilyen irányú szemléletformálását.

21.3.2 Feladataink

A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és annak mindennapi gyakorlatának biztosítása.

- gyermekeink gondozása, testi-lelki szükségleteiknek kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgásuk fejlődésének elősegítése
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- fejlődésükhöz szükséges egészséges, esztétikus, biztonságos környezet kialakítása, és annak megóvása

- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, belső igényé fejlesztése
- korszerű, vitaminokban gazdag táplálkozás biztosítása, ha szükséges akár a szülők bevonásával
- *a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,*
- *a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,*
- nyugodt pihenés, alvás feltételeinek megteremtése
- higiéniai szokások, szabályok kialakítása, a gyermeki intimitás tiszteletben tartása
- rendszeres egészségügyi szűrések az óvoda gyermekorvosával, fogorvosával és védőnőjével egyeztetve
- a keresztény nevelés az egész embert szolgálja, amelynek alapja az egészség

Mindannyiunk érdeke, feladata és célja, hogy a ránk bízott gyermeket eljuttassuk ehhez az állapothoz. A megvalósításhoz vezető út lépéseit az óvodánkban teszik meg a gyermekeink úgy, hogy biztosítjuk egészséges fejlődésüket, egy tudatos egészségnevelő, egészségmegőrző munkával az intézmény és a család sokoldalú együtt működésének szorgalmazásával.

- **Gondozás**

- a testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermekeink testi komfortérzetének kielégítése, ami minden esetben a szereteten, a megbecsülésen, a türelmen, a megértésen, a segítségadáson alapulva tudjon megvalósulni
- ez az az időszak, amikor a családból hozott szokásokra építve igyekszünk a gyermekeinket az óvodánkhoz szoktatni
- a megértő viszony, a tapintatos elfogadás lehet csak a sikeres, és a zökkenőmentes óvodába lépés záloga
- valljuk, hogy a szokásrendszerek akkor alakulnak ki helyesen, ha minden felnőtt azonos módon gyakoroltatja azt a gyermekeinkkel
- a helyes életritmus kialakítását a gyermekeink életkori sajátosságainak és a gyermeki érés figyelembevételével, a családokkal együtt kívánjuk kialakítani
- az óvodába lépés időszaka meghatározza a gyermekeinkben kialakuló érzelmi kötődést az óvodánkhoz

- ennek a feladatnak a megvalósításához egy tiszta, rendez, esztétikus óvodai környezetet alakítottunk ki, ahol biztosítjuk az egyes tevékenységekhez szükséges feltételeket (táplálkozás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés, alvás)
- minden korosztálynál fontos a fogápolás szokásainak megalapozása. Ez mindennapi tevékenységük szerves része kell, hogy legyen
- a helyes öltözködési szokásokat a szülők bevonásával alakítjuk
- az önkiszolgáló feladatok elvégzése, az adott tevékenységek többszöri gyakorlását biztosítja számukra és ezáltal kialakul gyermekeinkben a helyes énkép, de ez mellett önállóságuk is folyamatosan fejlődik
- a mai közétkeztetés hiányosságait – gyümölcs – szülők segítségével pótoljuk, gyermekeink számára (heti egy alkalommal minden csoportban gyümölcsnap)
- napi háromszor étkeznek gyermekeink óvodánkban. Törekszünk arra, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott higiénikus és esztétikus környezetet biztosítsunk számukra az étkezéseknél (textilterítő, szalvéta, gyermek evőeszközök, üveg és porcelánedények). Az asztali áldás, étkezés előtt és után mindennapos, német nyelven is
- szeretnénk rászoktatni gyermekeinket a bőséges ivóvíz fogyasztására, ezért jól látható helyen biztosítjuk számukra az ivóvizet
- a vallási, valamint egyéb okokból (vegetáriánus) eltérő étkezést igénylő családok étkezési szokásait tiszteletben tartjuk
- a gyermekeink egészséges fejlődésének alapfeltétele a megfelelő mennyiségű alvás, illetve pihenés. A csendes pihenőhöz szükséges ideális feltételeket minden alkalommal biztosítjuk: csend, nyugalom, mese, imádság, alvós játék, simogatás

21.4 Egészségvédelem, edzés

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti gyermekeink egészségének megóvását. Ezen kívül, még nagyobb hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok és szokások betartására (belső és külső környezetünk tisztántartása, portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szelektív hulladékgyűjtés, jó világítás, keverőfejes csaptelepek, fűvesítés, parkosítás az udvarokban, zöld növényzet a szobákban, megfelelő páratartalom, nyugtató hatású színharmónia).

- lényegesnek tartjuk a gyermekeinknél az anamnézis felvételét, hogy felderíthessük a ritkán előforduló az óvodánkba bekerülést nem feltétlenül akadályozó betegségeket, (allergia, asztmatikus tünetek, epilepszia, cukorbeteg, lázgörcs, hemofília, nyitott

- hátgerinc, koraszülött) azokat regisztrálhassuk, figyelemmel kísérhessük és elsajátíthatjuk az alapvető tennivalókat
- az egészség megőrzéséhez, az edzettség fokozásához nélkülözhetetlen gyermekeink ellenálló képességének növelése a rendszeres szabad levegőn való tartózkodása
 - gyermekeink testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos és tervszerű ellenőrzését, karbantartását, valamint a hibaforrások megszüntetését
 - önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük gyermekeinket. Kihasználjuk a levegő, napfény, víz, hó együttes hatását gyermekeink testi edzettsége érdekében
 - a jól kialakított belső és külső udvarainkban olyan tárgyi környezetet hoztunk létre, amelyekben kedvezően tudnak fejlődni gyermekeink az egyéni különbségek figyelembevételével
 - a szabadban töltött idő alatt fényvédő krémmel védjük gyermekeinket a nap káros hatásaitól. Nyáron erős UV sugárzásakor 11:00 és 15:00 óra között nem lehetnek kinn a szabadban, még árnyékos területen sem
 - az óvoda védőnőjével, orvosával, gyógy-testnevelőjével készített éves munkaterv alapján tartjuk a kapcsolatot. Velük egyeztetve végezzük a gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatainkat
 - gyermekeink rendszeresen szűrési vizsgálatokon vesznek részt – látás, hallás, fogászat – valamint, negyedévente, általános egészségügyi vizsgálatok is folynak náluk

21.4.1 Feladataink

- optimális napirend kialakítása, a gyermekeink életkori sajátosságainak figyelembevételével
- az időkeretek (napirendben) rugalmas alkalmazása a mindennapokban
- a gyermekek levegőzésének biztosítása minden nap, mínusz 10 fokig
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása a csoportban
- a gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán (folyadék, mosdóhasználat)
- szokás és szabályrendszer közös kialakítása a családok bevonásával
- a kialakított szokás és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, a gyermeki érés és fejlettség tekintetében

- a gyermekeinkben kialakuló önállósági törekvések támogatása
- a toalett használat intimitásának válaszfalakkal, függönyökkel történő biztosítása, folyamatos segítségadás
- a gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása
- a gyermekek tisztaság és ápoltság iránti igényének alakítása
- a fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, segítségadás szükség esetén
- a kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása, (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal étkezés, szalvéta használat, csendes beszélgetés)
- a szülők meggyőzésével a szénsavas, édes italok és ételek mellőzése, kiiktatása a gyermeki étrendből
- lefekvéskor mesélés, imádkozás, majd az óvodapedagógus testközeli jelenlétével, simogatásával, az otthonról hozott alvós játékkal a gyermek nyugalmi állapotának támogatása
- a gyermekekkel évente egyszer tűzriadó próba beiktatása, menekülés gyakorlása
- lázas, hasmenéses, hányós gyermek elkülönítése, szüleinek értesítése, felügyeletéről való gondoskodás
- speciális prevenciók, korrekciók testi és lelki feladatok ellátásához szakemberek bevonás (orvos, védőnő)
- a gyermekek környezetében csak annyi vegyi anyag, tisztítószer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges

21.5 Az érzelmi, erkölcsi és az *értékorientált* közösségi nevelés

A gyermekeink egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatását az óvodai közösségen belül akkor tudjuk megvalósítani, ha az együttéléshez szükséges erkölcsi normákat és tulajdonságokat gyermekeink folyamatosan gyakorolhatják. Ezek alapozzák meg későbbiekben a kooperatív megoldásokra ösztönző páros, illetve kiscsoportos tevékenységeket.

- minden gyermek számára meghatározó a gyermek és az óvodapedagógus kapcsolat és annak minősége
- fontosnak tartjuk az óvodapedagógus – gyerek, és a gyerek – dajka kapcsolatában a pozitív érzelmi töltést, mert csak így tudjuk biztosítani azt, hogy már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék gyermekeinket

- az óvodánk valamennyi munkatársa különös szeretettel, odafigyeléssel forduljon a gyermekeink felé. Kommunikációjuk, bánásmódjuk, viselkedésük és megjelenésük modell értékű gyermekeink számára
- óvodai nevelésünk erősen támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda szoros együttműködésére. Minden esetben figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait
- programunkban fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinkről a korai, óvodáskort megelőző életkorából is ismereteket szerezzünk. Ennek egyik eszköze személyiséglap, és az óvodapedagógus-szülő találkozója

21.5.1 Céljaink

- olyan erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése, amelyhez az óvodapedagógus és a dajka példaadása és munkája nélkülözhetetlen
- képesek legyenek a jót és a rosszat, a helyes és helytelen cselekedeteket megkülönböztetni
- speciális prevenció, korrekció testi és lelki feladatok ellátásához szakemberek bevonása (orvos, védőnő)
- a különbözőségek elfogadására, és azok tiszteletére nevelés
- *arra neveljük a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól, ezt a máságot képesek legyenek elfogadni*
- társaikhoz, szüleikhez, nevelőikhez fűződő viszonyukat a figyelmesség, a türelem és a segítőkészség jellemezze
- a családi, intézményi, - gyerek, pedagógus – plébániai közösség erősítése a Krisztusi értékekben
- a különböző szintű közösségek létrejöttének segítése
- az igazságosság szeretetére, a becsületességre nevelés
- a szülők, nagyszülők, pedagógus és nem pedagógus munkatársak tiszteletére nevelés
- a szülőföldhöz, a családhoz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzésével, valamint ezek átörökítésének biztosítása
- *a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet erősítése*
- a gyermeki figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, annak tiszteletére és megbecsülésére nevelés

- nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, sajátos nevelési igényű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekeink esetében egyéni fejlesztés elindítása, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával
- a kiemelt képességű gyerekek igényeinek figyelembevételével a tehetség kibontakoztatása

21.5.2 Feladataink

- törekszünk a nyugodt kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör kialakítására, a jó szokás- és normarendszer megalapozására
- a csoportszobák berendezésekor a hangulatos, esztétikus, gyermekbarát, környezettudatos szemléletet alkalmazzuk
- szeretetteljes, empátiát sugárzó, odafigyelő, „anyapótló” magatartást követünk
- a szeretet szigorával nevelünk
- kialakítjuk a környezetvédelmi viselkedési és magatartási formákat
- gyermekeinket az élet és az élővilág szeretetére neveljük
- megismertetjük gyermekeinkkel az udvariassági beszédformákat mindkét nyelven
- támogatjuk a gyermekeink önálló véleményalkotását, és döntéshozatalainak fejlődését
- segítjük a társas kapcsolatok formálását, az összetartozás élményének mélyítését, a „mi” tudat kialakításában
 - tudjanak örülni mások örömeinek
- kialakítjuk gyermekeinkben a konfliktushelyzet békés megoldására való törekvést, ezzel erősítjük az önfegyelmüket, az udvariassági szabályok elsajátítását
 - a hibát, a rossz cselekedetet marasztaljuk el, nem a kisgyermeket
 - óvodánkban tilos a testi fenyegetés és megszegényítés
 - kerüljük a tárgyi jutalmazást
- támogatjuk a tehetséges gyermekeink kibontakozását
- egyénre szabott fejlesztési terveket készítünk, és ezek segítségével fejlesztjük a BTM, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekeinket
- a családok bevonásával ünnepeljük közösen az egyházi ünnepeinket. A világi ünnepek megélését a katolikus iskolával közösen éljük meg
- törekszünk a családokkal való jó, és eredményes együttműködésre
- megszervezzük a szülők folyamatos tájékoztatásának lehetőségeit – szülői értekezletet évente legalább 2-szer tartunk

- a befogadás idején legalább 1 héten keresztül mindkét óvodapedagógus egész nap a csoportjában tevékenykedik
- *segítjük a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatuknak alakulását, és teret adunk önkifejező törekvéseinek*

Keresztényi erkölcs

A keresztény nevelésünk szoros kapcsolatban, komplex módon van jelen a nevelésünk valamennyi területével.

A katolikus nevelésünk alapja a közösség, ezt áthatja a közösségfejlesztő pedagógia.

Nevelő munkánkat jellemzi az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, a mások érzésének meghallgatása, annak elfogadása, azért, hogy a gyermekeink örömteli optimizmusa fejlődhessen.

• Ezen belül

- az igazság szeretetére nevelés
- a felelősségtudatra nevelés
- egyházi ünnepeink megélésére nevelés
- munkára nevelés
- önfegyelemre nevelés
- szociális érzékenységre nevelés

A sok közös élmény erősíti, fejleszti gyerekeink az akarati tulajdonságait, kitartásukat, a másokhoz való alkalmazkodási képességüket (kirándulások, séták, színház, mozi, szentmisék, liturgiák).

Az óvodánk közösségi életének tartalmát – közös rendezvények, nyílt napok – a különféle játékkal párhuzamos és egyéb tevékenységeinket és az ezeket kísérő élményeket ápoljuk.

• Fontos számunkra

- a kialakult közösségek megerősítése
- a személyes kapcsolatok kiépülésének segítése
- az intézmények és plébániák közötti hatékony együttműködés erősítése
- a közösségi érzés és tudat fejlesztése a keresztényi értékek mentén
- mindennapjainkat úgy tervezzük, szervezzük meg, hogy azok fokozzák a közösségbe tartozás érzését

- tapasztalatot szereznek a gyermekeink arról, hogy a felnőttek milyen gondos szeretettel és tisztelettel óvják a teremtett világot
- módjukban van ellesni a kulturált ember magatartását, az élet, a környezet, az élővilág védelméről, és annak megbecsüléséről
- minden esetben minden felnőtt magatartása például szolgál gyermekeink személyiség fejlődésében, ahol megtanulják a különbözőség elfogadását. Felelősek vagyunk azért, hogy ebben segítségükre legyünk
- a hátrányos helyzetű környezetben nevelkedő gyermekeinknél a családdal való szoros kapcsolattartást kiemelten kezeljük

21.6 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítás

Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kultúra (hagyományainak, legfontosabb szerzőinek és műveik) széleskörű megismertetését és a köznapi életben való kiművelt, tudatos használatát. Az óvodai nevelés országos alapprogramja az anyanyelvi, az értelmi fejlesztést és nevelést az óvodai nevelés általános feladataként rögzíti. Az értelmi fejlesztés változatos tevékenységeken keresztül valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával, fejlődésével.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Ezt úgy tudjuk hatékonyan végezni, ha kialakítjuk és biztosítjuk azt a beszélő környezetet, amelyben a helyes mintaadás és szabálykövetés (a javítás elkerülésével), az egész nevelésünkben érvényesül.

A gyermekeink beszéd- és kommunikációs képességei elsősorban a család szocializációjától függenek. Ezek teremthetnek előnyös, de hátrányos helyzetet is a gyermekeink számára.

21.6.1 Céljaink

- a gyermekeink spontán érdeklődésükre, kíváncsiságukra építve szerezzenek tapasztalatot az őket körülvevő világról
- ismereteiknek rendszerezése és célirányos fejlesztése, bővítése
- a beszédkedv felkeltése és fenntartása
- a beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- egymás közötti kapcsolatfelvétel segítése, támogatása, a verbális és nonverbális eszköztár kialakításával
- kognitív képességeik fejlesztése

- egyre pontosabb és valóság hűbb észlelés
- figyelem-összpontosításra való képesség
- reprodukív emlékezet
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás
- alkotó fogalmi gondolkodás

21.6.2 Feladataink

- megteremtjük a biztonságos, elfogadó és szeretetteljes légkört, amelyben a gyermekeink bátran elmondhatják gondolataikat, érzéseiket
- alkalmat teremtünk a mindennapi beszélgetésekre – csendes percek, beszélgető körök, spontán és irányított beszédhelyzetek
- bátorítjuk gyermekeinket a kommunikációra, fejlesztjük metakommunikációjukat
- kialakítjuk a beszélő és meghallgatni tudó környezetet
- arra neveljük őket, hogy a tapasztalataikat, élményeiket bátran megfogalmazzák és elmondják
- ösztönözzük őket a gyermeki kérdések megfogalmazására a bátor válaszadásra
- előtérbe helyezzük a mindennapi élő szóval történő mesélést, kiemelten a magyar népmeséket
- változatos tevékenységeket szervezünk, melyekben a gyerekek értelmi képességeit hatékonyan tudjuk fejleszteni (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- biztosítjuk a gyermekek számára minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzést, megfigyelési lehetőségeket, ezzel bővítve szókincsét
- feladatmegoldó képességeiket koruknak megfelelően fejlesztjük
- tudatosan tervezzük és szervezzük a gyermekeink spontán szerzett tapasztalatainak és ismereteinek bővítésére szolgáló lehetőségeket
- kommunikációs helyzeteket teremtünk, ahol a gyermekeink beszédkedvének fenntartását biztosítani tudjuk
- kiemelt helyen kezeljük gyermekeink szókincsének bővítését
- *a beszéd fogyatékos gyermekek óvodai nevelése során kiemelt feladatunk az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése*

- *a beszéd fogyatékos gyermekek óvodai nehézségeinek csökkentéséhez a logopédus szakember segítségét igénybe vesszük*
- lehetőséget biztosítunk gyermekeink számára arra, hogy a világról, a környezetükről szerzett ismereteiket, - melyeket elsősorban érzékszerveik segítségével szereznek – megfogalmazhassák
- segítjük azokat a gyermekeket, akiknél nem tapasztalható a belső szükségletből fakadó érdeklődés, nem fejtenek ki alkotó tevékenységet, nem kezdeményezők
- a családdal összhangban alakítjuk ki az egyes gyermekekhez igazodó módszereket
- fontosnak tartjuk a beszéd kedv fenntartását, a gyermekek meghallgatását, a kérdéseikre adott választ
- törekszünk a verbális, vizuális memóriájuk és figyelmük tartósságának növelésére
- megalapozzuk az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismereteiket, jártasságaikat, készségeiket
- a kommunikációs képességeiben gyengén fejlődő gyermekeket szükség esetén logopédiai, pszichológiai szakemberhez irányítjuk

21.6.3 Az óvodapedagógus sajátos fejlesztési feladatai

- a potenciális tanulási zavarok megelőzése és kiszűrése
- a tanulási képességet meghatározó funkciók fejlesztése
- a mozgás, finommotorika célzott fejlesztésén keresztül a testséma, lateritás, testdimenzió, térpercepció alakulásának befolyásolása
- a részképesség gyengeséggel küzdő gyermekek egyéni segítése, együttműködés a szakemberekkel
- ha az óvodapedagógus azt tapasztalja, hogy a gyermek bizonyos funkcióban, képességben lemaradt vagy tartósan stagnál, a nevelési tanácsadóban vizsgálatra kell irányítani a gyermeket

21.7 Sajátos nevelési feladataink – az iskola potenciális tanulási zavarok megelőzésére

Fejlesztésünk alapja a prevenció és korrekció, melyeket elsősorban a mozgásra alapozzuk. A mozgásos tapasztalatokból erednek az értelmi műveletek – egyben az önmagukról kialakított testséma, a testdimenziók, a térpercepciók alakulása is. A 3-7-(8)

éves gyerekek legalapvetőbb, legtermészetesebb megnyilvánulási formája a szabad mozgás és a játék.

21.7.1 Céljaink

Programunk egyik célja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrése és megelőzése. Ezek általában az észlelés és a finommotoros struktúrákat érintik, melyek intenzív fejlődése 3-7 éves korra jellemző, így ezek kibontakoztatásához és begyakorlásához az óvodáskor a legoptimálisabb időszak gyermekeink számára.

A részképesség – gyengeségekkel küzdő gyermekeink részére, egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő tevékenységek biztosítása, az iskolai tanulási zavarok megelőzése érdekében.

21.7.2 Az óvodapedagógusok feladatai

- gyermekeinknél lemaradás tapasztalható, funkciózavart, vagy tartós stagnálást észlel, minden esetben vissza kell térni ahhoz a szinthez, ahol még az adott gyermek biztonságosan mozog (fejlesztésmérő lap)
- a gyermekeinket fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat kell eljuttatni a következő szintre
- mindig lehetőséget kell biztosítani a hiányok elsajátítására, elmélyítésére, hiszen a mozgásos játékok, eszközök, logikai játékok természetes módon is fejlesztő hatásúak
- *az autizmus spektrum zavart mutató gyermekek közösségbe való nevelése*
- *megfelelő, célzott segítségnyújtás számukra*
- *külsős szakemberekkel való kapcsolattartás, a közös fejlesztés, a sikeres integráció érdekében*
- *a megkésett beszédfejlődés elindítása logopédus szakember bevonásával, valamint csoporton belüli egyéni foglalkozással*
- *megfelelő nevelési módszerek alkalmazásával, a szóbeli közlés mellett az utasítások, szabályok, magyarázatok láthatóvá tétele, akár azok képi megjelenítése.*
- *az ASD szociális készségeinek értelmezése (nagyon változatos képet mutatnak az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek*
- *az értelemi fogyatékos gyermek a csoportban, a tünetcsoport értelmezése - a tanulásban akadályozottság (egyik alcsoportját az enyhe értelemi fogyatékos gyermekek alkotják)*

- *a BNO szerint az intelligenciatesztekkel mért értelmességük az 50-6 IQ tartományba esik*

Mire kell figyelni az óvodapedagógusnak?

- *eltérés mutatkozhat a beszédfejlődés területén, gyakoribb a megkésett beszédfejlődés, megjelennek a pöszeség vagy más beszédhiba tünetei*
- *számfogalmak kialakulásának gyengesége*
- *térbeli, időbeni tájékozódás alacsonyabb szinten működik*
- *viselkedés, magatartászavarok alakulhatnak ki, nehezen igazodnak el emberi viszonyokban*
- *erkölcsi értékrendjük nem annyira szilárd, ebben is támogatásra szorulnak*
- *gyakorlati érzékük meglepően jó*
- *kis segítséggel önálló életvezetésre is képesek lehetnek*

21.7.3 A fejlesztőpedagógus kompetenciaköre és feladata

- *csak normál IQ-övezetbe tartozó gyerekekkel foglalkozik*
- *a diagnosztikus és terápiás kompetenciakörét meghaladó eseteknél köteles szakember segítségét igénybe venni*
- *tevékenységét más szakemberrel (óvodapedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus) összehangoltan végzi*
- *a logopédus, gyógypedagógus, pszichológus) összehangoltan végzi*

21.7.4 A logopédus, gyógypedagógus munkatárs feladata

- *felelős a fejlesztő tevékenységek szakmai minőségéért*
- *az óvodapedagógusok jelzése alapján megfigyeli a fejlesztésre szoruló gyermekeinket, a mérésekhez a szülői engedélyt beszerzi*
- *a megfigyeléseket és a méréseket értékeli*
- *elkészíti az óvodapedagógusokkal együtt az egyéni fejlesztési programot a gyermek számára:*
 - *a kapott eredményeket összeveti, értékeli*
 - *a szülőket folyamatosan tájékoztatja az eredményekről, együttműködő kapcsolatot alakít ki velük*
 - *folyamatosan kapcsolatot tart a speciális szükségletű gyermeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel (Korai fejlesztő, Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság)*

21.7.5 Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- az elfogadásra alapozva alakítjuk ki a csoportjaink magatartását. Különösen a tolerancia, az empátia, a megértés, a figyelmesség, a segítőkészsége, az elfogadás és a szeretet vezéreljen minket
- figyelembe vesszük az SNI – s gyermeknél a terhelhetőség mértékét, a gyermekek fizikai, lelki állapotát
- fejlesztjük a gyermekeknél a kevésbé sérült területeiket
- megértetjük a gyermekeinkkel, munkatársainkkal, a szülőkkel, hogy ők mindannyian modell szerepet töltenek be az SNI – s gyerekek nevelésében
- a gyermeki tevékenységekben, gondozási munkákban csak annyi segítséget adjunk a gyerekeknek, amennyire éppen hogy szüksége van
- rendszeresen összedolgozunk, kapcsolatot tartunk a segítő szakemberekkel
- időben megkérjük a szakszolgálatok szakvéleményezését
- szakmai kompetenciánkon belül, egyéni és mikro csoportos terveket készítünk a valamilyen területen lemaradást mutató gyermekeink részére
- minimális szintre szeretnénk eljuttatni a SNI – gyermekeinket az óvodáskor végére
 - alkalmazkodási készség
 - önállóság
 - együttműködés

Fel kell ismernünk, kiemelten kell kezelnünk azokat a gyermekeinket, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak valamilyen területen.

21.8 A tehetség kibontakozás

Az alapja a szabadság és a kultúra (környezet), amely a gyermeket körül veszi. Szabadság alatt a mindennapok nyújtotta gazdag lehetőségét értjük, kultúra alatt pedig szűkebb és tágabb értelemben vett környezetet, a családot és az óvodát.

21.8.1 Céljaink

- a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése (megelőzzük a tehetségigéretes elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben a bujkáló kiváló képességeket)
- a kiválóan kreatív tehetségigéretes gyermekek további gondozása gazdagító program keretében

- a gondozás módszere: kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások kiemelten projekt módszer segítségével

21.8.2 Feladataink

- felismerni a kreatív gyermekeket
- ösztönözni, motiválni kreativitásukat
- kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági
- önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- elkallódás elhárítása
- harmonikus fejlesztés
- segíteni őket a különböző helyzetekben
- az általános kreatív nevelés eszközeivel segíteni fejlődésüket

A tehetséggyanús gyermekek kiválasztásának csak akkor van értelme, ha fejlesztésüket alapos tervezőmunka után megszervezzük és vállaljuk. Első lépésként olyan speciális célokat tekintettünk át és fogalmaztunk meg, melyeknek meg kell valósulni a fejlesztés során, hogy sikeresek legyünk.

22 A program tevékenységi keretei

22.1 A nemzetiségi óvodai nevelés

A nemzetiség óvodai nevelésünk az óvodáskorú gyermekeink életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségeinek megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a hagyományok átörökítését és fejlesztését jelenti

22.1.1 Feladataink

- kiemelt nyelvi környezetet biztosítunk a gyermekeink számára
- ápoljuk a nemzetiségi életmódjához, kultúrájához kötődő hagyományokat, szokásokat
- felkészítjük a gyermekeinket a nemzetiség-nyelvének iskolai tanulására
- segítjük a nemzetiségi identitástudat kialakulását, fejlesztését
- óvodánkban arra törekszünk, hogy minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó munka, kommunikáció
- a nemzetiségi lét vezéreszméje a nyelv megőrzése

- törekszünk a sokoldalú tevékenységrendszer kialakítására, amelyek gazdagítják a gyermekeink nyelvi kifejezőkészség iránti vágyat, fejleszti értelmi képességeiket és gondolatvilágukat
- vállaljuk az utánzáson alapuló nyelv elsajátítását
- Biztosítanunk kell:
 - a megfelelő szókincsanyagot – a gyermek közvetlen környezetéből
 - az időt – az automatizmusra
 - az új szavakat, kifejezéseket a már ismertek környezetébe mutatjuk be
 - az óvodapedagógusok a nap minden pillanatában használják a nyelvet, bármilyen tevékenységet is végeznek

Az óvodapedagógus és a nem óvodapedagógus munkatársak modell szerepet töltenek be, hiszen a szavak, kifejezések, mondatok gondos kiejtése és maga a folyamatos beszéd, a nyelv dallama, ritmusa, csengése – mindig többszöri hangoztatást igényel.

- **Beütemezett nyelvelsajátítási mozzanataink**

- ismeretközlés: - folyamatos nyelvhasználat az óvodapedagógus részéről, nyelvi szituációkra épülő kifejezéseket, mondatmodelleket és ezek keretében szavakat és nyelvi jelenségeket ismertessünk meg
- automatizálás: - megfelelő szemléltetés: alapja a játékos mozgás, amely segítségével biztosítjuk a gyermeki érdeklődés fenntartását
- alkalmazás: - különféle játékokkal, dramatizálásokkal, bábjátékokkal érjük el
- Ahhoz, hogy a gyermekeink válaszolni, később kérdezni is tudjanak, nélkülözhetetlen a sok ismétlés, gyakorlás.
- a nyelv megőrzésének legerősebb mozgatója a szokások és hagyományok átörökítése
- a régi sváb hagyományok újjáélesztése óvodán belül jól működik
- mindig mértéktartásra kell törekednünk! Az ünnepek, hagyományok között szelektálnunk kell. Csak azok a hagyományok kerüljenek megőrzésre, amelyek a gyermeki élettel jól összekapcsolhatók

- **Felállított követelményeink**

- tartalmi oldal (mit ünnepelünk?)
- érzelmi oldal (mi a maradandó élmény?)
- tárgyi kellékek
- ünnepi koreográfia (hogyan ünnepeljünk?)
- érvényesüljön a játékoság, az élményszerűség
- tárgyi emlékek felkutatása (ruhák, használati tárgyak, fényképek, bútorok stb.)

- csoportszobákban ízlésesen elhelyezni azokat
- a gyűjtőmunka mindig a szülőkkel, nagyszülőkkel együtt

A nemzetiségi nyelvi nevelés, a gyermek érzelmi, értelmi fogékonyságára alapoz. A megismerési folyamatot érzelmek kísérik, ezek mindig pontos jelzést adnak nekünk, a gyermekeinket ért hatásokról. Nagyon nagy örömet jelent számunkra a nyelvi nevelés, a hagyományok ápolása, átörökítése, még akkor is, ha benne rejlik a tévedés lehetősége, mert benne van a javításé is.

23 Az óvodai élet tevékenységi formái és óvodapedagógusi feladatai

23.1 Hitre nevelés – A hit Isten ajándéka

A hit eredetét megfogalmazni nehéz, de gyermekeink hallás után ismerkednek meg vele, azonban szükséges a jó példa is. Ilyenek a megtapasztalás, az érzelmi biztonság, a szerető, elfogadó légkör, a bizalom, az összetartozás élménye, az iskolába lépés idején a hit tovább élése.

23.1.1 Céljaink

- a keresztény nevelésünk mutassa be a keresztény erkölcsi értékeket
- gyermekeink hitben állhatatos, felelős felnőttekké váljanak

23.1.2 Feladatunk

- a mindennapi csendes percek elindítása
- életkoruknak megfelelő mértékben részvétel az egyházi liturgiában, imában
- a nevelési évet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum)

• Mi is a mi óvodánk missziós feladata?

- a családokat be szeretnénk vonni az egyházközösségünk életébe
- éreztetni szeretnénk, hogy az az Isteni gondviselés és szeretet, ami körülveszi gyermekeiket ebben az az óvodában, az számunkra is jó
- felismertetjük azt, hogy a közös együttlétek, a közös ünneplések, a közösen végzett munkák és a közös szórakozás erősítő és megtartó erejű

• A hitre nevelés átszővi az óvodai életünk egészét

Milyen módon?

- a köszönési módban

- a mindennapi csendes percekben
- az étkezés előtti és utáni imádságban
- az ovis miséken, igeliturgiákon
- egyéb templomlátogatások során
- a játékban
- a komplex tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imákban, fohászokban
- a liturgikus év eseményeiben

Mit is ünnepelünk?

- karácsonyi ünnepkör
- húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- közös szentmise-látogatás a családokkal
- imádságok, énekek tanulása
- szentek életével való ismerkedés

Az erkölcsi nevelés – közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztényi erények – átszövi az óvodai életünk egészét. A közös élményeket nyújtó tevékenységek során, az erkölcsi tulajdonságok megalapozásakor – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat – erősítjük a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élményét. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodánkban dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

23.2 Játék

A legalapvetőbb tevékenységi formánk a játék, aminek mindenhol érvényesülnie kell. A sajátos tevékenységközpontú rendszerünkben a szabad játék integrálja a különböző tevékenységformákat.

A mozgás, a testséma és az én megismerése, a percepció, a gondolkodás, és azon belül a fogalmi gondolkodás, a kommunikáció fejlődése mind-mind a játékban tud megvalósulni. A játék tükrözi a gyermek értelmi fejlődését, valamint szocializációját.

23.2.1 Céljaink

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek képzettársításának elősegítése.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék segítségével a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése a célunk.

Fontosnak tartjuk az egészségesen, harmonikusan fejlődő gyermekeink esetében a tehetséggondozást, az egyéni képességek kibontakoztatását, a kreatív önkifejezést a szabad játék biztosításával.

23.2.2 Feladataink

- a játékhoz szükséges feltételek biztosítása – hely, idő, eszköz
 - hely: a játékoz térre, helyre van szükség, aminek megteremtése pedagógiai szempontból nem egyszerű. Az óvodánkban folyó játék tere a csoportszoba és az udvar. A csoportszoba adta lehetőségeinkkel úgy kell gazdálkodnunk, hogy mindenki nyugodtan tevékenykedhessen, de alkalmanként könnyen át tudjanak váltani egyik tevékenységi formáról a másikra.
 - játékidő: törekednünk kell arra, hogy az elmélyült játék kialakulásához, minél hosszabb, megszakítás nélküli időt biztosítsunk
 - játékeszköz: az eszközök pótlására nagy gondot fordítunk. Magunk is készíthetünk új eszközöket, tudjuk, hogy a gyerekek nagy örömmel játszanak azokkal
- a játék során, indirekt módon irányítsuk a gyerekek tevékenységét, adjunk követhető mintát. Segítsük a gyermekeket a közös játékban, az alkalmazkodásban, a szerepek elosztásában, a konfliktusok megoldásában. Ennek érdekében önérvényesítő, konfliktuskezelő megoldási mintákat mutassunk számukra
- alakítsuk ki a játéktevékenységekhez fűződő szokásrendszert és az ezzel kapcsolatos szabályokat következetesen tartassuk be
- kiemelt feladatunk a nyugodt, derűs légkör megteremtése és megszilárdítása
- kialakítjuk az esztétikus, harmóniát sugárzó környezetet
- a játékokat a gyermekek által jól látható és elérhető helyen tároljuk
- a barkácsoláshoz, festéshez, rajzoláshoz, bábozáshoz, kézimunkához, dramatizáláshoz szükséges eszközök könnyen hozzáférhető helyen helyezük el

- biztosítjuk a játéktér mobilizálhatóságát, a sokszínű tapasztalatszerzést
- segítjük a gyermekeink szociális fejlődését
- a 3-7-(8) éves korban megjelenő játékfajtákat és azok tartalmát, minőségét gazdagítjuk, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével
- segítjük ötletekkel, lehetőségekkel, megfelelő helyzetek teremtésével a sokszínű játék kialakulását, a gyermekeink önállóságának növekedését
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, alkalmazkodni tudó, aktív gyermekek nevelése mindannyiunk feladata
- a játék az életnek olyan lehetősége, amely a gyermekeknek az öröm, az ismeretszerzés, a gondolkodás, az alkotás, a fantázia, az átélés, a mozgás, a munka, a tervezés, az alkotás, a valóság és a képzelet szárnyaló öröme és gyönyörűsége
- a játék nem azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban fejlődik legjelentősebben személyisége
- a játék a gyermek lételeme, mással nem helyettesíthető az életében
- jól és jól játszani – ez a gyermekek dolga a mi óvodánkban
- a játék egy hatalmas varázslat, a gyermekben feszülő agresszív indulatok, félelmek, sérelmek megszelídítésére és feloldására
- fontos, hogy tudjunk és magunk is szeressünk játszani
- a nyelvi nevelésünknek is a játék az alapja, színtere. Olyan mértékben használjuk a német nyelvet, amit a természetes szituáció ott és akkor lehetővé tesz. – lehetőség egész nap
- lényeges számunkra a sokoldalú cselekedtetés, a gyermeki tapasztalatszerzés
- a felkínálkozó spontán helyzetekben is aktív és hatékony partnerei vagyunk a gyermekeinknek
- a játékokra és annak tartalmára hatással vannak a keresztény közösségünkben átélt élmények (keresztelő, szentmise, esküvő, körmenet, Gyertyaszentelő Boldog asszony, Boldog Gizella, Szent Márton, Balázs áldás, kálvária, barkaszentelés stb.)

A játék lehet a gyermek szabad játéka és az óvodapedagógus által kezdeményezett játék. Eltérés az óvodapedagógus szerepében található:

- **Szabad játék**

- amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermekek számára az önállóságot és a szabadságot
 - a játéktevékenység kiválasztásában
 - a játékeszközök megválasztásában

- a társak megválasztásában
- a gyermeki játékelgondolás megvalósításában
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában

A szabad játék folyamatosságának érdekében elegendő időt hagyunk a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarjuk meg más felkínált tevékenységekkel, és adjunk lehetőséget a játék további folytatására.

- **Kezdeményezett játék**

Amikor az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyerek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ennek akkor van helye, ha a gyerek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését és találkoznak igényeivel.

A gyermeknek ebben az esetben joga van a szabad játékválasztásra – jogában áll nem élni a felkínált lehetőséggel.

A játék célja a gyermek képességeinek fejlesztése.

23.2.3 Az óvodában megjelenő játékfajták

- **Gyakorlójáték**

A gyakorlójáték a mozgás, cselekvés ismételtetéséből fakadó sikerélmény (játékeszközök, játékszerek rakosgatása, tologatása, játék különböző anyagokkal). A mozgásos, manipulációs, verbális tevékenység legegyszerűbb foka a 3-4 éves kor jellemzője.

- **Szimbolikus szerepjáték**

Elsősorban a gyermek élményeit, tapasztalatait, érzelmeit tükrözi. Fejlődik önállóságuk, kezdeményező készségük. Jellemzőek a társas kapcsolatok, az együttműködés, a kölcsönös alá – fölé rendelés. A szocializáció a felnőtt minta követésének, erkölcsi értékeke kialakításának legjellemzőbb színtere.

- **Építő konstruáló játék**

Jellemzően jelenik meg az alkotás öröme. A kreativitás, a térlátás, a szerkesztés, az elemek, tárgyak mind bonyolultabb összeállítása során fejlődik. Különösen alkalmas a mikro mozgás, szem-kéz koordináció fejlesztésére.

- **Szabályjáték**

Valamennyi életkorban jól alkalmazható az erkölcsi, szociális érzelmek fejlesztésében. Értelemfejlesztő hatása miatt a felzárkóztató fejlesztő tevékenység során nélkülözhetetlen. A szabadban a csapatjáték minél gyakoribb alkalmazásával éljük.

- **Barkácsolás**

Kialakítjuk azt az igényt, hogy alkalomszerűen a gyermekek is készítsenek a játékhoz szükséges kiegészítőket, eszközöket. Aktívan bevonjuk őket a megrongálódott játékok megjavításába, technikák elsajátításában. A barkácsolás a játék és a munka közötti átmenetet képezi. A gyermekek fantáziája, kreativitása, kez ügyessége és alkotási kedve fejlődik.

- **Szabadban történő játék**

Az udvari környezet, főleg a mozgásos játékoknak biztosít tág lehetőséget. A környezet tárgyait játékos felhasználása tevékenységek sokaságát biztosítja (homok, föld, víz, kő, fa). Lehetőség nyílik a társas együttlétre, de az elkülönülésre egyaránt.

23.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zenei nevelésünk áthatja az egész óvodai életet. A zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza, és egyben gazdagítja az anyanyelvi és a német nemzetiségi örökség.

23.3.1 Céljaink

- a gyermek személyiségének és a zenei képességének fejlesztésén túl a zenét értő és szerető, egészséges lelkű kulturált, boldog ember nevelése
- a zenei anyanyelv kialakulásának elősegítése
- a közös éneklés, a közös játék és a zene örömeinek megértetése, ami fejleszti a gyermekeink zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát
- a gyermekeink zenei hallásának, ritmusérzékének, mozgáskultúrájának fejlesztése elsősorban a népi gyermekdalok, valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában és Gryllus Vilmos dalos füzeté alapján történik
- a nemzetiségi zenei kultúrkincs megismertetése, - tánc, ruha, népi játékok, zene és szokások – összetartozás érzésének növelés Zenei nevelésünk áthatja az egész óvodai életet. A zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza, és egyben gazdagítja az anyanyelvi és a német nemzetiségi örökség.

23.3.2 Feladataink

- kiválogatjuk azokat az igényes zenei kultúrát képviselő dalokat, dalos játékokat, mondókákat, melyek értéket közvetítenek
- tiszteletben tartjuk a gyermeki hangot, hallásának fejlődését
- előtérbe helyezzük az ötfokú pentaton dallamokat, énekeket (népi gyermekdalok, mondókák, mūdalog)

- összegyűjtjük gyermekeink érdeklődését a nemzetiség dalai, énekei, táncai iránt
- a gyermekeink nyelvi képességeiknek fejlesztését mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességet fejlesztő játékokkal kívánjuk megoldani
- összeválogatjuk az óvodánkban is eljátszható, megjeleníthető énekes népszokásokat: szüreti multság, pásztorjátékok, farsang, kiszézés, pünkösdőlő, lakodalmas
- fejlesztjük a gyermekek éneklési készségét, ritmus érzékét és mozgását
- megismertetjük gyermekeinket különböző hangszerekkel (csörgődob, furulya, Orff hangszereink, egyedi készítésű ritmushangszerek stb.). Buzdítjuk őket azok önálló használatára
- megalapozzuk élményt nyújtó zenehallgatással a zenei esztétikai fogékonyságukat a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészi alkotások segítségével
- fejlesztjük a gyermekek ütem- és ritmusérzékét: egyenletesség, lüktetés, kettes lüktetés, ritmus, belső hallását: hangok viszonya, dallam követése, tiszta éneklés stb.
- zenei relációk gyakorlását a beszédben, az énekekben és a hangszeres játékban is fejlesztjük: mély-magas, gyors-lassú, halk-hangos stb.
- a zene belső lüktetése, szabályosan ismétlődő motívumok fejlesztik a gyermeki mozgás összerendezettségét

23.3.3 A zenei nevelés anyagválasztásának elvei, tartalma

- a dalok, énekes játékot hangkészlete feleljen meg a gyermekek életkori sajátosságainak
- igényes, értékes művek alkalmazása, (népzene, műzene, kortárs szerzők gyermekdalai)
- a keresztény és a német nemzetiségi élet hagyományaihoz, a liturgikus ünnepekhez illő énekeket használ fel

23.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az önkifejezés eszköze. A gyermekek ízlésének, befogadóképességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakozását, valamint az esztétikai nevelést szolgálja. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, annak feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyerekek számára.

23.4.1 Céljaink

- biztosítjuk a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségeket
- segítjük a helyes ceruzafogás elsajátítását
- fejlesztjük a gyermeki személyiség fejlesztését a népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel
- a sokféle látásközpontú tapasztalat átélésével biztosítjuk a gyermek számára azt, hogy az ábrázoló-barkácsoló tevékenység örömszerző és alkotó tevékenységükké váljon
- gazdagítjuk a gyermekek tér-forma és szín képzeit, esztétikai érzékenységüket
- megismertetjük őket a széppel, a nemzetiségi és egyházi tárgyakkal, műalkotásokkal, *a nemzeti szimbólumokkal*
- fejlesztjük a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezését

23.4.2 Feladataink

- tudatos, tervszerű óvodapedagógusi munka szükséges a látási, tapintási, mozgási érzékelések összerendeződéséhez, a vizuális élmények teljesebb átéléséhez
- biztosítjuk az ábrázoló tevékenységhez a megfelelő helyet, időt, eszközöket az egész nap folyamán
- az eszközök kiválasztásában fontos szempontunk a praktikum, a minőség, a célszerűség és az esztétikum
- gyermekeinkben erősítjük vizuális látásmódjukat
- megismertetjük a gyermekekkel a különböző anyagokat, technikai alapelemeket, a szükséges eszközök balesetmentes használatával, karbantartásának szabályaival, a munkafolyamatok sorrendiségével
- lehetőségeket adunk a játékkal párhuzamosan végezhető tevékenységek mellett a szabad alkotásra
- összekapcsoljuk az óvodai vizuális nevelést a nevelés egyéb területeivel (anyanyelvi nevelés, zenei nevelés, külső világ tevékeny megismerése, stb...)
- fejlesztjük térbeli tájékozódásukat, szín és formavilágukat, alkotó tevékenységüket
- ösztönözzük a gyermekeinket színek széles skálájának használatára
- nagy odafigyelést mutatunk a helyes ecset és ceruzafogásra
- gyermekeiket rácsodálkoztatjuk a szépre, az esztétikusra

- segítjük a gyermekek alkotókedvét néhány ötlettel, javaslattal továbblendíteni, ha elakadnának
- az udvaron is megteremtjük az alkotás lehetőségét
- mindennapi rajzolás, mintázás, festés, kézimunka segítségével megismertetjük gyermekeinkkel a német nemzetiségi és a népi kismesterségeket (szövés, fonás, nemezelés, kékfestőzés...)
- a katolikus és nemzetiségi óvoda rajz, festés, mintázás, kézimunka nevelésében jelen vannak a művészeti alkotások, melyek a gyermek esztétikai érzékét fejlesztik
- mintázáshoz többféle anyagot is használunk (vizes homok, gyurma, agyag, gipsz)
- különösen nagy figyelmet fordítunk a diszgráfia tüneteinek korai kiszűrésére, észleléskor jelezzük azt a fejlesztőpedagógusnak, gyógypedagógusnak
- legfontosabb feladatunk a gyerekek sikerélményhez juttatása, a szabad alkotás örömeinek megtapasztaltatása
- az öltözőtereket esztétikusan díszítjük a gyermekeink munkáival
- *törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.*

23.5 Verselés, mesélés

A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötnek össze minket gyermekeinkkel, egymással és az anyanyelvünkkel. A fejlett beszédtevékenysége segíti a gyermekeink önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak kialakulását, és megteremti a sikeres iskolai tanulás feltételeit.

Az anyanyelvi nevelésünknek és a játéknak is szerves része a bábozás és a dramatizálás.

Ezeken keresztül visszatükröződnek a gyermekeink irodalmi élményei, fantáziájuk. Kifejezhetik, átélhetik, eljátszhatják érzéseiket, érzelmeiket és ezáltal is fejlődik személyiségük.

Feltárjuk a gyermekekkel együtt, a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, és megfelelő viselkedésformákat.

Tapasztalataink szerint a családokban nagyobb hangsúlyt élveznek a televízió, a videó, a DVD és a számítógépes játékok, mint a szülő által olvasott vagy kitalált rövid történetek, mesék. A televízió által sugárzott csatornákon keresztül válogatás nélkül kerülnek a gyerekek elé olyan műsorok, melyek nagymértékben fokozzák feszültségüket, agresszivitásukat és egyben helytelen mintát is adnak számukra.

Fontos feladataink közé tartozik a szülők szemléletformálása. Hangsúlyozzuk, hogy semmivel sem helyettesíthető a bensőséges kapcsolatot is feltételező mesélés, mesehallgatás. Meg kell értetnünk a szülőkkel, hogy az esti lefekvés előtti mesélés és az esti ima a lélek megnyugtatóhoz nélkülözhetetlen.

A mese, a bibliai történetek utat mutatnak a gyermekeknek identitásuk felfedezésében, gyógyító hatású, mert a gyermek magára vonatkoztatja a történeteket, az eseményeket, a szereplők sorsát.

23.5.1 Céljaink

- segítjük a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődését, pozitív személyiségjegyeiknek megalapozását
- megalapozzuk a mágikus, a csodákkal teli meseélményekkel a gyermeki fantázia fejlesztését
- vállaljuk, hogy a magyar kultúra értékeit átörökítjük gyermekeink számára
- megszerettetjük a népi, klasszikus gyermek és kortárs irodalmi alkotások által a magyar irodalmat
- erősítjük nemzeti tudatuk, pozitív szemléletmódjuk, világgépüket
- a szülők nevelési szemléletének formálásában is aktívan részt veszünk
- *óvodánkban a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei helyet kapnak.*

• Javasolt tartalom

Kiscsoport	Középső csoport	Nagycsoport
Mondókák, mondókamesék, formulamesék, állatmesék, történetek, rövidke versek, ismerkedés a képes-mesés történetekkel, néhány történet az ó- és újszövetségből	Mondóka, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, bibliai történetek, versek	Kiszámolók, felelgetők, versek, állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék, elbeszélések, bibliai történetek.

23.5.2 Feladataink

- megteremtjük a nyugodt, derűs, meghitt légkört
- változatos irodalmi élményeket közvetítünk, a népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül
- kiválasztjuk az életkoroknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyagot
- motiváljuk a gyermekeinket az irodalmi élmény befogadására
- szívesen bábozunk és dramatizálunk a gyerekekkel együtt
- ösztönözzük a gyermekeinket mese és versalkotásra
- segítséget nyújtunk a kitalált mesealkotások megjelenítésében (dramatizálás, rajz, festés)
- a könyvek megbecsülésére szoktatjuk őket
- megismertetjük a szülőket a mesélés fontosságával
- biztosítjuk a lehetőséget a beszédre, a beszélgetésre és beszélgetjük a gyermekeinket átélt élményeiről
- alkalmat teremtünk arra, hogy gyermekeink elmondhassák, eljátszhassák, elbábozhassák kedvenc meséiket, de ez mellett lehetőséget adunk az általuk kitalált történetek elmondására is
- a sikeres fejlesztést csak a gyermekeink alapvető tevékenységében, a játékban valósíthatjuk meg
- fejlesztjük a gyermekek nyelvi képességét a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal
- a nemzetiségi mondókákkal, versekkel, mesékkel segítjük a nemzetiségi kultúra átörökítését
- a gyermeki identitás tudatot az irodalmi anyag segítségével formáljuk
- megismertetjük a gyermekeket a katolikus ünnephez kapcsolható Bibliai történetekkel

A gyermekek mese-versszeretete hatalmas. A mese a gyermek szemével nézett világ. A mese olyat mond el a gyermeknek, amit elfogad. A mese oldja a szorongást, segít az indulatok feldolgozásában.

Csak a művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét. A mű kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani

tudatosságunk. Rendelkezünk egy tartalmas versgyűjteménnyel, melyből minden óvodapedagógus szabadon ízlésének megfelelően válogatja ki a műveket.

A nemzetiségi irodalmi anyagnál fontos a szöveg tartalma, ami az adott nyelvi színvonalon érthető legyen a gyermekek számára. A jó ritmusú versek, mondókák kiváló eszközei a beszédfejlesztésnek a nyelv gyakorlásának.

A napi tevékenységek során többször is mondunk – a helyzetekhez illő – mondókákat, verseket, meséket, kitalált történeteket, bibliai idézeteket.

Olyan történeteket is mondunk a gyerekeknek, amelyek a természeti környezetünket láthatóan jelentik meg számukra.

23.6 Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, melyek együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Óvodánkban a mozgásfejlesztést nagyon fontosnak tartjuk, és igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgástól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociálisképességek alakulását is.

A mozgás a gyerekek legalapvetőbb természetes megnyilvánulási formája, amely csak akkor lehet pozitív hatású, ha a gyermekek kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzik azt.

23.6.1 Céljaink

- fejlesztjük a gyermekek természetes, harmonikus mozgását, testi képességeiket játékos formában
- növeljük a gyermeki személyiség akarati tényezőit, értelmi és szociális képességek terén
- a mozgáson keresztül fejlesztjük az értelmi struktúrákat és a szociális képességeiket

23.6.2 A mozgásfejlesztés területei

- szabad játékban, a gyerekek spontán természetes mozgása közben
- szerzett mozgás tevékenységekben

- mindennapi mozgástevékenységekben
- **Mozgásfejlesztés célja a szabad játékban**
 - felkeltsük, a gyermekek mozgáskedvét építsünk arra
 - minden gyermekünk megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgástevékenységet
 - bátran örömmel mozogjanak a csoportszobában és az udvaron egyaránt

A gyermek mozgásának fejlesztése szorosan összefügg a gyermek egész szervezetének lelkivilágának fejlesztésével. A fejlesztésre legjobb eszközök a mozgással összekapcsolt játékok, séták, kirándulások, testgyakorlatok, amelyekre nagy hangsúlyt fordítunk.

Kiscsoport	Középső csoport	Nagycsoport
<p>A természetes mozgások fejlődését kívánjuk segíteni.</p> <p>Csúszások, bújások, mászások, amelyeket a gyerekek is bátran kezdeményezhetnek maguk között.</p>	<p>Hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. Ezekre a legalkalmasabbak a célba dobó játékok, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, manipulációs barkács tevékenységek. Az egyensúlyozás fejlesztése a szabad játékban: hintázó, ringató, pörgő mozgások, lépegetők.</p>	<p>Finommotorika fejlesztése a leghangsúlyosabb – tépés, vágás, varrás, apró gyöngyfüzés, kicsi elemekből építkezés, konstruális, babaöltöztetés, barkácsolás.</p>

- **Udvari játék, mozgás**
 - biztosítjuk a megfelelő eszközöket
 - a gyermekeink szabadon választhassanak közülük
 - a baleset megelőzése érdekében a gyermekeinkkel közösen alakítjuk ki a szabályokat
 - a bátorság, ügyesség, erőnlét kipróbálását teszi lehetővé a többfunkciós mászó vár
 - labdajátékok változatossága: dobások, labdarúgás, kézilabda, floorball, tenisz
 - kihasználjuk a tágas udvar adta lehetőségeit, a futó, fogójátékokhoz
 - a modern fa játszótér, tornaszerekkel is felszerelhető, amelyen a függések, mászások, hát és gerincerősítő gyakorlatok jól végezhetőek

- minden alkalmat, lehetőséget kihasználunk a szabadban történő mozgásra, az évszakok nyújtotta lehetőségeket figyelembe véve
- udvaraink és az ott lévő eszközök – mászóakák, homokozó, nagy tér – kínálják a lehetőséget a változatos gyakorlása
- mozgásfejlesztés a szervezett mozgástevékenységekben és a mindennapos mozgásban
- fejlesztjük a tervezett, szervezett testnevelési játékokkal a mozgáskultúrájukat
- alakítjuk koordinált mozgásukat
- kialakítjuk a téri tájékozódásukat, az oldalúságukat
- a játékot és a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük
- a fejlesztő feladatok természetesen illeszkedjenek a testnevelés anyagához
- a mozgástevékenység anyaga a játék, torna és atlétikai jellegű gyakorlatokból tevődjenek össze

Az irányított mozgásos tevékenységet ajánlott heti egy alkalommal szervezni, különböző időkeretekkel, a mindennapos testnevelés épüljön be az óvoda életébe.

Kiscsoport	Középső csoport	Nagycsoport
Testnevelési anyag ebben a korcsoportban nagyrészt a természetes mozgásokra épül. A nagymozgások fejlesztése az elsődleges ebben az életkorban: járások, futások, csúszások, mászások talajon és szeren, tárgy alatt és fölött, megkerülésével. Lásd: testséma fejlesztő programunk	Itt már a tér mozgásos megismerésére esik a nagyobb hangsúly. Futás, sorakozás jelre, szökdelés a padok körül, fák között hullámvonalban. Egyensúlyérzék fejlesztése: mozgások emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzet változtatások. Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.	Az észlelés fejlesztése kerül előtérbe. Az alaklítás, formaállandóság fejlesztésére tervezzük a gyakorlatokat. Egyes gyakorlatok csukott szemmel is végezhetők. Labdagurítás a test körül jobb és bal kézzel. Finommotorika fejlesztés: a szerek különböző fogásmódjában valósulhat meg – különböző méretű labdák, botok, szalagok. Keresztcsatornák fejlesztése – a bemutatott

		gyakorlatokat látják, hallják.
--	--	-----------------------------------

- **Mindennapi frissítő mozgás**

- a gyerekeink szívesen és örömmel vegyenek részt benne
- igényné, majd válják szokássá a mindennapi mozgás
- maguk is kezdeményezzenek mozgásos játékokat

A mindennapos testnevelést szervezett formában történő testmozgás, szerves részét tartalmazzák a tartásjavító és lábtorna gyakorlatok preventív megelőző jelleggel. Ebben a tevékenységi formában is él a német nyelv, így adjuk az utasításokat, a feladatokat. A különböző járásmódokat, játékos utánzó módon, német nyelven gyakoroltatjuk. Rendgyakorlatokat próbáljuk német nyelven mondani.

23.6.3 Feladataink

- természetes módon építjük be a mozgást a gyermeki tevékenységekbe
- kialakítjuk a mozgásra inspiráló biztonságos környezetet
- megerősítjük a gyermekeink mozgáskedvét
- felkeltjük a játék és a versenyszellemüket, megszerettjük a mozgás tevékenységeket
- a balesetek elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítását a gyermekeinkkel közösen végezzük
- mozgásos tevékenységek biztosítása a szabadban és a tornaszobában
- kiválasztjuk a gyermekeink életkorához és egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgásos tevékenységeket és az azokhoz szükséges eszközöket
- a szervezett mozgástevékenység anyagának összeállításakor az egyéni képességeket és a gyermeki érettséget figyelembe vesszük
- tiszteletben tartjuk a játék és a játékosság elsődlegességét a szervezett tevékenységekben
- rendszeresen beiktatjuk a tartásjavítási gyakorlatokat a szervezett tevékenységekbe
- biztosítjuk a tiszta, jó levegőt, a sok gyakorlási lehetőséget, melyek segítségével bővülnek tapasztalataik, fejlődik vizuális memóriájuk, értelmi és szociális képességük (türelem, akarat, társas kapcsolat)

- a nagymozgások gyakorlatait (futás, ugrás, mászás, kúszás, dobás) lehetőleg a szabadban szervezzük
- szükség esetén a dajkai munkatárs segítségét is igénybe vesszük
- odafigyelünk a gyermekek optimális terhelésére. A mindennapi mozgás 10-20 perces frissítő mozgás legyen
- fejlesztjük a motoros képességeket, az értelmi és szociális képességeket

A jó légkörben szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekeink örömmel vesznek részt, mely újabb cselekvésre ösztönzi őket.

Minden alkalmat, lehetőséget kihasználunk a szabadban történő mozgásra, az évszakok nyújtotta lehetőségeket figyelembe véve.

23.6.4 A gyermekmozgás fejlesztésének lehetőségei

- **A nagymozgások**

- járás: kis és nagy lépésekkel, különböző irányokban fordulással, különböző tempóban tárgyak átlépése, megkerülése
- futás: különböző tempóban, irányban (táv, idő), tárgyak átugrásával, átlépéssel, megkerüléssel, irányváltoztatással
- ugrás: páros lábbal szökdelés, ugrás előre-hátra, ugróiskola, szökdelés egy lábon, oldalirányba is, mélyugrás
- csúszás, kúszás, mászás: különböző irányokban, irányváltoztatással, különféle helyen és tárgyakon (mászóka, padok, székek) alatt, között
- egyensúlyozás: állás lábujjon, fél lábon állás sarkon, egyensúlyozó járás tárgyakon, forgások, fordulások, testhelyzet változtatások, vegyes tartások, mérleg, gyertya
- gurulás a test hossz tengelye körül, guruló átfordulás előre és hátra
- dobás: babzsák célba dobása (vízszintes és függőleges célba, változó nagyságú körbe, változó távolságból, különböző tárgyak fölött), kugli játék, labdajátékok, dobás, elkapás nagyobb, majd kisebb labdákkal két és egy kézzel, változó távolságról, labda ütése bottal
- szem-láb koordinációja: ugrókötel fölött átugrás, változó magasság, lábbal különböző formák rajzolása homokban, padlóra krétával, lapra ceruzával, ugróiskola egyszerűbb fajtái
- szem-kéz koordinációja: eszközökkel végzett játékok, gyakorlatok labdával, az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas

- **Kismozgások**

- fej: fejfördítések, körzések, csukott szemmel megérinteni a szemeket, füleket, orrot, szájukat
- hát: tartásjavító gyakorlatok
- törzs: törzsfordítás oldalsó, majd mellső középtartásban, törzshajlítás oldalra, előre-hátra
- karok: karkörzés előre-hátra, tölcserkörzés, különböző karlengetések ritmusra, hajlítások, oldalsó középtartásból karkeresztezés, majd ismét nyújtás, karhúzás, tolás, páros gyakorlatok
- ujjak: kéz ökölbeszorítása, ujjak ide-oda mozgatása
- lábak és ujjak: sarokemelés és leengedés, lábfej visszafeszítése, járás sarkon és lábujjon, külső talp élen, ugrálás páros lábon, egy majd másik lábon, babzsák, kendő, papír felmarkolása lábujjakkal, papírtépés, rajzolás (lábtorna)
- váll: emelések, körzések (domborítás, homorítás)
- a fent említett fejlesztő feladatok végzését a nap minden időpontjában beépítjük

23.7 A környező világ tevékeny megismerése

A külső világon, környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok), másrészt a külső ember alkotta, épített környezetet (épületek, tárgykultúra, műemlékvédelem, a téralkotás, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, vásárlás, árucikkek, emberi kapcsolatok, városi környezet)

A környezet minél átfogóbb megismertetése lehetőséget ad számunkra az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeinek, hagyományainak átörökítésére gyermekeink számára.

A teremtett világban mindig jelen van az ember, az emberi munka, az ember óvó-védő lelkesége. Minden lehetőséget kihasználunk a környezetvédelem hangsúlyozására, tevékeny gyakorlására. Miközben rácsodálkozunk a természet szépségére, soha nem feledkezünk meg Isten hatalmas ajándékáról, amit nekünk adott a Földről. Ezt védünk, óvnunk kell.

23.7.1 Céljaink

- a teremtett világ tapasztalat útján történő élményszerű megismertetése
- a teremtett világ és benne maga az ember Isten ajándékának megértetése
- a teremtett világot megillető megbecsülésnek, védelemnek és annak használatának megtanítása
- a teremtett világért való felelősségteljes gondolkodás kialakítása

- a teremtett világ egységének, harmóniájának, szépségének tisztelete
- kialakítjuk azt a szemléletet, hogy a környezet megismerése során mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseket ismerjenek meg, valamint a mennyiségi, nagyságbeli, tér- és síkbeli kiterjedéseket meg tudják különböztetni

23.7.2 Feladataink

- biztosítjuk gyermekeink számára a közvetlen tapasztalás és felfedezés örömét
- a környezet megszerettetésére és védelmére neveljük gyermekeinket
- kialakítjuk a környezetünkért, világunkért a környezettudatos és az egészségvédelmet szolgáló magatartásformát
- *megismertetjük a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.*
- megértetjük, hogy a teremtett világ az a hely, ahol minden ember, minden szempontból egészséges életet élhet
- megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket a természetben
- megismertetjük a környezetvédelem alapjaival gyermekeinket: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét
- megalapozzuk a környezetbarát szokásokat: takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve a hulladékkezelés, szelektálás fontosságát
- biztosítjuk az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását, valamint elmélyítjük és rendszerezük azokat
- változatos tevékenységeket biztosítunk a felfedezésre, a rácsodálkozásra a megismerésre
- a témaválasztáskor figyelembe vesszük városunk, közvetlen környezetünk sajátosságait
- módszereinket eszközválasztásunkat a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk
- az ünnepélyek és a hagyományörzés formájában közvetítjük az egyetemes nemzeti és nemzetiségi kultúra értékeit, hagyományait
- a német nemzetiségi hagyományok megismertetése segítségével a svábság szokásait, hagyományait, használati tárgyait, a még fellelhető játékeszközöket, tevékenységeit megismertetjük gyermekeinkkel
- a csoportszobákban kialakítjuk a természetsarkokat – akvárium, hajtások, csíráztatások

- a növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, védelméről, a szülőföld és a haza szeretetéről az életkornak megfelelő ismereteket, tapasztaltatásokat tervezünk és szervezünk
 - évi két alkalommal kirándulásokat szervezünk – ősz, tavasz – melyekre a szülőket is bevonjuk, amennyiben költségekkel jár az utazás, a költségekhez a szülői hozzájárulást is igénybe vesszük
 - sétákat tervezünk az óvodánk környékére, amelyek során megismertetjük gyermekeinkkel az óvoda környékét, a várost ahol élnek
 - elemi közlekedési szabályokat gyakoroltatunk, megismertetjük gyermekeinket a különböző közlekedési eszközökkel
 - kiállításokra, színházba, moziba, könyvtárba, a város múzeumaiba viszik gyermekeinket, az intézményes látogatások belépőinek finanszírozás a szülőkre háruló feladat
 - a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, fenntartása a folyamatos matematikai tapasztalatszerzés biztosítása folyamatos feladatunk
 - sokféle változatos élményt szervezünk, melyek a környezet és természet megismerését segítik elő

Német nyelven, - ami komplex módon jelenik meg napjainkban és tevékenységeinkben – egységben és tapasztalattal, közvetlen megfigyelésekkel érzékeltetjük a teremtett világ és környezet szépségeit gyermekeinkkel. Mivel 3-4-5-6 éves gyerekek a szemléletes, cselekvő gondolkodástól fokozatosan jutnak el a képi elvont gondolkodásig, ezért a fogalmi gondolkodás nagyon fontos.

23.7.3 A környező világ tevékeny megismerésének témakörei, tartalmi (mindkét nyelven)

- **A természeti környezet megismerésének tartalmi**
 - időjárás, természeti változások, jellemzők az évszakok megfigyelése és összefüggései
 - a víz, a levegő, napfény életszükségleteink
 - óvoda mikro és makró környezete
 - közlekedés megismerése
 - testünk
 - növények, gyümölcsök világa

- állatok világa
- állat és növényvédelem, környezetvédelem
- szelektív hulladékgyűjtés
- emberek munkája és foglalkozása
- jeles napok, hagyományok

23.8 A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Minden óvodai tevékenységben jelen vannak a matematikai fogalmak, mennyiségek, műveletek, így szinte természetes módon ismerkednek meg velük gyermekeink.

Játékos feladatokon keresztül saját megtapasztalásuk útján, összehasonlítanak, mérnek, (magas-alacsony, keskeny-széles, hosszú-rövid, könnyű-nehéz, kicsi-nagy) ugyanolyan tárgyakat gyűjtenek. A semmi megismeréséig folyamatosan juttatjuk el a gyerekeket.

23.8.1 Céljaink

- felfedeztetjük a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit és azokat megtapasztaltatjuk
- felkeltjük matematikai érdeklődésüket
- megalapozzuk logikus gondolkodásukat

23.8.2 Feladataink

- kihasználjuk a játék során adódó matematikai helyzeteket
- megismertetjük a gyermekeinkkel a matematika szabályait
- megismertetjük gyermekeinket kifejezésekkel, fogalmakkal, összefüggésekkel
- érdekes, a gyerekek kíváncsiságára építő problémahelyzeteket teremtünk
- egyértelműen közvetítjük gyermekeink számára a gondolatokat, a problémákat és azok megfogalmazását
- kezdeményezünk matematikai tartalmú játékokat, a gyermekek egyéni képességeinek figyelembevételével
- segítjük őket szükség esetén rávezető kérdésekkel
- biztosítjuk a gyermeki tevékenységekben a változatosságot: egyéni, páros, mikro-csoportos szervezés

- törekszünk a matematikai osztályozások változatosságára – halmazok létrehozása, ítéletek alkotása
- pontosan megnevezzük a térbeli viszonyokat, irányokat, helyzeteket

23.8.3 Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

- **A számfogalom előkészítése, megalapozása**

- mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, úrtartalom szerint
- halmazok összemérése, elemek párosítása – több, kevesebb, ugyanannyi
- rész-egész viszonya, válogatások, mennyiségek bontása során
- játékos szituációkban, 6-10-es számkörben mozognak, mennyiségi fogalmak ismernek
- sorszámok és tőszámok megismerése
- mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg

- **Tapasztalatszerzés geometriai körben**

- tapasztalatokat szereztetünk gömbölyű és szögletes tárgyaktól, formákról
- buzdítjuk őket, hogy építsenek szabadon és másokkal együtt különféle elemekből
- szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, alkossanak síkban is szabadon, fedezzék fel a rész-egész viszonyát
- használják a logikai játékot, építsenek vele szabadon

- **Tájékozódás térben és síkban**

- irányok azonosítása, megkülönböztetése
- megfigyeljük a játékok során ezeket tükörben is, fedezhetik a tükörképet, a szimmetria érdekességét, bátran játszanak sokat tükörrel.
- buzdítjuk, segítjük őket tájékozódni a labirintusokban.
- megismertetjük őket a sorozatok rendszerével.
- bátorítjuk őket arra, önmaguk is hozzanak létre sorozatokat színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

24 Munka jellegű tevékenység

A nevelés folyamatában a gyermekek munkája olyan tevékenység, amely hozzájárul személyiségük alakításához. Így a gyermekmunka a gyerekek fejlesztésének eszköze. A játékkal és a cselekvő tapasztaltatással egybeeső munka jellegű tevékenysége a szociális, kognitív készségek és képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik színtere.

24.1.1 Céljaink

- megszerettetjük a gyermeki munkát, és azon keresztül olyan készségek, képességek, kompetenciák és tulajdonságok kialakítására törekszünk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.
- meg szeretnénk értetni velük, hogy pontosan mit várunk el tőlük (önállóság, önértékelés, önbizalom, kitartás)
- fejlesztjük feladattudatuk és felelősségérzetük

24.1.2 Feladataink

- olyan nyugodt, bizalmon alapuló légkört teremtsünk, ahol megfelelő helyet, eszközöket, lehetőségeket biztosítjuk a munkavégzéshez
- bevezetjük őket fokozatosan a különböző munkafajtákba
- a feladatok meghatározásakor a differenciálás szempontjait minden esetben figyelembe vesszük
- lehetőséget biztosítunk a növények gondozására (öntözés, átültetés, szaporítás, csíráztatás)
- megismertetjük velük kirándulások alkalmával az állatok etetését, gondozását, melyben aktívan bekapcsolódhatnak
- folyamatosan értékeljük, dicsérrjük, buzdítjuk őket
- a munkajellegű tevékenységet sose szánjuk büntetésnek, inkább jutalomból kapják a gyerekek
- biztosítjuk azt is, hogy minden olyan munkajellegű tevékenységben részt tudjanak venni, melyet el tudnak végezni és testi épségüket nem veszélyezteti
- fejlesztjük finom - mozgásukat, ami a mozgáskoordinációjukra pozitív hatású
- szem előtt tartjuk, a fokozatosság elvét, figyelmébe vesszük gyermekeink egyéni képességeiket, személyiségüket, a környezet adottságait
- megismerteti a gyerekekkel az egyes munkafajtákat:
 - a saját személyükkel kapcsolatos teendőket: testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, a környezet rendjének megőrzése (ez már a közösségért végzett munka)
 - az alkalmoszerű munkát, egyéni megbízatásokat (pl.: teremrendezés, üzenet átadás, eszköz előkészítés)
 - a közösségi munkákat: a naposi munkát, az esetleges felelősi feladatokat (pl.: kisebbek segítése, növény és állatgondozás)

25 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

25.1 Az óvodai tanulás

A tanulás egy nyitott, komplex folyamat. A gyermeki tanuláson elsősorban a tudás megszerzésére irányuló tevékenységrendszert, tapasztalatszerzést értelmezzük, amely a gyermeki személyiség fejlődését a maga sajátos eszközeivel szolgálja. Ez a fajta tanulás, a pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható.

25.1.1 Céljaink

- fejlesztjük a játék során az érzelmi motiváltságukat és ennek hatására saját képességeikhez mérten fejlődnek gyermekeink
- fejlesztjük a szükséges készségeket és képességeiket
- felkészítjük őket ismeretek adokvát alkalmazása, felhasználása
- alakítjuk a gyermekeink kompetenciáját
- fejlesztjük a gyermekeink cselekvő aktivitását, kognitív képességeiket

25.1.2 Feladataink

- olyan alkalmakat biztosítunk, ahol lehetőségük van arra, hogy önállóan tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek
- fejlesztjük őket önmagukhoz, lehetőségeihez képest, differenciált feladatadással
- figyelünk a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítására
- kialakítjuk az iskolai tanuláshoz szükséges készségeket és képességeket, ez kiemelt feladatunk
- fejlesztjük a nyelvi nevelést, fontos, hogy egész nap folyamán történje, változatos, érdekes módon a gyermekek fejlettségi szintüknek megfelelő tevékenységet szervezünk
- a nyelvi nevelésünk, fejlesztésünk során arra törekszünk, hogy az egész napunkat áthassa a nyelvi nevelést, változatos, érdekes módon a gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelő tevékenységek szervezésével
- biztosítjuk a változatos, a gyermekeink cselekvő aktivitására készítő, sok érzékszervre ható tevékenységeket
- felkészülünk tervezett játékokkal és tevékenységekkel a gyermeki fejlesztésekre

- olyan helyzeteket teremtünk, ahol gyermekeink problémamegoldó képessége fejlődik
- felkínálunk, olyan tevékenységeket, melyek a gyermekeink életkori sajátosságainak megfelelőek
- megtervezzük, a kiemelkedő képességű gyermekeink tehetséggondozását és azok jellemzői:
 - intellektuális képességek – szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás fejlettsége
 - viselkedésjegyekben megnyilvánuló (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)
 - az utánzásos minta- és modellkövetés elsődleges a nyelvi nevelésben is

Gyermekeink ugyan nem szándékosan tanulnak, ennek ellenére feltétlenül számítunk a gyerekek tanulni akarására, amelynek alapja a belső motívum, az eredendő kíváncsiság. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermekek értelmi képessége, érzékelése, emlékezet, figyelme, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik. A tanulás folyamatában összekapcsolódnak mindazok az ismeretek, amelyeket a gyerekek a legkülönbözőbb forrásból szereznek.

A játékban szerzett ismeretek a bevésést szolgálják. A spontán adódó játékos tapasztalatszerzés, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, az óvodapedagógusaink által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás, a párhuzamos tevékenységeken, foglalkozásokon megvalósuló tanulás. Az óvodánk komplex nyelvi és kommunikációs programja kiemelten szolgálja az iskolai tanuláshoz szükséges készségek, képességek alakításait, fejlesztését.

26 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekeink többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Olyan állapotba kerülnek, hogy óvodásból iskolássá érnek. Mindenképpen fontos és figyelembe kell vennünk a gyermekek beiskolázásakor a fejlettségi szintjüket függetlenül az életkoruktól.

26.1 Az iskolakezdésnek testi, lelki és szociális kritériumai

- milyen a testi fejlettségének szintje – alakváltozás, teherbírás, összerendezett – harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítése

- milyen a szociális érzelmi szintje – szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat.
- a gyermekeknek öt éves koruktól (2015. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező az óvodába járás, amelynek betartása törvényi kötelezettség, célja és feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink iskolaérettségi kritériumai tükrözik azokat az elvárásokat, melyeket a befogadó intézmény állít az iskolába kerülő gyermekeinkkel szemben
- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet
- az eredményes iskolai munkához az alábbi feltételek megléte szükséges:
 - testi
 - lelki
 - szociális érettség

26.1.1 A pedagógiai programunkban megfogalmazott általános jellemzők

- a testileg egészségesen fejlődős gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás
- mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes, életkorának megfelelő testsúly és magasság jellemzi, érzékszerve és mozgásrendszere ép, mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan képes irányítani
- óvodáskor végére a gyermekek természetes, belső igényévé válik a mozgás és annak szeretete, mozgásuk összerendezett, ügyes, megfelelő ritmusú
- biztosan mozog környezetében
- cselekvőképessége gyors, mozgásában kitartók, képes a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos megértetésére, megnevezésére
- megfelelő a tér- és időtájékozódó képessége
- a megtanult mozgásokat változatos kombinációkban és helyzetekben is tudja alkalmazni
- szívesen vesz részt szervezett mozgásokban, játékokban és maga is kezdeményezi ezeket
- közvetlen környezetben biztonsággal tud tájékozódni

- képes a térben a biztonsággal tájékozódni, ismeri a jobbra-balra irányokat, érti és tudja követni azokat, illetve a helyeket kifejező névutókat
 - a munkavégzéshez használt eszközöket önállóan, rendeltetésszerűen használja munkavégzés után azokat a helyükre elrakja
 - emberábrázolásában megjelennek a részformák és a legegyszerűbb mozgások jelzései
 - önállóan is tud különböző technikákat alkalmazni a pl.: hajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás, képesek önállóan anyagot, témát választani
 - szívesen kezdeményez mozgásos játékokat
 - forma ábrázolása változatos, képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemzi formákat
 - képes a szem-kéz, szem-láb koordinációt és az egyensúlyérzéklet igénylő feladatok, gyakorlatok végrehajtására különböző kézi szerek, torna eszközök használatával
 - ismer néhány tánclépést, mozdulatot, és ezeket szívesen végzi a csoportban
 - az elsajátított testápolási szokásokat teljesen önállóan, igény szerint végzi: önállóan használja a vécét-t, önállóan és helyesen mos kezét, fogat, szükség szerint használja a zsebkendőt
 - ismeri a testrészeit, és biztonságosan tájékozódik a testén
 - képes uralkodni mozgásvágyán
 - a térbeli irányok ismerete automatizálódott, kellő jártasságot szerzett és alkalmazza mind térben, mind síkban egyaránt
 - kialakult dominanciával, főleg kézdominanciával rendelkezik
 - képes mozdulatot utánozni, térben vagy síkban reprodukálni a látott mintát
 - egyre tökéletesebbé válik a szem-kéz koordináció, tudja követni a keze mozgását
 - mozgásformák (járás, kúszás, mászás, egyensúlyozás stb.) automatizálódnak
- **A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére**

Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. A szűkebb és tágabb környezet iránt egyre nagyobb érdeklődést mutat. A különböző tevékenységek felkeltik érdeklődését. Az érzékelés észlelés tovább differenciálódik, különös jelentőségű a téri észlelés fejlettsége mellett, a vizuális és az akusztikus differenciáció.

A képszerű gondolkodását felváltja az elvont gondolkodás, az elvont fogalmakon át eljut a műveletek elvégzésének szintjéig. Felismeri az analízis-szintézis műveleteit – a rész-egész viszonyait -, amely az olvasás, írás, számolás tanulásánál fontos. 10-es számkörben

biztosan számol. Ismeri a több-kevesebb, kisebb-nagyobb fogalmát. Érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki.

- az értelmi fejlettség mutatói a megfogalmazott sikerkritériumaink alapján
 - vannak elemi ismereti az őt körülvevő világról, felismeri összefüggéseket
 - problémahelyzetekben törekszik a megoldást keresésére, szívesen kísérletezik
 - rendelkezi azokkal az alapvető ismeretekkel, mely környezet védelmének fontosságáról, jelentőségéről szólnak
- ismeretekkel rendelkeznek a természeti környezet területén:
 - a közlekedési eszközökről, szabályokról
 - az évszakokról és azok jellemzőiről
 - a napszakokról
 - a növényekről
 - az állatokról
 - a színekről
 - az emberi testről
- ismeri saját személyes adatait, családja adatait, szülei és más emberek foglalkozását, lakóhelye nevezetességeit, környezete néhány intézményét
- ismeri szülőföldjüket, hazájukat, ismernek helyi és néphagyományokat
- tiszteli és védelmezi az emberi és tárgyi kultúra értékeit
- a gyermek az óvodáskor végére képes a világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek a felismerésére, elemi ok-okozati összefüggések felismerésére
- az egyszerű matematikai kifejezéseket alkalmazza
- 10-es számkörben biztonsággal tud számolni
- vannak ismeretei a halmazok, geometria, relációk témakörében
- képes összehasonlítani, csoportosítani, összemérni, azonosítani
- aktívan, tevékenyen részt tud venni egy-egy matematikai probléma megoldásában
- képes az egyszerű feladatokat megérteni
- a gyermeknek vannak tapasztalataik és ismereteik az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről
- képes a tárgyak kiterjedésének tapasztalati felismerése, a főbb formai jellemzők megnevezésére

- **Pszichikus működés feltételei (figyelem képzelet emlékezet érdeklődés)**
 - érdeklődik környezet tárgyai, jelenségei, összefüggései iránt
 - szándékosan figyelme életkoruknak megfelelő, képes a figyelemösszpontosításra
 - képes az elsajátított ismeretek szándékos felidézésére
 - tanulási képességeinek fejlettsége (megfigyelőképesség, figyelem, gondolkodás, emlékezet, stb.) lehetővé teszi számára az iskolai tanuláshoz való viszonyt
 - óvodáskor végére kialakul belső érdeklődése, szeretete az irodalmi alkotások iránt, igényli a mesehallgatást
 - képességei önmagához viszonyítva fejlődést mutatnak
 - tud egyszerű formákat mintázni elképzelés és megfigyelés felhasználásával
 - a zenehallgatásnál figyelmesen végig hallgatja az élő zenét, az óvónő énekét, a hangszeres előadás, más népek dalait
 - eszközöket a játéktémákhoz önállóan választ és készít
 - színhasználatukban érvényesítik a változatosságot
 - alkotásokban képes kifejezni gondolataikat, élményeiket
 - az ábrázoló tevékenység önkifejezésük egyik eszközévé vált, azt az alkotás öröme, az örömteli cselekvés jellemzi
 - igénye alakul ki az alkotásra, önkifejezésre, környezetalakításra és befogadására
 - alkalmazzák a képi kifejezés változatos eszközeit
- **Érzékszervi terület**
 - képes időrendiséget felállítani
 - felismeri a dallamot, ritmusmotívumot tudnak létrehozni, visszatapsolni, tudnak dallamot bújtatni, visszaénekelni
 - érzékeli a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú közötti különbséget
 - a tárgyak és a környezet zörejangját meg tudja különböztetni
 - megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától
 - hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében érzi és érti a hallott versek költői képeit
 - mesehallgatás közben képesek belső képalkotásra, azok kifejezésére (pl.: rajzolás, festés, kézimunka, mozgásformák, ritmus, stb...)
 - tisztán, helyes tempóban énekelnek a csoportba
- **Beszéd**
 - olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését

- minden magán és mássalhangzót tisztán ejt
- óvodáskor végére kialakul belső érdeklődése, szeretete az irodalmi alkotások iránt, igényli a mesehallgatást
- hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében érzi és érti a hallott versek költői képeit
- szereti, becsüli, óvja a könyveket, örömmel lapozgatja, nézegeti azokat
- az udvariassági formák betartásával kommunikál
- beszédében tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeink
- képről mondatokban beszél
- folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát
- önálló véleményalkotásra is vállalkozik
- szívesen mond általa kitalált történeteket, örömmel mesél
- szívesen bábozik, dramatizál önmaga és társai öröme
- élvezettel ismételve a verseket, mondókákat, rigmusokat, népi csúfolókat, kiolvasókat az óvodai tevékenységek valamennyi területén, a nap bármely szakában
- tud rövid történeteket, szöveget visszamondani
- néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni
- érthetően, tisztán, folyamatosan, életkorához mértén árnyaltan fejezi ki érzelmeit, gondolatait, szükségleteit
- használja a különböző mondat- és szószerkezeteket, szófajokat
- szókincse életkorához mértén bő
- beszédfigyelme kialakult végighallgatja, megérti mások beszédét

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival

- **Érzelmi életet**

- érzelmi élete gazdag, érzelmeit kifejezi
- bízik önmagában
- környezet megismerése során ismeri és alkalmazza a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat
- kialakult benne a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének tisztelete

- **Közösségi tulajdonságai**

- a gyermek a csoportjában otthonosan mozog, tevékenykedik, ragaszkodik óvodájához, biztonságban érzi magát
- érdeklődik társai, barátai iránt
- képesség válik egyaránt játék témát több napon keresztül folytatni társaival
- képes szerepvállalásra, szerepek elosztására, alkalmazkodik az alá- és fölérendeltségi viszonyokhoz egyaránt
- jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezik

- **Akarati tulajdonságai**

- konfliktus helyzetben keresi a megoldás, kompromisszumra képes
- képes önfelelt játéokra, játékában önálló, kitartó
- képes alkalmazkodni társaihoz, mások igényeit tiszteletben tartani
- képes tapasztalatait újra átélni, eljátszani
- meg tanul konfliktusokat intelligensen kezelni, társas kapcsolataiban megjelennek az óvoda által preferált viselkedési normák
- a szabályjátékok során képes az egészséges versenyszellem szülte siker és kudarc elviselésére egyaránt, kreatív együttműködésre
- képes egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyek játszására a szabályok pontos betartásával
- elfogadja a csoport szabályait
- képes egyazon játék témát több napon keresztül folytatni társaival

- **Erkölcsei tulajdonságai**

- feladat és szabálytudata kialakult
- a munkájában önálló, kitartó, átérzi annak felelősségét
- szívesen vállal munkajellegű feladatokat, megbízásokat
- szívesen vállal feladatokat a közösség érdekében is
- feladatvégzésére a kitartás a jellemző
- környezete megismerése során ismeri és alkalmazza a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat
- ügyel saját személyük és környezetük rendjére
- kulturáltan érkezik
- a környezet rendjének, értékeinek megóvása belső igényévé vált, megalapozódik benne egy tudatos környezetbarát szemlélet
- a gyermek ügyel saját személyére, személyes dolgaira és környezet rendjére

- őszinteség, igazmondás jellemzi
- elfogadja a másságot
- önállóan, kitartóan végzi a naposi munkát
- együtt érez másokkal, érzelmeit felismeri, sőt lehetőség szerint képes a megoldás megkeresésére
- képes kapcsolatot teremteni és fenntartani kortársaival és az őt körülvevő felnőttekkel
- képes együttműködni társaival, és az őt körülvevő felnőttekkel a különböző tevékenységekben
- kellő önbizalommal rendelkezik, formálódik reális önértékelése
- a társas együttléthez nélkülözhetetlen szabályokat, szokásokat ismeri, betartja, sőt másokat is figyelmeztet annak betartására

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatosan speciálisan képzett szakemberek segítségével folytatott pedagógiai munka mellett érhetjük el a kívánt fejlettségi szintet. Az iskolai életre való alkalmasság megállapításához szakértői vélemény és javaslat, valamint a befogadó intézmény elvárásai az irány

26.2 Dokumentáció

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják.

Ezen dokumentumok sora a 20/2012. (XII. 31.) EMMI rendeletben kerültek rögzítésre.

• Kötelezően használt dokumentumok

- felvételi és mulasztási napló – az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásának vezetésére szolgál
- óvodai csoportnapló – óvodánk pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál, mely lehetőséget ad a témahetekben, egy vagy két hétre történő tervezésre
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció – a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció tartalmi és formai előírásai a fent említett EMMI rendeletben szintén rögzítésre kerültek és a továbbiakban ez jelenti számunkra a törvényességi megfelelést

26.2.1 Céljaink

- a hatékony óvodai nevelés, melynek alapfeltétele a gyermek személyiségének, adott állapotának alapos ismerete, hogy fejlődésében saját képességei szerint a saját tempójában haladva, minél magasabb szintre jusson el
- intézményi szinten olyan dokumentációs anyag összeállítása, melynek használatával a gyermek fejlődésének folyamata nyomon követhető és az óvodai évek alatt folyamatosan dokumentálható.
- az óvodás gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése és írásban történő rögzítése.
- az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk
- a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzítjük
- feljegyezzük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza:
 - a gyermek anamnézisének
 - a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket
 - a gyermeki mérések eredményeit (PREFER, DPT, Vizuális percepció, Okos ovisok mérései)
 - családrajzokat
 - gyermeki feladatlapokat
 - a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt
 - amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapítása, a fejlesztést végző pedagógusnak a fejlődést szolgáló intézkedéseire tett javaslatait
 - a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
 - a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket
- a fejlődés nyomon követésében a hangsúly a gyermek önmagában való viszonyításában van.
- a megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzít

- a gyermek fejlődik, személyisége változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.
- a gyermek megismerése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és az óvodai évek alatt folyamatos.
- egyénileg követjük nyomon óvodásaink fejlődését, hogy a számukra szükséges fejlesztési körülményeket biztosítani tudjuk.

27 A Szent Ferenc Katolikus Óvoda bemutatása

A város öt óvodájának egyike a Szent Ferenc Katolikus Óvoda, mely a város északi részén, egy az 1700-as évek közepén épült ferences kolostorépületben található. 2012-ig a Magyarok Nagyasszonya a Ferences Rendtartomány tulajdonában lévő kolostorépületben 1976-ban alapítottak óvodát az akkori Kórház és MOFA igazgatók. Néhány év elteltével, 1979-től már német nemzetiségi óvodaként működik intézményünk. Szülői és nevelőtestületi kérésre, kezdeményezésére 1999. szeptember 1-jétől katolikus és német nemzetiségi óvodaként üzemel, mint a Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda tagintézménye.

Mára már öt homogén csoportot működtetünk, melyek kihasználtsága 114 %. A napjainkban jelentkező gyermeklétszám csökkenés nálunk nem tapasztalható. Csoportszobáink tágasak, világosak, biztosítják az elmélyült, nyugodt játék- és egyéb tevékenységek lehetőségét a gyermekek számára.

A csoportokban folyó nevelőmunkánk alapja a bizalom, a szeretet, a barátságos-
tevékeny légkör, melyben a gyermekeink cselekvő, érző, gondolkodó képességei összehangolva működnek és fejlődnek.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de minden esetben a szakmaiságot, a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontokat vesszük figyelembe.

27.1 Az óvodai élet megszervezésének elvei

27.1.1 A Szent Ferenc Katolikus Óvoda személyi feltételei

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, e munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, kinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeknek.

Pedagógus közösségünket az jellemzi, hogy a mindennapok örömét biztosítani tudó, aktív, távlatokban is gondolkozó emberekből áll, ami biztosítéka a folyamatos alkotó légkörnek. Minden óvodapedagógus gyermek-centrikus, a gyermekek fejlődéséért tenni tudó és akaró ember, aki felelősségteljes munkájának köszönhetően nyugodt, szeretetteljes légkört biztosított óvodánkban.

Mindannyian nyitottak vagyunk az innovációk felé, minden évben részt veszünk a KPSZTI és egyéb Szakmai szolgáltató intézetek által szervezett továbbképzéseken. A továbbképzéseken tanultakat, hallottakat minden alkalommal átadjuk munkatársainknak, beépítjük a mindennapi munkánkba, ezzel is a gyermekek sokoldalúbb, tartalmasabb, harmonikusabb fejlesztését biztosítjuk.

Komplex óvodai nevelésünket a dajkák, a gyógypedagógus munkatársunk, valamint a technikai dolgozóink segítik. Eredményes nevelésünk szempontjából kiemelten fontos a dajkákkal való szoros és harmonikus együttműködés. Ők azok, akik közvetlenül partnerei az óvodapedagógusoknak és nap, mint nap pedagógiai szituációba kerülnek a gyermekekkel.

Célunk és feladatunk óvodai nevelésünk eredményessége érdekében, hogy naprakész információnyújtással, segítségadással, tanácsainkkal, pedagógiai ismereteik bővítésével elérjük az óvodapedagógus – dajka egymásra épülő, összehangolt munkáját. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésére speciálisan képzett gyógypedagógus, logopédus és fejlesztőpedagógus közreműködését vesszük igénybe.

- **Óvodai nevelésünk kulcsszereplői**

Az óvoda főállású alkalmazottainak száma	18 fő
Főiskolai végzettségű óvodapedagógus	11 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	5 fő
Óvodatitkár	1 fő
Óvodai konyhás	1 fő
Részmunkaidős takarítónő	1 fő

A dajka munkatársak valamennyien szakirányú képzettséggel rendelkeznek. Pedagógiai programunk megvalósításában fontos szerep hárul rájuk is.

A köznevelési törvénynek megfelelő végzettséggel rendelkezik valamennyi alkalmazott. Nevelőmunkánk kulcsszereplői az óvodapedagógusok, ezért jelenlétük az egész nap folyamán (nyitástól-zárásig) állandó és folyamatos.

- **Elvárásaink az óvodapedagógusainktól**

- segítő, támogató, elfogadó attitűd
- tudatos, tervszerű felkészültség
- átgondoltság, hitelesség
- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- jó empátiás készség
- gyermek- és családcentríkusság
- legyen jó csapatjátékos

• **Végzettségeink**

Szakvizsgázott óvodavezető, közoktatási szakértő	1 fő
Fejlesztőpedagógus végzettség	1 fő
Német nemzetiségi óvodapedagógus végzettség	9 fő
Hittanár	1 fő
Gyógy-testnevelő	1 fő
Kisgyermekkor pedagógiája	1 fő

Logopédiai ellátást szakemberrel oldjuk meg, aki heti egy alkalommal 4 órában foglalkozik gyermekeinkkel.

• **Az óvoda tárgyi feltétele**

Az épület, amelyben az óvodánk található az 1730-as években épül ferences kolostor, amelyben szerzetesek éltek 1950. május 7-ig.

Az óvodánk alapterülete:

Beépített: 862.26 m²

Udvar: 2234.52 m²

• **Helyiségeink**

Helyiségeink megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba	5	5
Tornaszoba	1	1
Logopédiai foglalkoztató	1	1
Játszóudvar	1	2
Óvodavezetői iroda	1	1
Nevelőtestületi szoba	1	1

Szülői tárgyaló	1	1
Orvosi szoba	1	0
Gyermeköltöző	5	A folyosótérben található
Gyermekelkülönítő	1	1
Gyermekmosdó, WC	2	2
Felnőtt öltöző	1	2
Melegítő konyha	1	1
Felnőtt étkező	1	0
Felnőtt mosdó, WC	1	3
Felnőtt zuhanyzó	1	2
Mozgássérült mosdó, WC	1	1
Ételhulladék tároló	1	A konyhában elkülönítetten.
Raktár	1	1
Szertár	1	1
Mosó, vasaló és szárító helyiség	1	0

- az óvodánk alapterülete megnövekedett – az épület nyugati szárnya, valamint az emeleti rész bővítésével az óvodánk a mai kor elvárásának megfelelő intézménnyé vált
- komfortfokozata kiváló
- a helyiségeket egyedi központi fűtéssel fűtjük.
- a helyiségek mesterséges megvilágítása a szabványoknak megfelelő.
- a csoportszobák nagysága a gyermeklétszámnak megfelelő (48.04 m², 80.28 m², 70 m², 60.38 m², 46.66 m²)
- a falak színei fehérek, fő feladatunk a világos helyiség biztosítása gyermekeink részére.
- esztétikus, a gyermekek világához, az évszakokhoz, az ünnepekhez közel álló dekorációval, színes bútorokkal, sok növényvel, barátságos, családias légkört alakítunk ki
- a csoportokban a vallásos jelleget mértéktartóan tükrözi az ima sarkok kialakítása (szent képek, feszület, rózsafüzér, gyertyák, szenteltvíz tartó, házi áldás)
- a folyosón állandó német nemzetiségi „kiállítás” rendeztünk el, ahol a svábság tárgyait, textíliáit, ruháit be tudjuk mutatni gyermekeinknek és a szülőknek. Fontosnak tartjuk,

hogy gyermekeink ennek a kultúrának eszközeivel, ruháival, életével valóságként megismerkedjenek

- az óvodai munkatársaknak teljes mértékben biztosított a megfelelő munkakörnyezet

- **Óvodánk bútorzata**

Az óvoda bútorzatának cseréje mind az öt csoportban megtörtént. Korszerű, a gyermekek igényeinek megfelelő színes Karnevál bútorokkal rendeztük be a szobákat. Az öltözők bútorait is átcseréltük. A 2012-ben nyert DDOP.1.2.3-2012 pályázatnak köszönhetően.

- az óvoda háztartási gépekkel való ellátottsága megfelelő, sok eszközzel bővült
- az audiovizuális felszereltségünk fejlődött (diavetítő, magnó, számítógép, nyomtató, fénymásoló, TV, DVD lejátszó, videokamera, digitális fényképezőgép, hordozható CD lejátszó, projektor)
- a játékeszköz-állományunk bővítését, szintén a nyertes DDOP-s pályázatból, adományokból, és az intézmény alapítványi bevételeiből tudott realizálódni.
- a gyermekek által használt tárgyakat, felszereléseket számukra hozzáférhető helyen helyeztük el
- a csoportszobáink felszereltsége megfelel a gyermek, változó testméretének, egészségük megőrzését, valamint a balesetmegőrzést szolgálják

- **Óvodánk udvarai**

A kolostor épület zárt kertje

- kettő csoport szabadidős tevékenységére alkalmas
- kialakítása, felszereltsége szülői, fenntartói és szponzori támogatásokból jött létre
- korszerű, minőségbiztosítási tanúsítvánnyal rendelkező modern természetes anyagból készült játszótér, homokozó található
- a mászóka rendszer alatt gumitéglás alapzat biztosítja a gyermekek számára a balesetmentes leérkezést
- a zárt udvarunkban megfelelő mennyiségű fát ültettünk, amik ideális árnyékot biztosítanak a gyermekeink számára
- az ablakokban elhelyezett virágládákba ültetett virágok is díszítik az udvart
- a zárt udvarban kültéri járólapokból kirakott és kialakított nyitott terasz helyezkedik el, ami az esős időben biztosítja a gyermekeink számára a levegőzést
- tavaszi, nyári, kora őszi időben ide asztalokat helyezünk ki, így különböző játékokkal tudnak szabadon játszani, rajzolni, barkácsolni a gyerekek

- **Az óvoda déli oldalán található zöld övezet**

- kerítéssel körbehatárolt, 4 csoport szabadidős tevékenységeihez alkalmas terület található, melynek játszótéri eszközökkel való felszereltsége jó, további fejlesztése programozott
- az udvarok rendelkeznek az ügyességet és mozgást fejlesztő játékszerekkel

28 Az óvodai élet megszervezése

28.1 Az óvodai élet időbeni keretei

Óvodánk a nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet, és a gyermekeink neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt a gyermekeinkkel való foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus kell, hogy irányítsa.

Az óvodánkba felvett gyerekek csoportokba való beosztásáról az óvodavezető dönt, az óvodapedagógusok véleményének kikérése után.

Tekintettel arra, hogy óvodánkban 5 homogén csoport működik. Figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá a szülők szakmailag is indokolt igényének kielégítésére.

Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve az óvodapedagógus döntésétől függ (a szabad játékot kivéve) a felajánlott tevékenységek szervezése. A gyermekek a tevékenységbe változatos szervezeti formai keretek között kapcsolódhatnak be.

Óvodapedagógusaink az egyes tevékenységek szervezésénél előnybe részesítik az egyéni és mikro csoportos foglalkoztatási formát. Ezen keretekben látjuk biztosítottnak az életkori és egyéni sajátosságoknak figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást.

A mindennapi munkában az óvodapedagógus a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú – 5' - 35 perces – mikro csoportos foglalkozásokat tervez és szervez.

Ezen tevékenységek tervezésénél és szervezésénél elvárás, hogy az iskolakészült, nagycsoportos gyerekek képesek legyenek a tevékenységek teljes időtartama alatt is részt venni.

Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, hiszen ennek folyamatában az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.

Gyermekeink három, illetve négy nevelési évet töltenek az óvodánkban. A tankötelezettség korhatára a Köznevelési Törvény 45. § (2) értelmében változott.

Óvodánk az egyik kezdeményezője annak, hogy a néphagyományőrző, értékteremtő munkát újraéleszti és megteremti a megfelelő egyensúlyt a család és az intézményes nevelés között.

- **Hogyan nevelhet az óvodánk jóra való gyermeket?**

„Csak a gyökértelen fát dönti ki a szél”

(Kodály Zoltán)

- az óvodapedagógusaink nem világmegváltók, mégis sokat tehetnek a tisztességes, kiegyensúlyozott, értékeket becsülő emberek neveléséért
- az ünnepek, szokások keretet adnak munkánknak, meghatározzák mindennapjaink tartalmát, tevékenységeit. Mindenki életében fontosak az ünnepek, a gyermekkorra pedig ez fokozottan érvényes
- a katolikus óvodánknak feladata, hogy megtanítsuk a gyermekeket (és rajtuk keresztül a szülőket) a lélekből fakadó ünnepekre, megemlékezésekre, a hagyományok megteremtésére
- törekszünk arra, hogy a gyermekeinket életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmára (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete) és minél emlékezetesebbé tegyük ezeket
- a jeles napok, ünnepek kiemelkedő szerepet kapnak óvodai életünkben: örömet, boldogságot, vidámságot hoznak a mindennapokba
- minden eseményt egy hosszabb előkészület vezet be, mely biztosítja az érzelmi ráhangolódást
- a jeles nap a népszokásban fontos nap, a nép évezredek hagyományvilága beleolvad az egyházi ünnepekbe
- maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét
- lehetőség szerint a szülőket is bevonjuk az ünnepi előkészületekbe. A nemzeti, nemzetiségi és egyházi ünnepeket a korosztályoknak megfelelő tartalommal és külsőségekkel jelenítjük meg
- hiszünk abban, hogy a tudatos, tervszerű ráhatással kialakulhat, a tisztelet a múlt értékei iránt, és az átélt élmények egy életen át végigkísérhetik gyermekeinket.

*„A kisgyermek, amit hall elfelejti, amit lát már inkább megjegyzi,
de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára belevésődik emlékezetébe.”*

(Kodály Zoltán)

28.2 Az óvoda hagyományai, ünnepei időkeretben

Hónap	Időpont	Esemény
Január	06.	Vízkereszt – házszentelés
	18.	Árpád-házi Szent Margit ünnepnapja
Február		Farsangi időszak
	02.	Gyertyaszentelő Boldogasszony
	03.	Szent Balázs püspök – Balázs áldás
		Német nemzetiségi hetek – nemzetiségi, tárgyak népviselet, táncok
		Nagymamák délelőttje – kismesterségek – szövés, fonás, agyagozás, csuhézés, képfestőzés
		Busók az óvodában, közös farsangolás, farsangtemetés
Március		Hamvazószerda – hamvazkodás Vége van a farsangi időszaknak
		Hajtatások, veteményezések
		Jézus csodatettei – a csendes percek témái
	15.	1848-49-es Szabadságharcra emlékezünk
	19.	Apák napja – Szent József ünnepnapja
		Gyümölcsoltó Boldogasszony
		Tojásfa készítés, írókázás
		Virágvasárnap – barkaszentelés
		Keresztútjárás
Április		Húsvét – Jézus feltámadása
Május		Anyák napja – Mária Jézus édesanyja, a mi égi édesanyánk
	06.	Boldog Gizella ünnepe
	utolsó péntek	Gyermeknap kerti parti – minden évben más-más projekt megvalósítása
Június		Nyár eleji csoportkirándulások
		Te Deum – hálaadó szentmise
	első péntek	Évzáró
	második péntek	Kerti multság – sportdélután főzéssel, közös játékkal, szórakozással a szülőkkel.
Szeptember		Veni Sancte – Szentlélek meghívása
		Sportdélután főzéssel, közös játékkal, szórakozással a szülőkkel.
		Őszi kirándulások szervezése – sváb családoknál betakarítási munkák
Október	06.	Assisi Szent Ferenc emléknapja

		Őszi hálaadó nyílt nap – közös barkácsolás a szülőkkel.
		Őszi nagytakarítás az óvoda környékén, udvaraiban
	23.	Nemzeti ünnep közös megünneplése az iskolával.
November	01.	Mindenszentek – gyertyagyújtás, emlékezés
	11.	Torusi Szent Márton napi közös ünneplés
	19.	Árpád-házi Szent Erzsébet emléknapja, kenyérsütés, kenyéráldás
December		Advent – az egyházi év kezdete
		Ünnepi várakozás, jó cselekedetek
	06.	Szent Miklós püspök
	13.	Luca napi búzavetés
		Pásztorjátékok
		Adventi udvar
		Karácsony – Jézus születésének ünnepe

Az óvodánk hagyományai, ünnepei jól felosztják, havi illetve kéthavi időkeretekre tervezett tevékenységeinket, melyek köré mondókák, gyermekdalok, népmesék, bibliai történetek, dramatikus játékok és bábjátékok kapcsolódnak.

28.2.1 Feladatunk

- az ünneplés megtanítása
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből
- az ünneplés jelentőségének megéreztetése
- az ünnep előkészítése és lezárása

28.3 A csoportoknak ajánlott heti rendje

A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítjuk a csoportjaink heti- és napirendjét, melyet a hitre- és a német nyelvi nevelés szorosan áthatja. Az óvodai tevékenységeinket úgy szervezzük, hogy a gyermekeink napközbeni ellátásával összefüggő valamennyi feladatainknak eleget tudjunk tenni.

A programunk pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermekek játékát, ezért a tevékenységeket is úgy szervezzék meg az óvodapedagógusaink, hogy a játék semmilyen formában sem sérüljön.

• **Szeptember 1-től Május 31-ig**

	Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezés	Szervezett tevékenységek
A hitre nevelés és a német nemzetiségi nyelvi komplex módon áthatja a tevékenységeket		
Hétfő	Játék Verselés, mesélés	Mozgás Csendes percek
Kedd	Játék Literatur Matematikai tartalom	Mindennapi mozgás Csendes percek
Szerda	Játék Külső világ tevékeny megismerése Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Mindennapi mozgás Csendes percek
Csütörtök	Játék Umweltkunde Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mindennapi mozgás Csendes percek
Péntek	Játék Gesang-Musik Rajzolás, mintázás, kézimunka	Úszás Csendes percek

• **Június 1-től – Augusztus 31-ig**

	Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	
A hitre nevelés és a német nemzetiségi nyelvi nevelés komplex módon áthatja a tevékenységeket		
A hét minden napján	Játék	Nincs meghatározott napja A gyermekek spontán érdeklődése alapján
	Verselés, mesélés	
	Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	
	Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalom	Gyermekek vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, munka jellegű tevékenység		

Heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A heti terv nem megmásíthatatlan, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek,

a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a heti rendben (a csoportnaplóban) napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük.

A heti terv az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együtt. A tervezett, tudatos ismeretszerzés szeptember második felétől kezdődik meg a nagyobb korcsoportokban, kiscsoportokban október-november elsejével.

Szeptemberben az első két hét az ismétlések, nyári élmények felidézésével zajlik. A heti rendet az óvodapedagógusok a csoportnaplóban rögzítik úgy, hogy összhangban legyen az intézményen belül minden csoport heti programja az átfedések elkerülése miatt. A csoporthármás megbeszélések alkalmával a csoport dajkája értesül a rá vonatkozó feladatok elvégzéséről.

28.3.1 A csoportok ajánlott napirendje

A napirend tudatos kialakításában elsődleges feladatunk a gyermekek alapvető testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, prevenciós és testi fejlesztésük, hiszen ez hatással lehet a nevelőmunkánk eredményeire. A jól kidolgozott és átgondolt napirend maga rugalmasságával lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésekre, elegendő időt biztosít arra, hogy gyermekeink a megkezdett tevékenységeiket pontosan elvégezhessék, befejezhessék.

06:00 – 12:00	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyermekek fogadása, gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) 2. Szabad játék, párhuzamosan végezhető tervezett differenciált tevékenységek a csoportszobában és a szabadban. 3. Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése. 4. Mindennapos vagy tervszerűen szervezett mozgás tevékenység (teremben vagy a szabadban) <ul style="list-style-type: none"> - Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában - Séta – szabad mozgás - Edzés, futás, kocogás <p>Valamennyi olyan tevékenység, melyet igényelnek a gyerekek Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn. A játékba és a tevékenységekbe integrált, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése.</p> <p>Egyéni és differenciált fejlesztések</p>
---------------	---

	<p>Tevékenységekben megvalósuló tanulás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verselés, mesélés - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Mozgás - Hitre nevelés - Német nyelvi nevelés - Külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése <p>Mindennapi mese</p>
12:00 – 13:00	<p>Gondozási feladatok (öltözködés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészületek)</p> <p>Ebéd – asztali áldás</p>
13:00 – 15:00	<p>Pihenés, mesével, zenével, közös imával</p> <p>Pihenés egyéni szükségleteknek megfelelően</p>
15:00 – 15:30	<p>Folyamatos ébredés</p> <p>Gondozási feladatok (öltözködés, tisztálkodás)</p> <p>Uzsonna – asztali áldás</p>
15:30 – 17:00	<p>Játék a szabadban az időjárás függvényében.</p> <p>Csoportösszevonás, szabad játék, párhuzamosan végezhető tevékenységek a szülők érkezéséig.</p>

29. Érvényességi határozat

A pedagógia program érvényességi ideje:

2018. szeptember 01–től visszavonásig.

A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

1. Kötelező:

- Jogszabályváltozáskor
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozáskor

2. Lehetséges:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése

A pedagógiai program nyilvánossága:

- intézmény fenntartójánál
- igazgatói irodában
- tagóvoda-vezetői irodában
- iskola könyvtárában
- óvoda könyvtárában
- intézmény nevelői szobájában
- intézmény irattárában
- intézményi honlapon